

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT TARİHİ ANA BİLİM DALI
SANAT TARİHİ BİLİM DALI

AKŞEHİR TAŞ ESERLER MÜZESİ'NDEKİ
BEYLİKLER VE OSMANLI DÖNEMİ
MEZAR TAŞLARI

Yüksek Lisans Tezi

SEVCAN KARAPIÇAK

DANIŞMAN

DOÇ. DR. MUSTAFA ÇETİNASLAN

KONYA 2019

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin

Adı Soyadı Sevcan Karapıçak

Numarası 164204001004

Ana Bilim / Bilim Sanat Tarihi / Sanat Tarihi
Dalı

Programı Yüksek Lisans

Tezin Adı Akşehir Taş Eserler Müzesi'ndeki Beylikler ve Osmanlı
Dönemi Mezar Taşları

Bu tezin sonuçlanmasına kadar geçen bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Sevcan KARAPIÇAK

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sevcan Karapıçak	
	Numarası	164204001004	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Sanat Tarihi / Türk ve İslam Sanatları Tarihi	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Mustafa Çetinaslan	
	Tezin Adı	Akşehir Taş Eserler Müzesi'ndeki Beylikler ve Osmanlı Dönemi Mezar Taşları	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan **Akşehir Taş Eserler Müzesi'ndeki Beylikler ve Osmanlı Dönemi Mezar Taşları** başlıklı bu çalışma.16/07/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

Doç. Dr. Mustafa ÇETİNASLAN

Prof. Dr. Osman KUNDURACI

Dr. Öğretim Üyesi Ertan AYGÖR

Danışman ve Üyeler

Danışman

Üye

Üye

İmza

(Handwritten signatures of the committee members)

ÖNSÖZ

Mezar taşları ile ilgili yapmış olduğum çalışma öncesinde, konunun sadece kitabe metinleri ile sınırlı olması düşüncesinde olmam nedeniyle, içeriğinin zengin olmayacağı, konunun bana neler katabileceği, benim konudan neler edinebileceğim ile ilgili önyargılarım bulunmaktaydı.

Çalışmanın ilerleyen aşamalarında gördüm ki, insanoğlunun hayatında önemli dönüm noktalarından biri olan ölümün ve ölüm sonrası yapılan merasimlerin toplumların inanç ve kültürlerine göre bir takım törensel hazırlık ve etkinlikler ile gerçekleştirildiği, bu törensel etkinliklere verilen önemin ise mezar kültürünü doğurduğunu ortaya koymuştur.

Bu özelliğin yanı sıra, mezarın büyüklüğü, mezar taşının işçilik ve malzeme gibi özellikleri mezar sahibinin önemine dikkat çekmektedir. Mezar taşları sadece biçimsel özellikleri bakımından değil üzerlerinde taşıdıkları süslemeler, taşın işleniş biçimi, işleme yöntemi ve süslemelerin ayrıntılı tanımlarıyla ele alınarak döneminin kültür etkilerinin yanı sıra sanatımıza o dönemde yansımış olan yenilikleri keşfetmemize yardımcı olmaktadır.

Tarihi kişilikleri, Türk hat sanatının geçirdiği evreleri, ait olduğu döneme ilişkin unvan ve lakapları barındırması, artık var olmayan bazı meslek gruplarına değinmesi, ölüm nedenleri içinde çeşitli hastalıklara yer vermesi ve edebi değer taşıyan kitabeleri ile mezar taşları, geçmişten günümüze uzanan bir köprü oluşturmaktadır.

Bu nedenle tarih boyunca birçok uygarlığa beşiklik eden Akşehir Müzesi'nde bulunan Beylikler ve Osmanlı Dönemi mezar taşları bir çıkış noktası olarak düşünülmüş, müzede sergilenen mezar taşları içerisinde yar alan mezar taşları, süslemesi, görkemi ve tahrip olma durumları da göz önüne alınarak, bu çalışma oluşturulmuştur.

Tez konusunu, çalışmalarımı her daim yönlendiren, ilgisini, bilgisini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen değerli danışmanım, Doç. Dr. Mustafa ÇETİNASLAN hocamla birlikte belirlemiş bulunmaktayız. Kendilerine sonsuz

teşekkürü bir borç bilirim. Bu süreç zarfında tüm imkânları ile bana çalışma kolaylığı sağlayan Akşehir Müze Müdürlüğü personeline, Arkeolog Saadet ÖZKADİF'e, Sanat Tarihçisi İlhami ÇAKMAKÇI'ya çizim ve düzenlemelerde uzman Sanat Tarihçisi Süleyman GÜVEN ve Sanat Tarihçi Alican ÖZÇELİK'e teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca metinlerin çözümünde derin bilgisinden ve tecrübesinden yararlandığım büyüklerim Arkeolog-Sanat Tarihçisi Yusuf BENLİ'ye, Dr. Muharrem BAYAR Hocama teşekkür ederim. Çalışmalarım sırasında her daim yanımda olan, maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen eşim ve aileme, zamanlarından çaldığım çocuklarım Nehir ve Asil'e sonsuz şükranlarımı sunarım.

Sevcan KARAPIÇAK

Konya-2019

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sevcan KARAPIÇAK
	Numarası	164204001004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Sanat Tarihi / Sanat Tarihi
	Programı	Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Mustafa Çetinaslan
	Tezin Adı	Akşehir Taş Eserler Müzesi'ndeki Beylikler ve Osmanlı Dönemi Mezar Taşları

ÖZET

Akşehir Taş Eserler Müzesi'ndeki Beylikler ve Osmanlı Dönemi Mezar Taşları” adlı bu çalışmamızda, 79 adet baş şahidesi, 36 adedinin ise ayak şahidesi olduğu toplam 115 mezar taşı örneği incelenmiştir. 79 baş şahidesi örneğinden 56 tanesi erkek baş şahidesi, 21 adedi kadın baş şahidesidir. Geriye kalan 2 baş şahidesi örneğinin kimliği tespit edilememiştir. 36 ayak şahidesi örneğinden 3 tanesi erkek ayak şahidesi, 1 tanesi kadın ayak şahidesidir. Geriye kalan 32 ayak şahidesi örneğinin baş şahidelerinden ayrı olmaları nedeniyle kimlikleri tespit edilememiştir. Mezar taşı örnekleri form bakımından farklı biçim ve özelliklerine göre incelenmiştir.

İncelemiş olduğumuz mezar taşları örneğinden başlık kısmının mevcut olduğu örnekler erkek başlık tipleri ve kadın başlık tipi olmak üzere iki başlık altında ele alınmıştır. Erkek baş şahideleri üzerinde kavuk, sarık fes ve başlık olmak üzere 4 değişik tipte başlık çeşidine rastlanılmıştır. Kavuk, sarık ve fes farklı biçim ve özelliklerine göre kendi içerisinde alt gruplar

incelenmiştir. Kadın mezar taşları üzerinde ise kadın fesi olarak tanımlanan tek tip başlık çeşidi bulunmaktadır.

İncelemesi yapılan mezar taşları içerisinde en eski tarihli olanı 1336-37 yılına, en yeni tarihli olanı ise 1905 yılına tarihlendirilmektedir.

Tamamı mermer malzemeli olan eserlerde oyma ve kazıma teknikleri kullanılmıştır. Süsleme olarak ise yazı, bitkisel, geometrik ve nesnel karakterli süsleme kompozisyonlarına yer verilmiştir. İncelemiş olduğumuz mezar taşları üzerinde sülüs ve ta'lik yazı olmak üzere iki çeşit yazı tipi tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beylikler, Osmanlı, Mezar Taşları, Akşehir

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sevcan KARAPIÇAK
	Numarası	164204001004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Sanat Tarihi / Sanat Tarihi
	Programı	Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Mustafa Çetinaslan
	Tezin İngilizce Adı	Gravestones of Beyliks and Ottoman Period in Akşehir Museum of Stone Artifacts

SUMMARY

In this study named “Gravestones of Beyliks and Ottoman Period in Akşehir Museum of Stone Artifacts” total 115 gravestones were researched of which 79 pieces are head grave posts and 36 are foot grave posts. From 79 head grave posts, 56 pieces are male head grave posts and 29 are female head grave posts. The rest 2 of them are unidentified. As from 36 foot grave posts, 3 are male foot grave posts and 1 is female foot grave post. Since the rest 32 pieces that are separated from head grave posts, the identities of them could not be determined. The Grave stone samples were examined according to their different shapes and features. Examples of gravestones are discussed under two headings; male headed gravestones and female headed gravestones.

Male head grave Stones are encountered with four types of caps as quilted turban, turban and tarbush. Quilted turban, turban and tarbush are researched under subheadings according to their form, style and features. And on female head grave Stones, there are one type cap style called female tarbush. This heading is in two different applications in question.

The oldest grave stone we handled is dated 1336-37 and the newest is 1905. On arifacts whose materials are wholly marble, such tecniques as carving and scarping are used. Two types of writing, are determined as a third and ta'lik on the grave stones. As to ornamentation; motifs with writing, botanic geometric and objective letters took part.

Key Words: Beyliks, Ottoman, Gravestones, Akşehir.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	iii
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	x
FOTOĞRAF LİSTESİ.....	xii
ÇİZİM LİSTESİ.....	xvii
1. GİRİŞ	1
1.1. Konunun Tanımı, Sınırları ve Önemi:	1
1.2. Yöntem ve Düzen:.....	2
1.3. Konu ile ilgili Kaynak Araştırmaları.....	3
1.4. Akşehir ve Çevresinin Tarihi Coğrafyası ve Sosyo-Ekonomik Yapısı.....	5
1.4.1. Akşehir	5
1.4.2. Coğrafyası.....	6
1.4.3. Sosyo-Ekonomik Yapısı	6
2. AKŞEHİR TAŞ ESERLER MÜZESİ'NDEKİ BEYLİKLER VE OSMANLI DÖNEMİ MEZAR TAŞLARI KATALOĞU.....	8
3. DEĞERLENDİRME	127
3.1. Malzeme ve Teknik.....	127
3.2.Süsleme	128
3.2.1 Bitkisel Süsleme:	128
3.2.2. Geometrik Süsleme:	131
3.2.3.Nesnel Süsleme:	132
3.3. Mezar Taşlarında Yazı:	135
3.3.1. Başlangıç İfadeleri.....	135
3.3.2. İnsanlara Uyarı	136

3.3.3. Durum Bildirme.....	136
3.3.4. Sebep Bildirme	137
3.3.5. Allah'tan İstek	137
3.3.6. İnsanlardan İstek.....	138
3.3.7. Meslek-Unvan	138
3.3.8. Sülaleler	139
3.3.9. Mezar Taşlarında Geçen İsim ve Lakaplar.....	139
3.3.10. Mezar Taşlarında Geçen Memleket Ve Mahalle İsimleri	139
3.3.11. Fatih Kalıbı	140
3.3.12 Usta-Sanatçı.....	140
3.3.13. Tarih	140
3.4. Mezar Taşı Tipleri.....	141
3.5. Başlık ve Tepelikler	144
3.5.1. Sarık Şeklindeki Başlıklar	144
3.5.2. Kavuk Şeklinde Başlıklar	146
3.5.3. Fes Şeklindeki Başlıklar	146
3.5.4. Kadın Başlıkları.....	147
4. SONUÇ	149
FOTOĞRAFLAR	152
KAYNAKLAR	153
ÇİZİMLER.....	157

FOTOĞRAF LİSTESİ

Fotoğraf 1. Taş Eserler Müzesi (Taş Medrese)

Fotoğraf 2. İlçenin Genel Görünüşü

Fotoğraf 3. Katalog No:1'deki Mezar taşı

Fotoğraf 4. Katalog No:2'deki Mezar taşı

Fotoğraf 5. Katalog No:3'deki Mezar taşı

Fotoğraf 6. Katalog No:4'deki Mezar taşı

Fotoğraf 7. Katalog No:5'deki Mezar taşı

Fotoğraf 8. Katalog No:6'daki Mezar taşı

Fotoğraf 9. Katalog No:7'deki Mezar taşı

Fotoğraf 10. Katalog No:8'deki Mezar taşı

Fotoğraf 11. Katalog No:9'deki Mezar taşı

Fotoğraf 12. Katalog No:10'daki Mezar taşı

Fotoğraf 13. Katalog No:11'deki Mezar taşı

Fotoğraf 14. Katalog No:12'deki Mezar taşı

Fotoğraf 15. Katalog No:13'deki Mezar taşı

Fotoğraf 16. Katalog No:14'deki Mezar taşı

Fotoğraf 17. Katalog No:15'deki Mezar taşı

Fotoğraf 18. Katalog No:16'daki Mezar taşı

Fotoğraf 19. Katalog No:17'deki Mezar taşı

Fotoğraf 20. Katalog No:18'deki Mezar taşı

Fotoğraf 21. Katalog No:19'deki Mezar taşı

Fotoğraf 22. Katalog No:20'deki Mezar taşı

Fotoğraf 23. Katalog No:21'deki Mezar taşı

Fotoğraf 24. Katalog No:22'deki Mezar taşı

Fotoğraf 25. Katalog No:23'deki Mezar taşı

Fotoğraf 26. Katalog No:24'deki Mezar taşı

Fotoğraf 27. Katalog No:25'deki Mezar taşı

Fotoğraf 28. Katalog No:26'deki Mezar taşı

Fotoğraf 29. Katalog No:27'deki Mezar taşı

Fotoğraf 30. Katalog No:28'deki Mezar taşı

Fotoğraf 31. Katalog No:29'deki Mezar taşı

Fotoğraf 32. Katalog No:30'deki Mezar taşı

Fotoğraf 33. Katalog No:31'deki Mezar taşı

Fotoğraf 34. Katalog No:32'deki Mezar taşı

Fotoğraf 35. Katalog No:33'deki Mezar taşı

Fotoğraf 36. Katalog No:34'deki Mezar taşı

Fotoğraf 37. Katalog No:35'deki Mezar taşı

Fotoğraf 38. Katalog No:36'deki Mezar taşı

Fotoğraf 39. Katalog No:37'deki Mezar taşı

Fotoğraf 40. Katalog No:38'deki Mezar taşı

Fotoğraf 41. Katalog No:39'deki Mezar taşı

Fotoğraf 42. Katalog No:40'deki Mezar taşı

Fotoğraf 43. Katalog No:41'deki Mezar taşı

Fotoğraf 44. Katalog No:42'deki Mezar taşı

Fotoğraf 45. Katalog No:43'deki Mezar taşı

Fotoğraf 46. Katalog No:44'deki Mezar taşı

Fotoğraf 47. Katalog No:45'deki Mezar taşı

Fotoğraf 48. Katalog No:46'deki Mezar taşı

Fotoğraf 49. Katalog No:47'deki Mezar taşı

Fotoğraf 50. Katalog No:48'deki Mezar taşı

Fotoğraf 51. Katalog No:49'deki Mezar taşı

Fotoğraf 52. Katalog No:50'deki Mezar taşı

Fotoğraf 53. Katalog No:51'deki Mezar taşı

Fotoğraf 54. Katalog No:52'deki Mezar taşı

Fotoğraf 55. Katalog No:53'deki Mezar taşı

Fotoğraf 56. Katalog No:54'deki Mezar taşı

Fotoğraf 57. Katalog No:55'deki Mezar taşı

Fotoğraf 58. Katalog No:56'deki Mezar taşı

Fotoğraf 59. Katalog No:57'deki Mezar taşı

Fotoğraf 60. Katalog No:58'deki Mezar taşı

Fotoğraf 61. Katalog No:59'deki Mezar taşı

Fotoğraf 62. Katalog No:60'deki Mezar taşı

Fotoğraf 63. Katalog No:61'deki Mezar taşı

Fotoğraf 64. Katalog No:62'deki Mezar taşı

Fotoğraf 65. Katalog No:63'deki Mezar taşı

Fotoğraf 66. Katalog No:64'deki Mezar taşı

Fotoğraf 67. Katalog No:65'deki Mezar taşı

Fotoğraf 68. Katalog No:66'deki Mezar taşı

Fotoğraf 69. Katalog No:67'deki Mezar taşı

Fotoğraf 70. Katalog No:68'deki Mezar taşı

Fotoğraf 71. Katalog No:69'deki Mezar taşı

Fotoğraf 72. Katalog No:70'deki Mezar taşı

Fotoğraf 73. Katalog No:71'deki Mezar taşı

Fotoğraf 74. Katalog No:72'deki Mezar taşı

Fotoğraf 75. Katalog No:73'deki Mezar taşı

Fotoğraf 76. Katalog No:74'deki Mezar taşı

Fotoğraf 77. Katalog No:75'deki Mezar taşı

Fotoğraf 78. Katalog No:76'deki Mezar taşı

Fotoğraf 79. Katalog No:77'deki Mezar taşı

Fotoğraf 80. Katalog No:78'deki Mezar taşı

Fotoğraf 81. Katalog No:79'deki Mezar taşı

Fotoğraf 82. Katalog No:80'deki Mezar taşı

Fotoğraf 83. Katalog No:81'deki Mezar taşı

Fotoğraf 84. Katalog No:82'deki Mezar taşı

Fotoğraf 85. Katalog No:83'deki Mezar taşı

Fotoğraf 86. Katalog No:84'deki Mezar taşı

Fotoğraf 87. Katalog No:85'deki Mezar taşı

Fotoğraf 88. Katalog No:86'deki Mezar taşı

Fotoğraf 89. Katalog No:87'deki Mezar taşı

Fotoğraf 90. Katalog No:88'deki Mezar taşı

Fotoğraf 91. Katalog No:89'deki Mezar taşı

Fotoğraf 92. Katalog No:90'deki Mezar taşı

Fotoğraf 93. Katalog No:91'deki Mezar taşı

Fotoğraf 94. Katalog No:92'deki Mezar taşı

Fotoğraf 95. Katalog No:93'deki Mezar taşı

Fotoğraf 96. Katalog No:94'deki Mezar taşı

Fotoğraf 97. Katalog No:95'deki Mezar taşı

Fotoğraf 98. Katalog No:96'deki Mezar taşı

Fotoğraf 99. Katalog No:97'deki Mezar taşı

Fotoğraf 100. Katalog No:98'deki Mezar taşı

Fotoğraf 101. Katalog No:99'deki Mezar taşı

Fotoğraf 102. Katalog No:100'deki Mezar taşı

Fotoğraf 103. Katalog No:101'deki Mezar taşı

Fotoğraf 104. Katalog No:102'deki Mezar taşı

Fotoğraf 105. Katalog No:103'deki Mezar taşı

Fotoğraf 106. Katalog No:104'deki Mezar taşı

Fotoğraf 107. Katalog No:105'deki Mezar taşı

Fotoğraf 108. Katalog No:106'deki Mezar taşı

Fotoğraf 109. Katalog No:107'deki Mezar taşı

Fotoğraf 110. Katalog No:108'deki Mezar taşı

Fotoğraf 111. Katalog No:109'deki Mezar taşı

Fotoğraf 112. Katalog No:110'deki Mezar taşı

Fotoğraf 113: Katalog No:111'deki Mezar taşı

Fotoğraf 114. Katalog No:112'deki Mezar taşı

Fotoğraf 115. Katalog No:113'deki Mezar taşı

Fotoğraf 116. Katalog No:114'deki Mezar taşı

Fotoğraf 117. Katalog No:115'deki Mezar taşı

ÇİZİM LİSTESİ

- Çizim 1:** Katalog No. 1
- Çizim 2:** Katalog No. 4
- Çizim 3:** Katalog No. 6
- Çizim 4:** Katalog No. 10
- Çizim 5:** Katalog No. 11
- Çizim 6:** Katalog No. 12
- Çizim 7:** Katalog No. 13
- Çizim 8:** Katalog No. 17
- Çizim 9:** Katalog No. 18
- Çizim 10:** Katalog No. 22
- Çizim 11:** Katalog No. 24
- Çizim 12:** Katalog No. 28
- Çizim 13:** Katalog No. 28A
- Çizim 14:** Katalog No. 41
- Çizim 15:** Katalog No. 42
- Çizim 16:** Katalog No. 42A
- Çizim 17:** Katalog No. 43
- Çizim 18:** Katalog No. 45
- Çizim 19:** Katalog No. 45A
- Çizim 20:** Katalog No. 49
- Çizim 21:** Katalog No. 49A
- Çizim 22:** Katalog No. 52
- Çizim 23:** Katalog No. 53
- Çizim 24:** Katalog No. 53A
- Çizim 25:** Katalog No. 54A
- Çizim 26:** Katalog No. 56A
- Çizim 27:** Katalog No. 59A

- Çizim 28:** Katalog No. 62
- Çizim 29:** Katalog No. 62A
- Çizim 30:** Katalog No. 63
- Çizim 31:** Katalog No. 63A
- Çizim 32:** Katalog No. 65
- Çizim 33:** Katalog No. 66A
- Çizim 34:** Katalog No. 67
- Çizim 35:** Katalog No. 69A
- Çizim 36:** Katalog No. 71A
- Çizim 37:** Katalog No. 73
- Çizim 38:** Katalog No. 78
- Çizim 39:** Katalog No. 79
- Çizim 40:** Katalog No. 82
- Çizim 41:** Katalog No. 85
- Çizim 42:** Katalog No. 88
- Çizim 43:** Katalog No. 89
- Çizim 44:** Katalog No. 96
- Çizim 45:** Katalog No. 96 detay
- Çizim 46:** Katalog No. 99
- Çizim 47:** Katalog No. 103
- Çizim 48:** Katalog No. 113
- Çizim 49:** Katalog No. 114A
- Çizim 50:** Katalog No. 115A

1. GİRİŞ

1.1. Konunun Tanımı, Sınırları ve Önemi:

Bu yüksek lisans tezinin konusu, Akşehir ve çevresindeki mezarlıklarla, bu mezarlıklardan Akşehir Taş Eserler Müzesinde getirilen “*Akşehir Taş Eserler Müzesi’ndeki Beylikler ve Osmanlı Dönemi Mezar Taşları*” olarak belirlenmiştir. Çalışma kapsamında Akşehir Müzesi teşhirinde bulunan Beylikler ve Osmanlı (14-19.yüzyıl) dönemine ait süslemeli ve yazılı mezar taşlarına çalışmamızda yer verilmiştir.

İnsanoğlunun hayatında önemli dönüm noktalarından biri olan ölümün ve ölüm sonrası yapılan merasimlerin, toplumların inanç ve kültürlerine göre bir takım törensel hazırlık ve etkinlikler ile gerçekleştirildiği, bu törensel etkinliklere verilen önemin ise mezar kültürünü doğurduğunu ortaya koymuştur.

Bu özelliğin yanı sıra, mezarın büyüklüğü, mezar taşının işçilik ve malzeme gibi özellikleri mezar sahibinin önemine dikkat çekmektedir. Mezar taşları sadece biçimsel özellikleri bakımından değil üzerlerinde taşıdıkları süslemeler, taşın işleniş biçimi, işleme yöntemi ve süslemelerin ayrıntılı tanımlarıyla ele alınarak döneminin kültür etkilerinin yanı sıra sanatımıza o dönemde yansımış olan yenilikleri keşfetmemize yardımcı olmaktadır.

Tarihi kişilikleri, Türk hat sanatının geçirdiği evreleri, ait olduğu döneme ilişkin unvan ve lakapları barındırması, artık var olmayan bazı meslek gruplarına değinmesi, olum nedenleri içinde çeşitli hastalıklara yer vermesi ve edebi değer taşıyan kitabeleri ile mezar taşları, geçmişten günümüze uzanan bir köprü oluşturmaktadır.

Bu çalışma kapsamında “Akşehir Taş Eserler Müzesi’nde bulunan Beylikler ve Osmanlı Dönemi Mezar Taşları” sadece işlevleri bakımından değil Türk süsleme sanatlarının da bir göstergesi olmaları bakımından büyük önem taşımaktadırlar.

Bu nedenle tarih boyunca birçok uygarlığa beşiklik eden Akşehir Müzesi’nde bulunan mezar taşları bir çıkış noktası olarak düşünülmüş, müzede sergilenen mezar

taşları içerisinde yer alan Beylikler ve Osmanlı Dönemi mezar taşları, süslemesi, görkemi ve tahrip olma durumları da göz önüne alınarak, bu çalışma oluşturulmuştur. Bu bağlamda 114 adet mezar taşı ve 1 adet parça başlık incelemiş bulunmaktayız.

Bahsi geçen Mezar Taşları halen yenileme çalışmaları devam eden Akşehir Taş Eserler Müzesinde koruma altında tutulmaktadır. Teşhir ve tanzim çalışmaları devam eden Müzenin, yakın zamanda ziyarete açılması planlanmaktadır.

1.2. Yöntem ve Düzen:

Öncelikle belirlemiş olduğumuz tez konusunu danışman hocamla birlikte etüt ettik ve daha sonra çalışılması yönünde konumuzu belirledik. Çalışma konumuzu belirlendikten sonra konuyla ilgili kaynak taraması yapıldı. Bu kaynak taraması sırasında öncelikle Müzemiz ihtisas kütüphanesi, üniversitemizin merkez kütüphanesi, Akşehir Tarık Buğra İlçe Halk Kütüphanesi, internetteki güvenilir sitelerden detaylı bir arşiv taraması yapıldı. Aynı zamanda lisans, yüksek lisans ve doktora tezleri, kitaplar, makaleler, bildiriler ve ansiklopedi maddelerinden faydalanılmaya çalışıldı. Bu bilimsel çalışma için konu belirlendikten sonra eserler üzerindeki tespitler Haziran-Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Mezar taşlarından çalışma yapılacak olanların tespiti, taşların durumu ve tarihleri hakkında elde edilen bilgiler ışığında araştırma konusunu oluşturacak olan çalışmalarına başlanmıştır. Taş Eserler Müzesinde bulunan Beylikler ve Osmanlı Dönemi mezar taşlarının envanter bilgileri taranmış, fotoğrafları çekilmiş, yoğun süslemeli olanların mulâjı alınmış, AutoCAD ortamında çizimi yapılmış, gereken yerlerde yüzeysel temizlik çalışmaları sağlanmaya çalışılmış ve bu çalışmalar çeşitli aralıklarla devam etmiştir. Tüm bu kaynaklar okunarak bir ana hat planı çıkarıldı ve danışmanımıza sunuldu. Eksik ya da hatalı bölümler oluşmuşsa düzeltildi ve metin yazımına geçildi.

Tezimizin “**Giriş**” bölümünde Akşehir Taş Eserler Müzesi ve buradaki Beylikler ve Osmanlı mezar taşları hakkında bilgiler, tez konumuzun tanımı, kapsamı, önemi, amacı, izlenen yöntem, yararlanılan kaynaklar belirtilmiştir. “Akşehir ve çevresinin Tarihi Coğrafyası, Sosyo-Ekonomik Yapısı” başlıklı bölümde, Akşehir’in yüzyıllar boyunca farklı medeniyetlerle olan ilişkisine kısaca değinilmiştir.

Katalog Akşehir Taş Eserler Müzesi Teşhirindeki Beylikler ve Osmanlı Mezar Taşları” başlıklı ana bölümde 115 eser kronolojik sıralama olmadan, katalog numarası verilerek, envanter no, geliş yeri, tarihi, türü, formu, malzeme, teknik, ölçüsü, yazı türü, kitabe metni, genel tanım, kompozisyon özellikleri, fotoğraf ve çizimleriyle tek tek ele alınmıştır. Eser kitabelerinde bulunan Hicri ve Rumi tarihlerin Miladi tarihe çevrilmesinde Türk Tarih Kurumu’nun internet sayfasında bulunan tarih çevirme kılavuzundan yararlanılmıştır. Genel tanım ve kompozisyon özelliklerinde sırayla, eserin biçimsel yapısı, süslemesi ve kitabe özellikleri tanıtılmıştır. Kitabe metnlerinin çok büyük bir bölümü okunmuş, tahribata uğradığı için okunamayanlar noktayla, okunmasında güçlük çekilen kelimeler ise soru işaretiyle belirtilmiştir.

Karşılaştırma ve Değerlendirme bölümünde, katalogda tanıtılan eserler malzeme, teknik ve işleniş niteliği, mezar taşı biçimleri, süslemede kullanılan motif ve kompozisyon özellikleri, kitabe başlıkları altında kendi içerisinde değerlendirilmiştir. Ayrıca eserler Anadolu ölçeğinde diğer Beylikler ve Osmanlı mezar taşları ile kapsamlı bir şekilde karşılaştırılıp değerlendirmeleri yapılmıştır.

Sonuç bölümünde ise, elde ettiğimiz veriler doğrultusunda Akşehir Mezar taşlarının önemi vurgulanmıştır. Yapmış olduğumuz değerlendirmeden edinilen sonuç ortaya konulmuştur.

Tez çalışmamız sırasında yararlanmış olduğumuz kaynaklar ile incelemiş olduğumuz mezar taşı örneklerine ait doküman tablosu, çizimler ve fotoğraflar tezin sonunda yer almaktadır.

1.3. Konu ile ilgili Kaynak Araştırmaları

Akşehir Mezar Taşları ile ilgili olarak ilk çalışmalar R. Melül MERİÇ tarafından yapılmıştır (Meriç,1945). İ. Hakkı KONYALI’nın Akşehir’deki Mezar taşları ile ilgili olarak yapmış olduğu incelemede, taşların belli başlı başlıklara ayırmak suretiyle bir gruplandırma yapmaya gittiği görülmüştür (Konyalı,1945). Yusuf BENLİ’nin hazırlamış olduğu Yüksek Lisans Tezinde yine Akşehir Mezar taşları ile ilgili özellikle süslemeli mezar taşların ayrıntılı incelemesinin yapıldığı görülmektedir (Benli,1992). Beyhan KARAMAĞARALI’ya ait olan “Ahlât Mezar Taşları” adlı çalışmada ise Ortaçağ İslam dünyasında önemli bir yer edinen Ahlât’ta

yer alan tarihi öneme sahip büyük altı mezarlık ele alınmıştır (Karamağaralı,1993). Ahlât mezar taşlarının tipleri, süsleme kompozisyonlarında dikkat çeken özellikleri, taş ustaları hakkında verilen bilgilerle oldukça güçlü, önemli bir kaynak durumundadır. Halit Çal, 2007 yılında “Göynük (Bolu) Şehri Mezar Taşları” (Çal, 2007; 294-383) ve Gazanfer İltar ile beraber hazırladığı “Giresun İli Osmanlı Mezar Taşları” (Çal-İltar, 2011) kitabında bu bölgelerde yer alan mezar taşları ile ilgili tipoloji denemesi yapmış ve mezarların tiplerini, mezar taşı tiplerini, başlık tipleri ile süsleme özelliklerini tetkik etmiştir. Yapılan bu çalışmalar doğrultusunda temel kabul edilebilecek bir tipoloji oluşmuştur. Aynı zamanda Halit Çal ve Özlem Ataoğuz Çal ile birlikte yayımladıkları “Kastamonu Atabey Gazi Camisi ve Türbesi Hazirelerindeki Mezar Taşları” adlı kitapta (Çal-Ataoğuz Çal, 2008) hazirelerde yer alan mezar taşlarını incelemişler, çizim ve şekillere yer vererek oluşturulan tipolojinin pekişmesini sağlamışlardır.

Demet KARAÇAĞ’a ait “Bursa’daki 14–15. Yüzyıl Mezar Taşları” isimli çalışmada Bursa’da yer alan önemli mezarlıklar ve hazireler hakkında verilmiş kısa bilgiler, burada yer alan mezar taşları için hazırlanmış katalog ve süslemeler ile ilgili bilgiler verilerek bu bilgiler ayrıntılarıyla aktarılmıştır (Karaçağ,1994). Mehmet ÖNDER’in “Mezar Taşları”, “Mezarlıklar” ve “Konya Mezar Taşları” adlı makaleleri de mezar taşları, Konya mezar taşları, bu taşların biçim ve süsleme özellikleri ile Mevlevi başlıklarını ortaya çıkarması ve aktarması bakımından önem taşımaktadır (Önder,1969,10-11). Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu tarafından yayınlanan “İslam Dünyasında Mezarlıklar ve Defin Gelenekleri” adlı iki ciltlik eserdir. Yayında yer alan Aksel Tibet, Ekrem Işın, Dilek Yelkenci’nin beraber hazırladığı “Yeni Kapı Mevlevihane’si” isimli çalışma haziredeki mezar taşları üzerinden Osmanlı mezar tipolojisi denemesi yapılmış ve belirli şekiller üzerinden çeşitli varyasyonlar gösterilmiştir (Tibet-Işın-Yelkenci, 1996: 222-281). Gül TUNCEL’in cami tasvirli mezar taşları adlı çalışmasında, mezar taşlarındaki zaman içerisindeki değişim ve yenilikler ile ilgili olarak bizlere kaynaklık etmiştir (Tuncel,1989). Hans Peter LAQUEUR Hüve’l-Bâki İstanbul’da Osmanlı Mezarlıkları ve Mezar Taşları adlı çalışmasında yer alan mezar taşları için önemli bir kaynak niteliğindedir (Laqueur,1997). Prof. Dr. Halit ÇAL yapmış olduğu birçok

yayın ve çalışmalar ile mezar taşları tipolojini oluşturmada önemli katkılar sağlamıştır. (Çal ve İltar, 2013) Nilgün USTURA – Refet Yalçın BALATA’nın “Bergama Müzesi Osmanlı Mezar Taşları Kataloğu” adlı çalışmaları faydalanılan farklı bir kaynaktır (Ustura ve Balata, 2009). Seyfi BAŞKAN’ın Karamanoğulları Dönemi Konya Mezar Taşları adlı çalışmasında yine Bölgenin Mezar taşlarına ait kaynak oluşturabilecek bir örnek teşkil ettiği görülmektedir (Başkan, 1996). Mustafa ÇETİNASLAN’ın Taşların Dili – İnegöl Mezarlıkları ve Mezar Taşları adlı çalışmasında İnegöl ilçesindeki mezar taşları envanteri çıkarılarak ilçenin demografik yapısındaki değişiklikler ile ilgili bilgilere ulaşılmaktadır (Çetinaslan, 2014) Bunun dışında, mezar taşları ve mezarlıklarla ilgili olarak Yüksek Öğretim Kurumunun arşivinde çeşitli yıllara ait çok sayıda yüksek lisans ve doktora tezi bulunmaktadır.

1.4. Akşehir ve Çevresinin Tarihi Coğrafyası ve Sosyo-Ekonomik Yapısı

1.4.1. Akşehir

Çeşitli tarih kaynaklarına göre, Akşehir ve çevresinin geçmişi Hitit ve Frigler’e kadar uzanmaktadır (Demiralp, 1996:7). Lidya’nın başkenti olan Sardes’ten (Sard) başlayarak Ninova’ya kadar uzanan ve tarihte Kral Yolu olarak bilinen ünlü ticaret yolunun Akşehir’den geçtiği bilinmektedir. Böylelikle Akşehir’in ticaret yolu üzerinde bulunması ayrı bir önemlilik arz etmiştir.

Akşehir, Frigler zamanında Flomelyum olarak adlandırılmıştır (Konyalı, 1945:7). Bir başka kaynağa göre ise bilinen ilk adının Lidyalılar zamanında Tymbrian olduğudur (Demiralp,1996:3). Akşehir’in 9 km. kuzeyindeki Ulu Pınar’ın tarihteki adının “Midas’ın Çeşmesi” olduğu ve bugün Frigya dönemine ait mimari kalıntıların olduğu tespit edilmiştir.

Lidya Kralı Krezius’un İran Hükümdarı Darius’a yenilmesi ile Lidya ve Frig toprakları İran hâkimiyetine girer. Böylece İran topraklarına katılan Akşehir daha sonraki tarihlerde Roma ve Bizans topraklarına dâhil edilmiştir.

Bizans döneminde; Emevi ve Abbasilerin Bizans ile olan savaşları nedeni ile Akşehir’in taraflar arasında el değiştirdiği görülmüştür.

Selçuklular zamanında diğer şehirlerde olduğu gibi buranında adı değiştirilmiş ve Akşehir denmiştir. Niçin Akşehir denildiğine dair kesin bir kayıt bulunmasa da tarih içinde Akşar, Ahşar, Akşehir, Şehri Beyza, Belde-i Beyza adları ile anılmış, bunun yanında Evliya Çelebi'nin seyahatnamesinde Akşar olarak geçmiş, Rumlar ise Sine Hisar demişlerdir. Anadolu Selçuklularından sonra, Akşehir Eşrefoğlu ve daha sonra Hamidoğulları topraklarına katılmıştır. Fatih Sultan Mehmet'in Karamanoğulları'nı ortadan kaldırmasına kadar Akşehir'in Osmanlılar ile Karamanoğulları arasında sürekli el değiştirdiği görülür. Karamanoğulları'nın yıkılması ile Akşehir Osmanlıların elinde, Konya'ya bağlı bir sancak, bazen de bir ilçe olarak yönetilmiş, Osmanlı şehzadelerine ve vezirlerine tımar olarak verilmiştir (Yusufoğlu,1949:19).

Akşehir kurtuluş savaşında önemli bir yere sahiptir. Garp cephesi komutanlığının burada olması nedeniyle, Atatürk, İsmet İnönü ve çalışma arkadaşları sık sık Akşehir'e uğramışlardır. 26 Ağustos 1922'de başlayıp zaferle sonuçlanan Büyük Taarruz'un Planları Akşehir'de hazırlanmıştır. Kurtuluş savaşında Garp Cephesi Karargâhı olan bina bugün Batı Cephesi Karargâh Müzesi olarak kullanılmaktadır.

1.4.2. Coğrafyası

Akşehir iç Anadolu bölgesinde Konya iline bağlı bir ilçedir. Sultan Dağları'nın eteklerinde yer alan ve yüz ölçümü 105 km² olan ilçenin kuzeyinde Yunak, doğusunda Ilgın, güneyinde Doğanhisar ve Isparta, batısında ise Afyonkarahisar bulunmaktadır. Şehrin batısında iç batı Anadolu'nun sıradağları olan sultan dağları bulunmaktadır. Şehrin kuzeyinde ise Akşehir gölü yer almaktadır. Akşehir Gölü 371,25 km²'lik bir alana sahipti ancak son yıllarda meydana gelen çekilme nedeniyle kuruduğu gözlemlenmektedir. Akşehir'de iç batı Anadolu'nun sert karasal iklimi hâkimdir. Yazları sıcak ve kurak, kışları ise sert ve yağışlıdır. Hâkim bitki örtüsü Bozkır'dır.

1.4.3. Sosyo-Ekonomik Yapısı

İlçe merkezinde ticaret önemli bir yer tutmaktadır. Akşehir gelişmekte olan bir ilçedir. İlçe ve çevresinde yeni yatırımlarla iş imkânları sağlanmaktadır.

Baklagiller ve sanayi bitkilerinin ekimi çevre köyler tarafından gerçekleştirilmektedir. Akşehir ve çevresinde, son yıllarda standartlara uygun, modern meyvecilik teknikleri ile, yüksek kalitede kiraz, vişne, çilek, elma yetiştirilerek iç ve dış pazarda rekabet ortamı oluşturulmakta çevre ekonomisine büyük katkıda bulunmaktadır.

Geçmiş yıllarda Akşehir ve çevre ekonomisine büyük katkısı olan hayvancılığın; meraların azalması ve nüfusun artması nedeni ile günümüzde azaldığını görmekteyiz. Hayvancılık son yıllarda besi hayvancılığına dönüşmüş olup sınırlı sayıda yapılmaktadır. Akşehir ve çevresinin önemli geçiş noktalarında bulunması sebebiyle, Akşehir ve çevresi geniş bir nüfusa sahiptir. TÜİK, 2018 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sayımı sonuçlarına göre Akşehir merkezle birlikte belde ve köyler dahil toplam nüfus sayısı da **93.233 kişi** olarak açıklandı (Akşehir Postası:2019). Akşehir ve çevresinin tüm yerleşim birimleri ile yollarının kesişmesiyle beraber; ulaşım yaz-kış açıktır. Tüm çevre köy ve ilçeleri ile telefon ve haberleşme imkânları bulunmaktadır. Ayrıca modern çağın tüm iletişim ve haberleşme araçlarından yararlanılmaktadır.

2. AKŞEHİR TAŞ ESERLER MÜZESİ'NDEKİ BEYLİKLER VE OSMANLI DÖNEMİ MEZAR TAŞLARI KATALOĞU

Katalog No: 1

Envanter No: 46-6

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü:63x18x18cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Tek parça olarak biçimlendirilen baş taşı, düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, gövdenin dört köşesi pahlanmış ve gövdeye düz silindirik bir boyun ile bağlanan başlık ince sarık dilimleri ile oluşturulmuştur. Taşın kaide olarak kullanılan kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Dikdörtgen prizmal gövdenin üç yüzünde sülüs hatla, zemin oyma tekniğinde yazılmış ve ince şerit ile birbirinden ayrılan ikişer satır yazı bulunmaktadır. Bir yüzünde ise palmet ve rumilerin oluşturduğu bitkisel süsleme bulunmaktadır.

Fotoğraf 3.

Kitabe Metni:

Vefat el-ma'sum Yeni Çelebi

Bin el- imam el- hemam

Şeyh Ahmet Çelebi tabe serah

Vecealel cennete mesva – el kahhar

el kabr

Hatimûl mûnteha er- rahmete fi

Mâ haze-d-dünya ve bidâr karâ

Katalog No: 2

Envanter No: 46-9

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: 830 / 1426-27

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemerli tepelikli .

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü: 52x40x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesi, dilimli kemerli olup, palmet ve rumilerin oluşturduğu taç şeklinde bir tepelikle sonlanmaktadır. Gövdenin orta kısmından kırılmış olup, kaide kısmı mevcut değildir. Metin bölümünün ön cephesinde zemin oyma tekniği ile sülüs hatla yazılmış iki satırlık yazı kısmı mevcuttur. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede kandil motifi işlenmiştir. Kandil motifinin üzerinde bir askı görülmekte olup, askının altında mum alevi, ortada dairesel gövde, gövde üzerinde haçvari dört kollu yıldız motifi, en alt bölümde ise üçgen kaidesi bulunmaktadır.

Fotoğraf 4.

Kitabe Metni:

(Ön Yüz)

İla rahmetillahi teala Hacı Mehmed

Bin Sultan Selçuk

Fi Sene Selasine ve semanemie

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 3

Envanter No: 46-10

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: 871 / 1466-67

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık kısmı mevcut değil.

-**Ayak Taşı:** -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü: 44x40x6cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesi gövdenin orta kısmından kırılmış olup, başlık kısmı mevcut değildir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiştir. Kitabe kısmının ortasından bölünen mezar taşının kenarları spiralli sütuncelidir. Metin bölümünün ön cephesinde zemin oyma tekniği ile sülüs hatla yazılmış iki satırlık yazı kısmı mevcuttur. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede süsleme bulunmamakta olup düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 5.

Kitabe Metni:

.....
Es Seide eş şehide Hünde

Hatun Binti Esat Paşa 871

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 4

Envanter No: 46-15

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık yarım daire şeklinde basık kemer biçimli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü: 75x28x5cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesi, yarım daire şeklinde basık kemer biçimli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Metin bölümünün ön cephesinde zemin oyma tekniği ile sülüs hatla yazılmış dört satırlık yazı kısmı mevcuttur. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede süsleme başlıkta yoğunlaşmaktadır. Merkezde ters yüz palmetin oluşturduğu süslemenin etrafında kıvrım dallar ve rumilerden oluşan bitkisel süsleme vardır. Başlığın alt kısmında bulunan metin bölümünde zemin oyma tekniği ile sülüs hatla yazılmış iki satır yazı mevcuttur.

Fotoğraf 6.

Kitabe Metni:

(Ön Yüz)

El Hükmü lillahil vahid

*Fate El merhumel muhtaç illa
rahmetil mecidi rabbehu*

Minfahranseyyidil sade Muhammed

Aleyhisselam Emir Seyyidman Şehir

(Arka Yüz)

Bin emir Feruṭâmedehu

Yağferallahü el - mevt

Katalog No: 5

Envanter No: 46-16

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: -

Türü:-

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer biçimli başlıklı.

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü:90x24x8cm

Yazı Türü: Yazısız.

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli gövdeli, dilimli kemerli bir başlıkla sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiştir. Ayak şahidesi olarak yapıldığı düşünülen mezar taşının ön ve arka yüzünde yazı ve süsleme bulunmamaktadır. Başlığın hemen alt kısmındaki alınlık altı yatay dikdörtgen biçimlidir. Bu bölümün hemen altında dikey dikdörtgen pano, panonun alt kısmında, alınlığın hemen altında görülen yatay bölüm tekrar etmiş alt kısımda yine dikdörtgen pano görülmekte olup, panonun köşelerinden hafif içe girinti yapıldığı görülmektedir.

Fotoğraf 7.

Kitabe Metni:

(Ön Yüz)

(Yazısızdır.)

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 6

Envanter No: 46-22

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: 12 Zilkade 865 / 19 Ağustos 1461

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli taç kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü:103x35x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesi, dilimli kemerli, palmet süslemeli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta, rumi, palmet ve kıvrım dallarından oluşan süsleme kompozisyonu vardır. Simetrik olarak düzenlenen tepelikte dilimli iri bir palmet motifi, onun altında rumi motifleri ve kıvrım dallar bulunmaktadır. Metin bölümünün ön cephesinde zemin oyma tekniği ile sülüs hatla yazılmış iki satırlık yazı kısmı mevcuttur. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarları sütunceli olup zar başlıkları bulunmaktadır. Arka cephede süsleme başlıkta ve gövde de yoğunlaşmaktadır. Başlıkta ön yüzde görülen süslemenin aynısının uygulandığı görülmüştür. Metin kısmı yazı yerine yine yoğun olarak hatayi ve Rumilerden oluşan kıvrım dallı süsleme kompozisyonuna sahiptir.

Fotoğraf 8.

Kitabe Metni:

(Ön Yüz)

*Et Tarih fi isna ve aşara min şehri zi
Zilkade ve hamse sittine ve samanemie
(Hicri 12. Zilkade 865 tarihlidir.)*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 7

Envanter No: 46-24

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: 1266 / 1849-50

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık kısmı kırık durumda.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü: 72x23x4cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve düşey dikdörtgen gövdeli baş şahidesinin kaide ve başlık kısmı kırık durumdadır. Metin bölümünün ön cephesinde zemin oyma tekniği ile sülüs hatla yatay şekilde yazılmış altı satırlık yazı kısmı mevcuttur. Satır aralıkları ince şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede süslemesiz düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 9.

Kitabe Metni:

(Ön Yüz)

.....Aleyhafaen sene 1266
Velated'u me allahi ileyha
Uhra la ilahe illahüv külli şeyin
Halikü illa vechelülehu el hükmü ve
ileyhitürceun
Müfdisebak el hac Veliddin
Efendinin zevcesi

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 8

Envanter No: 46-25

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: 821/1418-19

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen biçimli, kemerli tepelikli.

-**Ayak Taşı:** -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü: 80x32x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baştaşı, dilimli kemerli, palmet süslemeli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Baş ve gövde kısmından kırılmış üç parça halindeki taşın, ön cephesindeki metin bölümünde beş satır, arka cephesinde ise dört satır yazı bulunmaktadır. Satır aralıkları ince şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda sütunceler sarmal spiralli olup orta kısımlarda balıksırtı motifi bir yastık ile bölünmüş alt kısım yine sarmal spiralli sütunce ile tamamlanmıştır. Sütun başlıkları zar biçimli olup, ön cephedeki zar başlıkların içerisinde kazıma ile yapılmış iç içe geçmiş üçgenler mevcuttur. Arka cephedeki zar başlıkların içerisinde çarkıfelek motifi bulunmaktadır. Simetrik olan süslemeler her iki cephede de aynı şekilde oluşturulmuştur.

Fotoğraf 10.

Kitabe Metni:

(Ön Yüz)

*El merhume el mağfure
Es Se'id el masume
Has Paşa binti
El müvelli el mükerrerem*

(Arka Yüz)

*Akzi el kadı
Fi el alim
İbrahim bin Muhammet
Sene İhda ve işrine
Ve semane mie*

Katalog No: 9

Envanter No: 46-27

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: Recep 865/Nisan-Mayıs 1460

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen biçimli, sivri kemerli tepelikli

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü:80x29x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş taşı, sivri kemerli, bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kaidenin sol alt kısmı dörtgen biçimli olarak oyuktur. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve iri Rumilerden oluşmaktadır. Ön cephesindeki metin bölümünde beş satır yazı bulunmaktadır. Satır aralıkları ince şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede kandil motifi işlenmiştir. Kandil motifinin üzerinde bir askı görülmekte olup, askının altında mum alevi, ortada altı yapraklı çiçek rozetinden oluşan dairesel gövde, en alt bölümde ise üçgen kaidesi bulunmaktadır.

Fotoğraf 11.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*İntekal el merhum el mağfur
Ali bin Selim Esferuni
Tarihi Recep (irecep) lisene hamse
ve sitine semanemie*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 10

Envanter No: 50-1

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

-Ayak Taşı: -

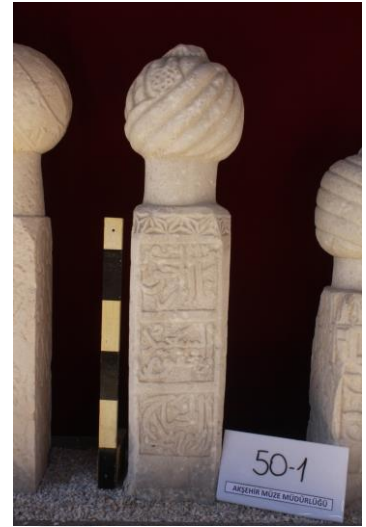
Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü: 112x19x19cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, gövdenin dört köşesi pahlanmış ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Prizmal gövdeni üst kısmı mukarnası andıran üçgenlerin oluşturduğu şerit bordür ile çevrili olduğu görülür. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken, gövdede ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Prizmal gövdenin iki yüzü düz bırakılmış olup, bir yüzünde üç satır, diğer yüzünde iki satır yazı bulunmaktadır. İki satır yazının bulunduğu bölümün hemen altında palmet motifi işlenmiştir.

Fotoğraf 12.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

Ez Muhammet ümmeti

Ali bin Hasan

(Arka Yüz)

Fate el-merhum

Mağfur es-şehid

Es-seid el-muhtaç

Katalog No: 11

Envanter No: 46-38

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: Şaban 840/Şubat –Mart 1437

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli taç kemerli tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü:86x38x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesi, dilimli kemerli, palmet süslemeli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta, rumi, palmet ve kıvrım dallarından oluşan süsleme kompozisyonu vardır. Simetrik olarak düzenlenen tepelikte dilimli iri bir palmet motifi, onun altında rumi motifleri ve kıvrım dallar bulunmaktadır. Metin bölümünün ön cephesinde zemin oyma tekniği ile sülüs hatla yazılmış iki satırlık kitabe kısmı mevcuttur. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarları sütunceli olup üçgen zar başlıkları bulunmaktadır. Arka cephede süsleme başlıkta ve gövde de yoğunlaşmaktadır. Başlıkta ön yüzde görülen süslemenin aynısının uygulandığı görülmüştür. Metin kısmı yazı yerine yine yoğun olarak hatayi ve Rumilerden oluşan kıvrım dallı süsleme kompozisyonuna sahiptir.

Fotoğraf 13.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

Et-tarih fî şaban

Sene erbe'ine semane mi-e

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 12

Envanter No: 46-39

Geldiği Yer: Seyyid Mahmut Hayrani Türbesinden Naklen.

Tarihi: Zilkade 1305 / Temmuz-Ağustos 1888

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, fes başlıklı.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü: 120x37x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesi, başlıklı, dikdörtgen kesitli ve aşağıya doğru daralan biçimde gövdelidir. Gövde yüzeyinde oyma tekniği ile yapılmış yedi satırlık sülüs kitabe metni yer almaktadır. Metin aralıkları ince şeritler ile sınırlandırılmıştır. Üst kenarları omuz şeklinde pahlanmış gövde üzerinde silindirik formlu bir boyun kısmı ve onun üzerinde ise aziziye kalıplı fes formunda başlık bulunmaktadır.

Fotoğraf 14.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

Fi.21. Zilkade 1305 senedir.

*Dilerim bakmaya rabbim yüzümün
karasına*

Merhemi şefkatli öre kenhem yarasına

*Ne kadar mücerrem isem de yine
küsmem ümide*

Giremez kimse efendi ile kulun arasına

El – merhum Konyalı Burhanzade Hacı

İbrahim

Ruhuna Fatiha

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 13

Envanter No: 46-40

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

-**Ayak Taşı:** -

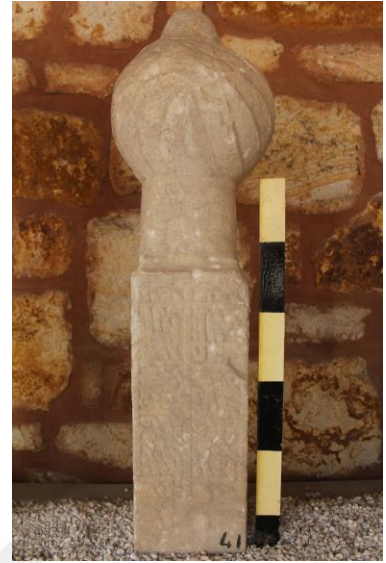
Malzeme ve Teknik: Mermer/Zemin Oyma

Ölçüsü: 111x16x16cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı neredeyse görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Prizmal gövdeni üst kısmında içe doğru yuvarlatılmış şerit bordür ile çevrili olduğu görülür. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken, gövdede ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Prizmal gövdenin iki yüzü düz bırakılmış olup, bir yüzünde iki satır, diğer yüzünde iki satır yazı bulunmaktadır.

Fotoğraf 15.

Kitabe Metni:

*Vefat el-merhum el-mağfur
Hacı Hamza bin Muhammet ebi*

Katalog No: 14

Envanter No: 46-42

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı:-

-Ayak Taşı: : Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

Malzeme ve Teknik: Mermer

Ölçüsü: 114x18x18cm

Yazı Türü: Yazısızdır.

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, gövdenin dört köşesi pahlanmış ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı neredeyse görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiş olup, gövdede herhangi bir süsleme ögesi veya kitabe metni bulunmamaktadır.

Fotoğraf 16.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

Yazısızdır.

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 15

Envanter No: 46-43

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen.

Tarihi: 886/1481-82

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 93x15x15m

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, gövdenin dört köşesi pahlanmış ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken, gövdede ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Prizmal gövdeni üst kısmı mukarnası andıran üçgenlerin oluşturduğu şerit bordür ile çevrili olduğu görülür. Prizmal gövdenin dört yüzünde de yatay olarak yazılmış birer satırdan oluşan yazı bulunmaktadır.

Fotoğraf 17.

Kitabe Metni:

*Sahibu haza el kabr Bali bin
Ali Nurullahu kabr
Tarihahu sene sitte
Semanine ve semane mi-e*

Katalog No: 16

Envanter No: 46-44

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından
Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli,
sarık başlıklı.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 93x18x18cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Prizmal gövdenin dört köşesinde mukarnası andıran geometrik süsleme bulunmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken, gövdede ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Prizmal gövdenin iki yüzünde de yatay olarak yazılmış birer satırdan oluşan sülüs yazı, diğer iki yüzde ise kademeli mihrabiyelerin içerisinde, merkezde palmet motifi, kenarlarda hatayi ve rumilerin oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır.

Fotoğraf 18.

Kitabe Metni:

*Mustafa Bin Ahmed
Gaferallahü ala limate*

Katalog No:17

Envanter No: 46-45

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından
Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, yıldız desenli, yuvarlak başlıklı, şerit sarıklı.

-Ayak Taşı: : -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 97x30x4cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Dikdörtgen kesitli ve düşey dikdörtgen gövdelidir. Gövde yüzeyinde oyma tekniği ile yapılmış altı satırlık sülüs kitabe metni yer almaktadır. Gövde üzerinde silindirik formlu bir boyun kısmı ve onun üzerinde ise yıldız desenli yuvarlak başlıklı, şerit sarıklı kavuk formunda başlık bulunmaktadır.

Fotoğraf 19.

Kitabe Metni:

*Beni kıl mağfiret ey rabbi yezdân
Gelub kabrim ziyaret iden ihvân
İdeler ruhuma bir Fatiha ihsan
Alaiye sancağından İbradî
Kasabasından Keşmirzade merhum
Seyyid şeyh Ahmed efendi ruhiçün*

Katalog No: 18

Envanter No: 46-46

Geldiği Yer: Ulu Cami Mahallesinden

Tarihi: 11 Muharrem 1283/ 26 Mayıs 1866'dır.

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, Aziziye kalıplı Fes başlıklı.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 95x29x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Dikdörtgen kesitli ve düşey dikdörtgen gövdelidir. Yan kenarları helezonik şekilde biçimlendirilmiştir. Gövde yüzeyinde zemin oyma tekniği ile yapılmış altı satırlık sülüs kitabe metni yer almaktadır. Gövde üzerinde silindirik formlu bir boyun kısmı ve onun üzerinde ise aziziye kalıplı, püsküllü fes başlık bulunmaktadır. Arka cephesi düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 20.

Kitabe Metni:

11 Muharrem sene 1283
..... bir fatihadır
Bugün bana ne el murid sanadır.
Asakirin yüzbaşı
Rumelili Süleyman
Ağa ruhuna fatiha

Katalog No: 19

Envanter No: 46-47

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

-**Ayak Taşı:** : -

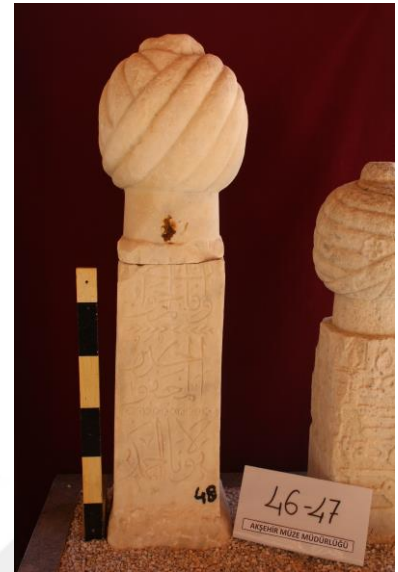
Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 130x19x19cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Prizmal gövdenin dört köşesi pahlıdır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmında bulunan süslemeden Bizans dönemi mimari parçadan devşirilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Boyun kısmından kırılmış olan şahidenin gövdesinde ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Prizmal gövdenin bir yüzünde üç satır, bir yüzünde bir satırdan oluşan sülüs yazı, diğer iki yüzde ise merkezde palmet motif, kenarlarda hatayi ve rumilerin oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır.

Fotoğraf 21.

Kitabe Metni:

*Vefat el merhum
El ma'fur Harir
Mevlana Ahmed*

Katalog No: 20

Envanter No: 46-48

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 120x18x18cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli gövdenin dört köşesi pahlanmış ve bu gövdeye tersyüz palmetlerin bulunduğu ince bir boyun bölümü ile bağlanan, başlık takke kısmı görünmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabenin olduğu ön yüzünde, ince şeritler ile birbirinden ayrılan iki satır yazı bulunmaktadır. Kitabe bölümünün hemen alt kısmında ve diğer üç yüzde ise Palmet ve Rumilerden oluşan bitkisel süslemeler mevcuttur. Gövde üzerinde iki parça halinde kırılmış olduğu gözlemlenmiştir.

Fotoğraf 22.

Kitabe Metni:

*Vefat el merhum
Velid bin Muhammed Bey*

Katalog No: 21

Envanter No: 46-52

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, başlıklı.
(başlık kısmı noksan)

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 97x16x16cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli gövdenin dört köşesi pahlanmış ve bu gövdeye ince bir boyun bölümü ile bağlanan, başlık kısmı kırık ve noksan. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabenin olduğu yüzde yatay olarak bir satır yazı bulunmaktadır. Bir yüzünde askılı kandil motifi, bir yüzünde şamdan motifi işlenmiştir.

Fotoğraf 23.

Kitabe Metni:

*İntekal el-merhum Hacı İsmail bin
Ali Bey*

Katalog No: 22

Envanter No: 46-58

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 88x36x11cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesi, dilimli kemerli, bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabe metni serlevhadan başlayarak ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satırlık yazı kısmı mevcuttur. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede askılı kandil motifli süslemenin ortasında taşı işleyen ustanın ismi yer almaktadır.

Fotoğraf 24.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Küllî Şeyin seyemut ve hüve hayyün
la yemut
Sahibul haz el kabr el merhum el
mağfur
Es- seid eş-şehid Emir bin
keramiddin
Nur allahu kabr tabe serah*

(Arka Yüz)

*Amele Muhammed (Mehmed) bin
Ali*

Katalog No: 23

Envanter No: 46-62

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından.

Tarihi: -

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 79x28x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesi, dilimli kemerli, bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta hatayî ve Rumîlerden oluşan bitkisel süsleme yer alır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiş ve bu bölüm zikzak şeritler ile sonlandırılmıştır. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede askılı kandil motifli süslemenin ortasında sekiz kollu yıldız ve rozet motifli geometri süsleme bulunmaktadır.

Fotoğraf 25.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*El Merhume el ma'fure
Es seid eş şehid
Paşa hatun binti Sinan*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 24

Envanter No: 46-64

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından.

Tarihi: Şevval 960 / Eylül-Ekim 1553

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: : Düşey dikdörtgen gövdeli, üçgen alınlıklı.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 130x25x11cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli ayak şahidesi, üçgen alınlıklı bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta palmet motifi ve kenarlarda kıvrım dallardan oluşan bitkisel süsleme yer alır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Başlık kısmında küçük bir kırık vardır. Arka cephe düzdür.

Fotoğraf 26.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Fi şehir Şevval el mükerrem
Min şühur sene sitine tis'a mie*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 25

Envanter No: 46-70

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık kısmı kırık.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 78x20x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesinin başlık kısmı kırık olup mevcut değildir Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla beş satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları ince şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephe düzdür.

Fotoğraf 27.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Nev civanım el deyib cennet bağı
Fırakı kandeşa Validesi Haşi
Oğlu Ahmed
İbni İbrahim ruhuna
Fatiha*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 26

Envanter No: 46-73

Geldiği Yer: Seyyid Mahmut Hayrani Türbesinden
Naklen.

Tarihi: 1269/1852-53

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Başlıklı, Düşey dikdörtgen gövdeli, aşağı doğru daralan biçimde başlık kısmı kırık.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 97x27x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Başlıklı, dikdörtgen kesitli ve aşağıya doğru daralan biçimde gövdelidir. Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesini başlık kısmı kırık olup mevcut değildir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla altı satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Gövde üzerinde silindirik formu bir boyun kısmı ve onun üzerinde ise kadın fesi formunda başlık bulunduğu ancak başlık kısmının kırıldığı düşünülmektedir. Arka cephe düzdür.

Fotoğraf 28.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

.....
Efendi Zade Ahmed
Efendinin kerimesi
Şerife Kadın
Ruhuna Fatiha
Sene 1269

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 27

Envanter No: 49-2

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Türbesinden

Tarihi: Rabiulahir 776 / Eylül –Ekim 1374

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: : Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 97x37x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Kitabe metni ön ve arka cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üçer satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda sütunceler balıksırtı motifli olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Simetrik olan süslemeler her iki cephede de aynı şekilde oluşturulmuştur.

Fotoğraf 29.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Kalen nebiyyu aleyhisselam
Ed-dünya saatün
Fece aleha ta'atün*

(Arka Yüz)

*Fi evsadi rebiulahir
Lisene sitte ve seb'ine
Ve seb'a mie*

Katalog No: 28

Envanter No: 46-80

Geldiği Yer: Seyyid Mahmut Hayrani Türbesinden
Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-**Ayak Taşı:** : -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 125x39x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarları düzdür. Arka cephede merkezde yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır.

Fotoğraf 30.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Vefat El – merhum el – ma'fur es-
seid*

*Ali bin Yusuf tarihi min şehri
zilkade*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 29

Envanter No: 46-85

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından

Tarihi: -

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-**Ayak Taşı:** : -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 65x30x14cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede serlevhadan başlayan kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla beş satır, arka cephede dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede taç kısmında merkezde yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır. Yan kenarların her iki yüzünde servi motifi ve üstünde geometrik şekillerin oluşturduğu dairesel rozetler yer almaktadır.

Fotoğraf 31.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Külli şeyin seyamût ve hüve
hayyün la yemut
Tüveffet el merhume el ma'fure
Es-Sêide Aişe Hatun
Tabe Seraha
Veceale el-cennete mesvaha*

(Arka Yüz)

*Nağahı şer çüki han veman
raheste
Reftemez cihan çeker bi havar
aşte
Men hal ser sadem hasret
ferzandar
Bimaned senin nam benüştah*

Katalog No: 30

Envanter No: 46-87

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından

Tarihi: Şaban 867 / Nisan 1462

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: : -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 121x33x14cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede taç kısmında merkezde yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede taç kısmında merkezde yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşan bitkisel bezeme ile helozonik askılı kandil motifi yer almaktadır. Kandilin orta kısmında altı yapraklı çiçek rozeti, üst ve alt bölümde palmet motifleri, alt bölümün her iki yanında ise dairesel form içerisinde çarkıfelek ve çiçek rozetler yer almaktadır. Yan kenarlarda yatay ve dikey çizgisel hatlardan oluşan sütunceler bulunmaktadır.

Fotoğraf 32.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Tarihi fî şehri el mübarek Şaban
Sene min hicri en nebeviyyah
seb'a ve sitine semane mie*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 31

Envanter No: 46-88

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından

Tarihi: 870 / 1465-66

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık bölümü kırık

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 130x44x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesinin başlık bölümü kırıktır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede gövde kısmı palmet motifinden gelişen, kıvrım dalların tamamladığı bitkisel bezeme ile meydana gelen şamdan motifi yer almaktadır. Yan kenarlarda kıvrım dallardan oluşan rumi bitkisel süslemeler bulunmaktadır.

Fotoğraf 33.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Ey diheti refteset debriyazer
Şer şemen ber niyaveri senadır
Ed dünya
Tarihi hicri en nebiyi
aleyhisselam sene seb'ine semane
mie*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 32

Envanter No: 46-89

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemerli tepelikli

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma-Kazıma

Ölçüsü: 170x47x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma ve kazıma tekniği ile sülüs hatla, şia imamlarının isimlerinin bulunduğu on beyite ayrılmış beş satır olarak düzenlenmiştir. Arka cephede gövde kısmı palmet motifinden gelişen, kıvrım dalların tamamladığı bitkisel bezeme ile meydana gelen, şamdan motifi yer almaktadır. Yan kenarlarda kıvrım dallardan oluşan rumi bitkisel süslemeler bulunmaktadır. Başlık ve gövde kısmına yakın bölümlerinden iki kırık mevcuttur.

Fotoğraf 34.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Bismillahirrahmanirrahim
Fatıma İmam Muhammed ve Ali
(Hasan, Hüseyin, Zeynel Abidin,
Musa-ı Bakir, Musa, Kazım,
Cafer, Sadık, Rıza, Muhammed
Takı, Naki Hasan el- Askeri Mehdi)
Şia imamlarının isimleri yazılıdır.
Vefat el-merhum el-mağfur Es seid
Es sultan Ali bin es şadir bin Seyid
Yahya*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 33

Envanter No: 46-90

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: 760/1364-65

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: : Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık kısmı kırık.

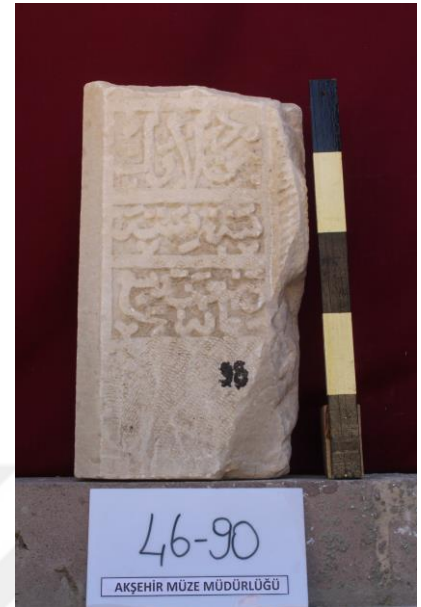
Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 50x26x12cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli başlık kısmı kırıktır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla düzenlenmiş olup üç satırı okunabilir durumdadır. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede yan yana iki adet iç bükey dörtgen kaideli şamdan ortasında uç kısmı lale motif şeklinde alt kısımda yaprakları bulunan bitkisel motif bulunmaktadır.

Fotoğraf 35.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

.....

..... evvel

Sene sitte

Ve sitine ve sab'a mie

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 34

Envanter No: 46-91

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: -

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık kısmı kırık.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 50x27x6cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli başlık kısmı kırıktır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla düzenlenmiş olup, üç satırı okunabilir durumdadır. Süslemesizdir. Arka cephe düzdür.

Fotoğraf 36.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

.....
Kerimesi Mahmud

İbhan ruhuna Fatiha

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 35

Envanter No: 48-1

Geldiği Yer: Tekke Köyü'nden.

Tarihi: -

Türü: Başlık

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer

Ölçüsü: 42x20cm

Yazı Türü: -

Tanım ve Kompozisyon:

Armudi gövdeli, gövdenin hemen altında daha ince boyun kısmı olduğu izlenmektedir. Mevlevi sikkesi formundaki başlığın, üst külah kısmına yakın bölümde kalın halka şeklinde bir sarık olduğu görülmektedir.

Fotoğraf 37.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

(Arka Yüz)

Katalog No: 36

Envanter No: 46-96

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, üçgen alınlıklı tepelikli.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 39x30x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen gövdeli, üçgen alınlıklı tepeliklidir. Taşın kaide olarak kullanılan kısmı kırık olup mevcut değildir. Ön cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla düzenlenmiş olup, dört satırı okunabilir durumdadır. Süslemesizdir. Arka cephe düzdür.

Fotoğraf 38.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*İntekal el merhum
El ma'fur emir Yahya
Bin Ahmed kadı
Nurullah kabre*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 37

Envanter No: 46-97

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından

Tarihi: 1302 /1884-85

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, tepelik kısmı düz kesitli.

-Ayak Taşı:

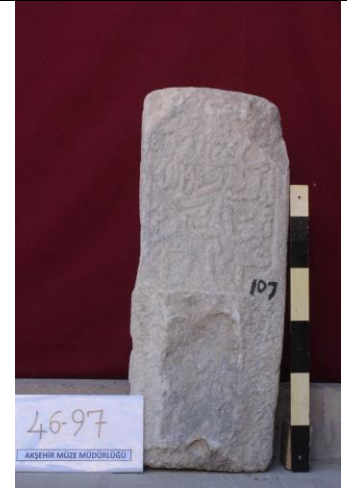
Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 75x30x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen gövdeli, düz kesitli tepeliklidir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiştir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla altı satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları şeritsizdir. Arka cephede düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 39.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Sahibü hazihi
Et türbete Ziver
Bin Abdullah
İla rahmetillahi
Teala ve selem
..... Sene 1302*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 38

Envanter No: 46-98

Geldiği Yer: Taş Medreseden

Tarihi:-

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 55x44x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemerli tepeliklidir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kırık olduğu için mevcut değildir. Gövde ve alınlık bölümü kırık nedeniyle iki parça halindedir. Alınlıkta merkezde palmetin bulunduğu rumi ve kıvrım dallarla gelişen bitkisel pano bulunmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla pano içerisinde bir satır olarak düzenlenmiştir. Kitabe metninin alt kısmında rumi ve lotus motiflerinin meydana getirdiği süsleme kompozisyonu vardır. Lotuslarda çıkan kollar rumi motifleri ile tamamlanmıştır. Arka cephede palmet ve onun altında nar motifinden gelişen Rumiler ile zenginleştirilmiş bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Gövdede ise kazıma tekniğinde merkezde lotuslardan ve en üstte nar motifinden gelişerek rumi motiflerle tamamlanan bitkisel kompozisyon yer almaktadır.

Fotoğraf 40.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

İntekal es seid eş şeid

Sene.....

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 39

Envanter No: 46-99

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani
Türbesi'nden

Tarihi: -

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık kısmı kırık.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 57x40x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli başlık kısmı kırıktır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla düzenlenmiş olup, iki satırı okunabilir durumdadır. Arka cephede merkezde çiçek motifi ve çiçeğin her iki yan kısmında gelişen simetrik rumi motifleri ile tamamlanmıştır.

Fotoğraf 41.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*İntekal el merhum el ma'fur
Es seid el mesalih Emir Yahya*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 40

Envanter No: 46-102

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: 952/1542

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemerli tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma-Kazıma

Ölçüsü: 54x30x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli başlık kısmı sivri kemerli tepeliklidir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta üç yapraklı stilize çiçek motifi, dal ve yaprakların oluşturduğu bitkisel süsleme vardır. Ön cephede kitabe metni kazıma tekniği ile sülüs hatla bir satır olarak düzenlenmiştir. Kitabenin hemen altında alınlıkta yer alan süslemenin aynısı işlenmiştir. Arka cephede alınlıkta, merkezde palmet motifi ve her iki yan kısmında gelişen simetrik rumi motifleri ile tamamlanmıştır. Gövdede kare pano içerisinde üç boğumlu şamdan motifi, etrafında kıvrım dal ve çiçeklerden oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır.

Fotoğraf 42.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

El tarih sene hamse ve tis'a mie

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 41

Envanter No: 50-8

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: Zilkade 899/Ağustos-Eylül 1494

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemerli tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 114x33x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli başlık kısmı dilimli kemerli tepeliklidir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta rumi, lotus ve kıvrım dal motiflerinden meydana gelen simetrik süsleme kompozisyonu vardır. Ön cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Kitabenin hemen altında dikdörtgen pano içerisinde rumi, palmet, lotus motiflerinden oluşan süsleme kompozisyonu yer almaktadır. Arka cephede alınlıkta, palmet, rumi ve lotus motiflerinden oluşan bitkisel bezeme bulunmakta olup, en altta bulunan lotus goncaların detaylandırıldığı görülmektedir. Taşın gövdesinde bir kandil motifi vardır. Kandilin gövdesine kazıma tekniği ile hatayı çiçeği işlenmiştir. Boyun ve kaide kısmında süsleme yoktur. Kandilin gövdesinin iç konturları dantel şeklindedir.

Fotoğraf 43.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Fi şehz zilka'de min
Şuhur sene tis'a
Ve tis'ine semane mi-e*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 42

Envanter No: 50-9

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, zar başlıklı.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 126x33x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen gövdeli, zar başlıklıdır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta eşkenar dörtgenin oluşturduğu zar başlık ve dörtgenin her bir kenarında ikişer adet yarım daire şeklinde çıkıntı vardır. Ön cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla beş satır olarak düzenlenmiştir. Arka cephede zar başlıklı alınlıkta, rumi, palmet ve kıvrım dal motiflerinden oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır. Taşın gövdesinde iki satır farsça beyit yazılı kitabe vardır. En alt kısımda yatay dikdörtgen pano içerisinde rumi, palmet, lotus motiflerinden oluşan süsleme kompozisyonu yer almaktadır.

Fotoğraf 44.

Kitabe Metni:
(Ön Yüz)

*Vefat el-merhum el ma'fur
Ah el-mevt
Es-Şehid el-muhtaç ila
rahmetillahi
Teala Hızır bin Sinan Çelebi
Nur âlâ kabr inşallah*

(Arka Yüz)

Farsça Beyittir

Katalog No: 43

Envanter No: 50-10

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

-**Ayak Taşı:**

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 124x16x16cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, gövdenin dört köşesi pahlanmış ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken, gövdede ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Prizmal gövdeni üst kısmı mukarnası andıran üçgenlerin oluşturduğu şerit bordür ile çevrili olduğu görülür. Prizmal gövdenin bir yüzünde 2 satırlık sülüs kitabesi bulunmaktadır. Diğer üç yüzünde ise merkezde palmet motifinden gelişen kenarlarda hatai ve rumilerin oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır.

Fotoğraf 45.

Kitabe Metni:

*İntekale el-merhum el-mağfur
Derviş bin Muhammed bin Hızır*

Katalog No: 44

Envanter No: 50-12

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: Zilkade 877/Mart – Nisan 1473

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemerli tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 90x40x6cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli başlık kısmı dilimli kemerli tepelikli formda olup kırık durumdadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta bitkisel süsleme olduğu ancak kırık durumda olması nedeniyle kompozisyon izlenememiştir. Ön cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Arka cephede zemin oyma tekniği ile şamdan motifi işlenmiştir. Şamdanın kaide kısmı alta doğru genişleyen kademeli üçgen biçimli olup, gövde kısmı bitkisel ve geometrik hatlardan oluşan boğumlara sahiptir. Üst bölüm kırık olduğu için izlenememektedir.

Fotoğraf 46.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El tarih fi şehir zil'kade
Min seb'a ve seb'ine ve semane
mi-e*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 45

Envanter No: 50-14

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: 853/1449-50

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemerli tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 114x38x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli başlık kısmı dilimli kemerli tepeliklidir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta Rumilerin oluşturduğu bitkisel süsleme üzerinde tarih ibaresi yer almaktadır. Ön cephede kitabe metni, zemin oyma tekniği ile sülüs hatla alınlıktan başlayarak dört satır olarak düzenlenmiştir. En alt kısımda tarak motifi bulunmaktadır. Arka cephede, alınlıkta rumi ve kıvrım dallardan oluşan bitkisel pano bulunmaktadır. Gövde de ise sivri kemerli mihrabiye içerisinde kandil motifi işlenmiştir. Kandilin gövde kısmında on kollu yıldız motifinden oluşan geometrik süsleme, kaide ve üst bölümde bitkisel süsleme bulunmaktadır. Yan kenarları sütunlu ve zar başlıklıdır. Sütun ve zar başlıklar süslemesizdir.

Fotoğraf 47.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

853

*Fi tarih sene
İsneyn ve hamsin
Ve semane mi-e*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 46

Envanter No: 46-107

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: Ramazan 1310/Mart – Nisan 1893

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemerli tepelikli.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 57x30x12cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli başlık kısmı sivri kemerli tepeliklidir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede kitabe metni, zemin oyma tekniği ile sülüs hatla alınlıktan başlayarak üç satır olarak düzenlenmiştir. Arka cephede, alınlıkta karşılıklı olarak “ya hafız” ibaresi ve ortasında Allah yazısı bir pano şeklinde düzenlenmiştir. Alt bölümde üç satır yazı bulunmaktadır.

Fotoğraf 48.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El hükmü lillah
Vefat merhum Yakup
Bin Hacı Süleyman*

(Arka Yüz)

Çift taraflı “Ya Hafız”

.....

Sene Ramazan 1310

Katalog No: 47

Envanter No: 49-5

Geldiği Yer: Seyyit Mahmut Hayrani Türbesi'nden.

Tarihi: 904/1498

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemerli tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma /Kazıma

Ölçüsü: 112x33x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli gövdeli sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta, merkezde dört yapraklı çiçek motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni kazıma tekniği ile sülüs hatla, iki satır olarak düzenlenmiştir. Alt bölümde ise yine kazıma tekniğinde palmet motifi içerisinden çıkan Rumilerin oluşturduğu süsleme vardır. Arka cephede gövde kısmı palmet motifinden gelişen, kıvrım dalların tamamladığı bitkisel bezeme ile meydana gelen, şamdan veya hayat ağacı motifi şeklinde tasarlanmış bitkisel süsleme yer almaktadır. Yan kenarlarda Rumilerden oluşan kıvrım dal bitkisel süslemeler bulunmaktadır.

Fotoğraf 49.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

El tarih erbâ

Ve tis'a mie

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 48

Envanter No: 46-110

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: -

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 56x22x6cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli gövdeli dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede kitabe metni, zemin oyma tekniği ile sülüs hatla alınlıktan başlayarak üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile ayrılmıştır. Arka cephe ve yan kenarları düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 50.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El Hükmü (lillah)
Vefat merhume mağfure
Fatma Hatun binti Muhammet
Beği*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 49

Envanter No: 46-111

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: 821/1418-19

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 72x23x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli gövdeli dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta kıvrım dal ve Rumilerin oluşturduğu girift bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Alınlık, dairesel zencerek şerit bordür ile kitabe bölümünden ayrılmıştır. Kitabe metni, zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile ayrılmıştır. Arka cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden gelişen, kenarlarda rumi ve kıvrım dalların oluşturduğu pano özelliği gösteren bitkisel süsleme bulunmaktadır. Alınlık küçük nokta çentiklerin oluşturduğu şerit bordür ile gövdeden ayrılmıştır. Gövde de köşegen ve dairesel kenar çıkıntıları bulunan kaideye sahip şamdan motifi vardır. Mum fitili damla şeklinde betimlenmiştir. Şamdanın iki yanında simetrik iki adet rozet bulunmaktadır. Yan kenarları çift sütunlu ve tersyüz palmet motifli olup, zar başlıklıdır.

Fotoğraf 51.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Hâzâ el-kabr merhum mağfur
Kasım bey bin Yahşi bey
Sene ihda ve işrine ve semane
mie*

(Arka Yüz)

Yazısızdır.

Katalog No: 50

Envanter No: 46-117

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: Cemaziyelahir 886/Temmuz –Ağustos 1481

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-**Ayak Taşı:**

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 69x49x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli gövdeli dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı ve gövdenin büyük bölümü mevcut değildir. Ön cephede alınlıkta palmet, hatayi, Rumi ve kıvrım dallardan oluşan ½ simetrik girift bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Alınlık, şerit bordür ile kitabe bölümünden ayrılmıştır. Kitabe metninin tek satırlık bölümü okunabilirken, zemin oyma tekniği ile sülüs hatla düzenlenmiştir. Kenarları sütunceli olup, zar başlıklıdır. Arka cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden gelişen, kenarlarda rumi ve kıvrım dalların oluşturduğu pano özelliği gösteren bitkisel süsleme bulunmaktadır. Alt kısımda dilimli kemerli pano içerisinde sülüs hatla yazı bulunmaktadır. Panonun üst köşelerinde bulunan süslemeler detaylandırılmıştır.

Fotoğraf 52.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Tarihahu şehri Cemaziyelahir
sene semanine ve semane mi-e*

.....

(Arka Yüz)

El hükmü lillah.....

.....

Katalog No: 51

Envanter No: 46-119

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi:-

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık kısmı kırık ve noksan.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 74x32x5cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli gövdeli başlık kısmı kırık ve noksandır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiştir. Mezar taşı gövdenin orta kısmından kırık ve iki parça halindedir. Ön cephede kitabe metni alınlıktan başlayarak, zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephe düzdür.

Fotoğraf 53.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Sahibü haza et-türbete el merhume
El-ma'fure binti
İbrahim tabe.....*

(Arka Yüz)

Katalog No: 52

Envanter No: 46-120

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: 1121/1709

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, erkek başlıklı.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 124x28x12cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli gövdenin üzerinde yükselen ince bir boyun üzerine kavuk şeklinde başlık yerleştirilmiştir. Başlık sarıksız ve yassı biçimli olup düz bırakılmıştır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiştir. Ön cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla beş satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephe düzdür.

Fotoğraf 54.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El hükmü lillah
El-merhum el-ma'fur
Es-seid Şaban bin
Seyyid Hacı Ömer
Ruhiçün Fatiha sene 1121*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 53

Envanter No: 46-127

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: -

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 74x40x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kırık olup mevcut değildir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla, iki satır olarak düzenlenmiştir. İlk satırın bulunduğu pano, iç içe geçmiş dörtgenlerin çevrelediği çerçeve içerisinde, rumi motifleri ile yazının kaynaştırılmış bir üslupla işlendiği görülmektedir. İkinci satır kalın şerit çerçeve içerisinde daha sade tutulmuştur. Arka cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden, ön cepheye göre daha iri ve kaba bir süsleme ye sahip bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Gövde de dairesel çerçeve içerisinde merkezde sekiz yapraklı rozetten oluşan şamdan motifi bulunmaktadır. Kompozisyonu, kenarlarında rumi ve lotuslardan oluşan kıvrım dalların tamamladığı görülmektedir.

Fotoğraf 55.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Vefat el – merhum el- mağfure
İlla rahmetillahi Hatun
binti Hundi*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 54

Envanter No: 46-128

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Türbesi'nden.

Tarihi: 837/1433-34

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 88x28x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede gövde kısmı on kollu güneş kursundan oluşan kandil motifi bulunmaktadır. Kandilin üst kısmında iç içe geçmiş çizgisel hatlardan oluşan geometrik süsleme, alt bölümünde ise ters palmet motifi işlenmiştir. Yan kenarlarda sütunceler bulunmakta olup, sütuncelerden biri iç içe geçmiş baklava dilimlerinin oluşturduğu çizgisel hatlardan, diğeri ise balıksırtı motifli olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Zar başlıklar süslemesizdir.

Fotoğraf 56.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Tarihi sene seb'a ve
Selasine semane mie
Hiy ed-dünya bahûd rav*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 55

Envanter No: 46-129

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: -

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 69x42x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kırık olup mevcut değildir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla, üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritlidir. Arka cephe düz bırakılmış.

Fotoğraf 57.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Küllü nefsin zâikat-ül mevt
İntekal el-merhume Hatîce binti
Mevlânâ Hüseyin
Min dar il fenâi ilâ dar il bekâ-i*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 56

Envanter No: 46-131

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: 877 Şevval / Mart 1473

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 88x29x6cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta merkezde palmet motifinden iki yana doğru simetrik olarak Rumiler ve kıvrım dallardan gelişen bitkisel süsleme bulunmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Kitabenin üst satırın bulunduğu panonun her iki yanında zar başlık yer alır Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede alınlıkta ön cephedeki süslemeye benzer bitkisel pano bulunmaktadır. Gövdede sivri kemerli mihrabiye içerisinde şamdan motifi tasvir edilmiştir. Şamdan kaideli olup, kaidenin iki yan kenarı dışa doğru kavislidir. Kaidenin ortasında bitkisel motif yer alır. Gövdede iki kulp bulunmakta olup, üst bölümdeki yanan fitilin kaidesi kıvrım dalların oluşturduğu bir kâse formunu andırmaktadır.

Fotoğraf 58.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Tarihi fi şehir
Şevval sene seb'a ve
Seb'ine samane mie*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 57

Envanter No: 46-132

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, yarım daire kemer başlıklı. (Devşirme malzemen)

-Ayak Taşı: -

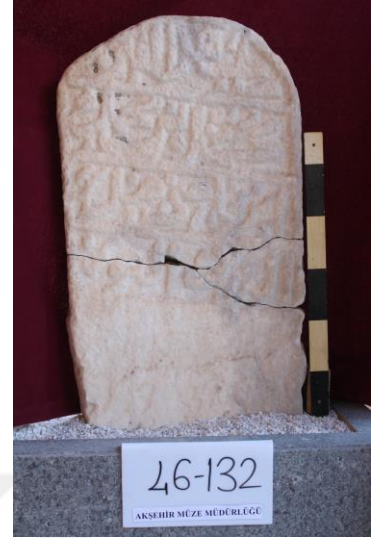
Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 110x45x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi yuvarlak kemer başlıklıdır. Bizans Dönemi mimari parçadan devşirilerek yeniden kullanıldığı düşünülmektedir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiş olup, kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları hafif verev şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede, dairesel şeritler içerisinde yer alan rozetlerin oluşturduğu süsleme kompozisyonu bulunmaktadır. Arka cephedeki süslemeler daha önce mimari parça olarak kullanılmış olduğu düşünülen Bizans Dönemi eserine aittir.

Fotoğraf 59.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Sahibu haza el kabr
Muhammed bin Muhammed
İbni Kadı Sadr
Eddin En –nur*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 58

Envanter No: 46-134

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: Ramazan 828 / Temmuz-Ağustos 1424

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık kısmı kırık.

-Ayak Taşı: -

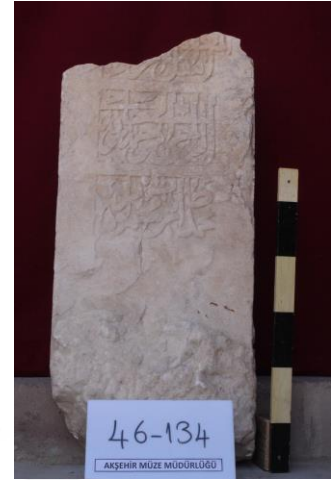
Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 78x37x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi başlık kısmı kırık ve noksandır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiş olup, kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede yüzeysel olarak betimlenen askılı kandil motifi bulunmaktadır.

Fotoğraf 60.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*İntekal el merhum el mağfur
Ramazan el mübarek semane ve işrîne
ve semane mi-e
Er raci ila rahmeti rabbehu Hacî
Muhammed ibni Mahmud tabeserah*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 59

Envanter No: 46-136

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan.

Tarihi: Ramazan 828 / Temmuz 1424

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 94x34x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan iki adet palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda sathi olarak çizgisel hatlar ile spiral sarmal görünümlü sütünceler olup, sütun başlıkları ve alt kaide zar biçimlidir. Simetrik olan bu süsleme her iki cephede de aynı şekilde oluşturulmuştur. Arka cephede alınlıkta palmet ve Rumilerden oluşan süsleme ve hemen altında tek satırlık yazı bulunmaktadır. Gövde de üç boğumlu şamdan motifi yer alır. Kaide kısmında kıvrım dalların oluşturduğu bitkisel süsleme yer alırken, mum fitilinin olduğu bölüm kase şeklinde haznelidir. Kasenin her iki yanında rozet gül motifleri yer alır. Şamdanın boğumlu gövdesinin her iki yanında ise şemse motifleri ile bezelidir.

Fotoğraf 61.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Et tarih fi şehri

Ramazan el mübarek lisene

Semâne ve işrûne ve semâne mie

(Arka Yüz)

Resim Hacı Hafız bin Hacı Halid

Katalog No: 60

Envanter No: 46-140

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Türbesi'nden

Tarihi: -

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 114x31x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile taş kısmından başlayarak sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenar kısımlar süslemesiz olup düz bırakılmıştır. Arka cephede kazıma tekniği ile yapılmış, askılı kandil motifi yer almaktadır. Kandilin gövdesi dairesel hat ile çevrili olup orta kısmında altı yapraklı stilize çiçek motifi, alt bölümde ise üçgen kaidesi mevcuttur.

Fotoğraf 62.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El hükmü lillah el-vahid el-kahhar
Kad matet el merhume el-ma'fure
Es seide es şehide el muhtaç ila
Rahmetillahi Teala Mudarrad binti
Rahmeti*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 61

Envanter No: 46-141

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-**Ayak Taşı:** -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 55x44x6cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Orta kısımdan kırılmış olan taşın kaide kısmı mevcut değildir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile taç kısmından başlayarak sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenar kısımlar ve arka cephe süslemesiz olup düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 63.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Sahibu haza et türbete
el merhume el-ma'fure es-seid*

Şehzade bin Lûlû

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 62

Envanter No: 46-148

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığı'ndan

Tarihi: -

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 172x45x14cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden pano şeklinde oluşturulmuş bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Metin aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Metin bölümünün alt kısmı ise palmet, lotus, hatayi ve Rumilerin oluşturduğu yoğun bitkisel süsleme ile bezenmiştir. Arka cephede alınlıkta merkezde lotus motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ile devam eden pano şeklinde oluşturulmuş bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Gövdede askılı kandil motifi, kandilin her iki yanında simetrik olarak palmet motifinden oluşan şerit bordür bulunmaktadır. Hemen altında iki boğumlu şamdan motifi, şamdanın her iki yanında simetrik olarak servi ağaçları betimlenmiştir.

Fotoğraf 64.

Kitabe Metni:

(ÖnYüz)

*Tehi ah aşiyān Alime Fatma Rana
Binti Ömer halī Sitare bir dua
eyleye*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 63

Envanter No: 46-149

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığı'ndan

Tarihi: -

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Kazıma - Zemin Oyma

Ölçüsü: 135x35x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni kazıma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Metin bölümünün alt kısmında ise Rumiler ile şamdan motifi oluşturulmuştur. Arka cephede yüzeyi dolduracak genişlikte işlenmiş palmet, lotus ve Rumilerin oluşturduğu bitkisel süsleme bulunmaktadır.

Fotoğraf 65.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Vefat el merhume
Şehzade binti İlyas bey*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 64

Envanter No: 49-6

Geldiği Yer: Taş Medrese'den Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Kazıma - Zemin Oyma

Ölçüsü: 195x38x11cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden pano şeklinde tasarlanmış bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni kazıma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Alt bölümde zemin oyma tekniği ile sülüs hatla yazılmış iki satır yazı mevcuttur. Metin bölümünün alt kısmında ise Rumiler ile şamdan motifi oluşturulmuştur. Arka cephede yüzeyi dolduracak genişlikte işlenmiş palmet, lotus ve Rumilerin oluşturduğu bitkisel süsleme bulunmaktadır.

Fotoğraf 66.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Vefat el merhume el ma'fur
Emir İbrahim bin şehid bezas
Sinan*

.....

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 65

Envanter No: 49-7

Geldiği Yer: Taş Medrese'den Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Kazıma - Zemin Oyma

Ölçüsü: 183x42x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden pano şeklinde tasarlanmış bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni kazıma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Metin bölümünün alt kısmında ise Rumiler ile şamdan motifi oluşturulmuştur. Arka cephede yüzeyi dolduracak genişlikte işlenmiş palmet, lotus ve Rumilerin oluşturduğu bitkisel süsleme bulunmaktadır.

Fotoğraf 67.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Tefviz bin o duhte aliyeden Şeyh
Ahmet
Vefadan hake gitti hanemizden*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 66

Envanter No: 46-150

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığından
Naklen

Tarihi: 971-Muharrem / 1563 Ağustos-Eylül

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-**Ayak Taşı:** -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 202x45x14cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Gövdenin alt kısmından kırılmış üç parça halindeki taşın, alınlık kısmında merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallardan oluşan bitkisel süsleme bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Metin bölümünün alt kısmında ise geniş pano içerisine yerleştirilmiş olan palmet ve Rumilerden oluşan bitkisel bezeme devam etmektedir. Arka cephede taşın tamamını kaplayan, merkezde palmet motifinin oluşturduğu kompozisyon ve hatayi ve Rumilerin zenginleştirdiği bitkisel süsleme mevcuttur.

Fotoğraf 68.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*İntekal ila rahmetillahi el melik'ül
hamid
El merhum es seid eş şehid
Kadıade İsmail
Fi Muharrem sene ihda ve sebine
ve tis'a mie.*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 67

Envanter No: 46-152

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığından Naklen

Tarihi: 19 Rabiülevvel 936 / 21 Kasım 1529

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, üçgen alınlıklı.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 169x39x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş şahidesi, üçgen alınlıklı bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ortaya yakın bölümden kırık olan taşın alınlık kısmında palmet motifi ve kenarlarda kıvrım dallardan oluşan bitkisel süsleme yer alır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla beş satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Tepelik kısmında çatlama vardır. Arka cephede, palmet, Hatayi ve Rumilerin oluşturduğu, yüzeyi kaplayan ve pano özelliği taşıyan süsleme kompozisyonu yer alır.

Fotoğraf 69.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*İntekallet el merhume rahmetillahi
teala
El ma'fure es seide eş-şehide fahri
Zevce İlyas hatun binti Bahadır bin
Yakub el kadî el ülâbâ Akşehirî
Fi tâsi rabiyyul evvel işrine 936*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 68

Envanter No: 46-153

Geldiği Yer: Ulu Cami Mahallesi'nden Naklen

Tarihi: 1 Şevval 827/ 27 Ağustos 1424

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 129x38x6cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede alınlıkta iki adet palmet motifinden oluşan süsleme bulunmaktadır. Gövde de iki boğumlu şamdan motifi yer alır. Mum fitilinin olduğu bölüm kase şeklinde haznelidir. Kasenin iç kısmında stilize yaprak motifleri yer alır.

Fotoğraf 70.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Tarihi fi şevval evasid
sene seb'a ve isneyni semane mie*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 69

Envanter No: 46-154

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani
Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-**Ayak Taşı:**

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 175x45x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli baş taşı, sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Gövdenin orta kısmından kırılmış iki parça halindeki taşın, alınlık kısmında, merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallardan oluşan, Rumilerle devam eden dilimli bir başlığı andıran bitkisel süsleme bulunmaktadır. Ön cephedeki metin bölümünde, iki satır yazı arasında ince şeritler yer almaktadır. Alt kısımda geniş pano içerisine yerleştirilmiş olan merkezde palmet motifinin bulunduğu, Rumilerle zenginleştirilen bitkisel bezeme devam etmektedir. Arka cephede alınlık kısmında yine ön cephedeki benzer bitkisel süsleme yer almaktadır. Merkezde üçgen alınlık şeklindeki üçgen askı üzerine zincir ile asılı kandil bulunmaktadır. Kandil motifinin ortasında yazı mevcuttur. Kandilin alt kısmına doğru kıvrım dal motifler devam etmektedir. Taşın kenarları tarama sütunlu ve başlıkları kare çerçeve içerisinde penç motifinden oluşmuştur.

Fotoğraf 71.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Vefat el merhum el ma'fur
Es se'id Eş şehid Murad bin Hüseyin*

(Arka Yüz)

Ah el mevt

Katalog No: 70

Envanter No: 46-155

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığı'ndan
Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 116x35x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda düz sütunceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede alınlıkta palmet ve Rumilerden oluşan süsleme bulunmaktadır. Gövde de dilimli kemerli mihrabiye içerisinde iki boğumlu şamdan motifi yer alır. Kaide kısmında dışa doğru kademeli çentikler bulunan şamdanın mum fitilinin olduğu bölüm kase şeklinde haznelidir. Kasenin iç kısmında iki yana açılan yaprak motifi bulunmaktadır. Gövde kısmında bir kırık mevcuttur.

Fotoğraf 72.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Kad mate
El merhum Mustafa
Bin Hacı Ivaz*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 71

Envanter No: 46-157

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığı'ndan
Naklen

Tarihi:

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 214x50x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerin yarı simetrik olarak pano özelliği göstermektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla beş satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda sütunceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Sütuncelerin üzerinde Rumilerin oluşturduğu şerit bordür süsleme bulunmaktadır. Arka cephede alınlıkta palmet ve Rumilerden oluşan aralarda hatayi grubu ile boşlukları tamamlanan, pano özelliği gösteren

Fotoğraf 73.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El hükmü lillah el ayn el kebir
Kallellahû tealâ nebiyi aleyhe
vessellem
..... naimullah
Es sehid el muhtaç rahmetullahi
ileyhi el merhum el ma'fur
El mücrim ceri nesllühü el
cennete intekale Nali Seyyid
Mehmet*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

girift bitkisel süsleme bulunmaktadır. Gövde de dilimli kemerli mihrabiye içerisinde askılı kandil motifi yer alır. Kandilin dairesel gövdesi içerisinde kıvrım dal ve yapraklardan oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır. Kaidenin hemen altından simetrik olarak iki yana açılan rumi yaprak bulunmaktadır. Kenarlarda Rumilerin oluşturduğu şerit bordür süsleme yer alır.

Katalog No: 72

Envanter No: 46-160

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: 834/1430-31

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Kazıma-Zemin Oyma

Ölçüsü: 105x32x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda sathi olarak çizgisel hatlar ile spiral sarmal görünümlü sütünceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede kazıma tekniği ile yapılmış üç boğumlu şamdan motifi yer alır. Kaide kısmında palmet motifi ve kıvrım dalların oluşturduğu bitkisel süsleme yer alırken, mum fitilinin olduğu bölüm kase şeklinde haznelidir. Mum fitili işlenmiştir.

Fotoğraf 74.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Fi tarih sene
Erbea ve selasine
Ve samane mie Hicriyye*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 73

Envanter No: 50-19

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: -

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Kazıma-Zemin Oyma

Ölçüsü: 114x30x5cm

Yazı Türü: -

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme zemin oyma tekniği ile ortada ters yüz palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Dikey dikdörtgen içerisinde askılı kandil motifi işlenmiştir. Kandilin dairesel hatlı gövdesi içerisinde, merkezde altı yapraklı çiçek motifi ve yuvarlak hatlara sahip altı kollu yıldız motifli geometrik süsleme bulunmaktadır. Diğer yüzde kazıma tekniği ile yapılmış şamdan motifi yer alır. Kaide kısmında kase biçimli hazneli olup, mum fitili işlenmiştir.

Fotoğraf 75.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

(Yazısızdır)

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 74

Envanter No: 50-20

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 126x30x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan nar motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerden oluşmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kitabenin alt bölümünde stilize çiçek motifi ve kenarlarında yaprak motifleri bulunmaktadır. Kenarlarda içe girinti olarak şekillendirilmiş sütünceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir Arka cephede alınlıkta palmet üzerine yerleştirilmiş çiçek motifi ile kenarlarda iri Rumiler ve aralarda kıvrım dal ile tamamlanan, pano özelliği bulunan bitkisel süsleme bulunmaktadır. Gövde de

Fotoğraf 76.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*İntekal el-merhum el ma'fur
Pir Muhammed bin Hacı Davut*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

dilimli kemerli mihrabiye içerisinde askılı kandil motifi yer alır. Kandilin dilimli dairesel gövdesi içerisinde altı kollu yıldız ve merkezde çiçek rozeti bulunmaktadır. Kaidenin hemen altından simetrik olarak iki yana açılan rumi yaprak bulunmaktadır. Mum fitili işlenmiştir.

Katalog No: 75

Envanter No: 46-164

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: Safer 857 / Şubat-Mart 1453

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Kazıma - Zemin Oyma

Ölçüsü: 77x24x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan palmet ve her iki yanında simetrik olarak açılan rumi motifinden oluşmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda içe girinti olarak şekillendirilmiş sütünceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir Arka cephede kazıma tekniği ile sathi olarak Şamdan motifi bulunmaktadır. Kaidesi kademeli olarak yükselirken üç boğumlu gövde ve mum fitili kase haznelidir. Mum fitili işlenmiştir.

Fotoğraf 77.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Tarihi fi şehri safer
Sene seb'a ve hamsine samane
mie*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 76

Envanter No: 46-172

Geldiği Yer: “Yağlı Dede” Şeyh Eyüb Türbe Haziresi’nden

Tarihi: 981/1573-74

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-**Ayak Taşı:**

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 77x24x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Kitabe metni ön cephede serlevhadan başlayarak zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Serlevhada bulunan yazı sivri kemerli bir pano içerisine yerleştirilmiş olup, diğer satırlar enine dikdörtgen, kısa kenarları sivri kemerli olan panolar içerisine nakşedilmiştir. Arka cephe düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 78.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Hüvel hay el baki
Hazihi türbete el muhtaç ila
rahmetillahi rabbil muhâviç
El merhume Ayşe Hatun binti el
Hoca Kılıç
Tüveffi fi sene 981*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: K-77

Envanter No: 46-173

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: 1317/1901

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli (üst kısmı kırık)

-Ayak Taşı:

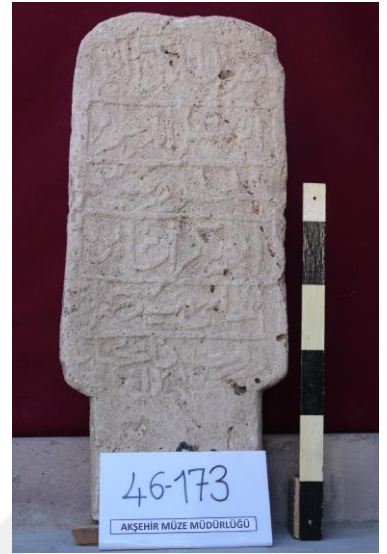
Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 79x34x13cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi başlık kısmı kırık olduğu için düzdür. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla yedi satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları ince şeritler ile birbirinden ayrılmıştır. Gövdeye göre daha dar olan kaidesi mevcuttur. Arka cephe düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 79.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Hüvel halâk ul baki
İntekal el merhum
Selçuk Seyyid
Ebu Bekir Ağa bin
El Hacı Seyyid Ömer Ağa
Ruhicün Fâtiha
1317*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: K-78

Envanter No: 46-175

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: 886/1481-82

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 109x41x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerin yarı simetrik olarak pano özelliği göstermektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda spiral burgulu sütunceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede alınlıkta palmet ve Rumilerden oluşan pano özelliği bulunan bitkisel süsleme bulunmaktadır. Gövde de dilimli kemerli mihrabiye içerisinde askılı kandil motifi yer alır. Kandil motifi süslemesiz olup düz bırakılmıştır. Mum fitili işlenmiştir.

Fotoğraf 80.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Tarihahu sene sitte ve
semanenine semane mi-e
Min hicri en nebeviye sadeka
rasulullah*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

Katalog No: 79

Envanter No: 50-23

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 145x18x18cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, gövdenin dört köşesi pahlanmış ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken, gövdede ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Prizmal gövdeni üst kısmı mukarnası andıran üçgenlerin oluşturduğu kuşak ile çevrili olduğu görülür. Bordürün hemen altında kitabe ile bu bölümü ayıran üçlü sıralar halinde küçük palmet motifinin oluşturduğu şerit bordür bulunmaktadır. Prizmal gövdenin dört yüzünde de yatay olarak yazılmış birer satırdan oluşan yazı bulunmaktadır. Kenarları spiral burma sütunlu olup, sütun başlıkları zar biçimlidir.

Fotoğraf 81.

Kitabe Metni:

*Kalellahu Teala. Külli men aleyha
fân ve yebka
Vechu rabbike zül celali velikram
Kale aleyhisselam. El müminune
la yemüttüne
Bel yenkalüne min darel fenâiila
dar el bekâi*

Katalog No: 80

Envanter No: 46-176

Geldiği Yer: Taş Medrese'den Naklen

Tarihi: 1318 / 1900-01

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli (üst kısmı kırık)

-Ayak Taşı: -

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 110x30x12cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi başlık kısmı kırık olduğu için düzdür. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla altı satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları ince şeritler ile birbirinden ayrılmıştır. Gövdeye göre daha dar ve uzun olan kaidesi mevcuttur. Arka cephe düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 82.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

El hükmü lillah

El merhum el-ma'fur

İla rahmeti rabbehu el gafûr

El hacc Hüseyin Cevli

Ruhicün Fatiha

Sene 1318

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 81

Envanter No: 46-182

Geldiği Yer: Taş Medrese'den Naklen

Tarihi: 876 / 1471-72

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemerli tepelikli

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 160x42x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda kıvrım dallar ve Rumilerle devam eden bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Arka cephede iri hatayı ve rumi motiflerinin yüzeyi kapladığı ve kıvrım dalların tamamladığı bitkisel bezeme yer almaktadır. Yan kenarlarda sathi olarak işlenmiş sütünceler bulunmakta olup, sütun başlıklar zar biçimlidir.

Fotoğraf 83.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Fi tarih sene sitte

Ve seb'ine ve semane mi-e

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 82

Envanter No: 46-188

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığı'ndan
Naklen

Tarihi: -

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemerli
tepelikli

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 175x36x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta kıvrım dallar ve Rumilerin oluşturduğu, pano özelliği gösteren bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla beş satır olarak düzenlenmiştir. Arka cephede palmet, penç, hatayi ve rumi motiflerinin yüzeyi kapladığı ve kıvrım dalların tamamladığı bitkisel bezeme yer almaktadır. Yan kenarları düzdür.

Fotoğraf 84.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

El Hükmü lillah

El vahid el kahhar

Hemar hanemdir

Resaciür nazanımdır

Menenmânımdır

Tevgir mûs-u le medurumdur

Hazandar dü cihan

Külli bak hemin emri inayet

...

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 83

Envanter No: 46-189

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığı'ndan
Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemerli tepelikli

-Ayak Taşı:-

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 167x39x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifi ile gelişen kıvrım dallar ve Rumilerin oluşturduğu, pano özelliği gösteren bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Kitabenin alt bölümünde ise merkezde nar motifi bulunmakla birlikte kenar ve üst kısımlarda stilize kıvrım dal ve çiçek motifleri işlenmiştir. Arka cephede alınlıktan başlayarak gövde boyunca iri bir biçimde palmet, hatayi ve rumi motiflerinin yüzeyi kapladığı ve kıvrım dalların tamamladığı bitkisel bezeme yer almaktadır. Yan kenarları düzdür.

Fotoğraf 85.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

El merhum el ma'fur

Es-said es-şehid

Sultan Abdullah

Kabre günû

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 84

Envanter No: 46-190

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığı'ndan
Naklen

Tarihi: 867 / 1459-60

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemerli tepelikli

-Ayak Taşı:-

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 139x42x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan girift süsleme ortada yer alan palmet motifinden gelişen kıvrım dal, hatayi ve Rumilerden oluşmaktadır. Süslemede kullanılan çiçekler detaylandırılmıştır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede alınlıkta ortada yer alan palmet motifinden gelişen kıvrım dal, hatayi ve Rumilerden oluşan girift bitkisel süsleme bulunmaktadır. Alınlık ile gövde yatay bitkisel şerit bordür ile birbirinden ayrılmaktadır. Gövde de sivri kemerli mihrabiyeli niş içerisinde üç boğumlu şamdan motifi yer alır. Kaide kısmında çiçek motifi yer alırken, her bir boğum farklı bitkisel motifler ile bezelidir. Mum fitili işlenmiş olup bu bölüm kase şeklinde haznelidir.

Fotoğraf 86.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

.....

.....

*Et tarih hicriyye en- nebiyi
aleyhisselam*

Sene seb'a ve sitine semane mi-e

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: K-85

Envanter No: 46-191

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığı'ndan
Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemerli tepelikli

-Ayak Taşı:-

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 156x45x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan grift süsleme rumi, palmet, hatayi, kıvrım dal ve motiflerinden oluşmaktadır. Süslemede kullanılan çiçekler detaylandırılmıştır. Alınlık ile kitabe metni arasında yatay, bitkisel bordür vardır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla beş satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarları sütunceli olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede Taç kısmında yer alan grift süsleme, ortada yer alan ters yüz palmet motifinden gelişen kıvrım dal, hatayi ve Rumilerden

Fotoğraf 87.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

(Farsça beyittir)

(Farsça beyittir)

*El-merhum elma'fur es-seid eş-
şehid*

*El muhtaç ila rahmetillahi Teala
Sadık*

Bin hacı Ahi Mehmed tabeseraha

(Arka Yüz)

Ah el mevt

Resim Şüca El Ni'al

(Farsça beyittir)

(Farsça beyittir)

oluşmaktadır. Süslemede kullanılan çiçekler detaylandırılmıştır. Alınlık ile kitabe metni arasında yatay, bitkisel bordür vardır. Gövde de dört satırlık kitabe sülüs hat ile yazılmıştır. Yazılar arasında bitkisel süslemeler vardır.

Katalog No: 86

Envanter No: 46-192

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Mezarlığı'ndan
Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemerli tepelikli

-Ayak Taşı:-

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 142x40x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında simetrik olarak işlenmiş iri rumi ve hataî motiflerinden oluşan süsleme kompozisyonu vardır. Rumi motifleri dilimli şekildedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarları sütunceli olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede Taç kısmında yer alan süsleme, kıvrım dal, hatayi ve Rumilerden oluşmaktadır. Süslemede kullanılan çiçekler detaylandırılmıştır. Gövde de üç satırlık kitabe bölümünde sülüs hat ile hadis yazılmıştır.

Fotoğraf 88.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Vefat El-merhum elma'fur es-seid
eş-şehid*

*El muhtaç ila rahmetillahi Teala
Berk bin Tuğra tabeseraha*

(Arka Yüz)

*Kala en nebiyi aleyhi vesselam
(Hadis yazılıdır.)*

Katalog No: 87

Envanter No: 46-197

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: 18 Şevval 1231 / 12 Eylül 1815

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli (üst kısmı kırık)

-Ayak Taşı:-

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 114x34x12cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi başlık kısmı kırık olduğu için düzdür. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla altı satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları ince şeritler ile birbirinden ayrılmıştır. Gövdeye göre daha dar ve uzun olan kaidesi mevcuttur. Arka cephe düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 89.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El-merhum el ma'fur
ila rahmeti rabihi el gâfur
Hakim eş şuyuâ Abdullah
Efendi ruhuçün
Fatiha sene 1231
Şevval 18*

(Arka Yüz)
(Yazısızdır.)

Katalog No: 88

Envanter No: 61-4

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: 1250 / 1831

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, kadın başlıklı.

-Ayak Taşı:-

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 116x24x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi kadın başlıklıdır. Ön cephede keskin omuz hatlar ile geçilen boyun bölümünün yay şeklinde genişlemesi ile oluşturulan başlığa geçilmektedir. Bir kadına ait olan başlık, üç sıra halinde kademeli, basık konik biçimlidir. Başlığın ön cephesinde rozet biçimli bir kabarası vardır. Kitabe metni ön cephede sülüs hatla sekiz satırdan oluşmaktadır. Satır aralıkları ince şeritlidir. Gövdeye göre daha dar olan kaidesi mevcuttur. Arka cephe düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 90.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Hüvel bakî
Medine-i Akşehir'den
Meydi nesni aşitet-i âliye
Devlet-i makberi.....?
Seyyid ahmed Şükrü Efendi
Mefkursesı ?.....
Ünzile Kadın Ruhu içün Fatiha
Sene 1250*

(Arka Yüz)
(Yazısızdır.)

Katalog No: 89

Envanter No: 61-5

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen

Tarihi: Zilhicce 1322 / Şubat-Mart 1905

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, üçgen alınlıklı.

-Ayak Taşı:-

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 108x34x6cm

Yazı Türü: Talik

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli ayak şahidesi, üçgen alınlıklı bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta palmet motifinden gelişen, simetrik olarak her iki yana doğru sarkan yaprak motifli süsleme yer alır. Bitkisel süsleme buket şeklinde olup, bir bağ ile tutturulmuştur. Motif ve yaprak süslemeleri detaylandırılmıştır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile talik hatla sekiz satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları ince şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephe düzdür.

Fotoğraf 91.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Ah min el firâk
Ma'şer emvata göz gezdirenler
Âdem olmuş görür hazanla baharı
Bu nazenin dahi bir gonca idi
Bahar âdemde soldu gülizâr
Buna sabretmek gerek Kamil
Efendi
Hoca Nasreddine Komşuluk zevki
Vahide Hanımı itmiş bahtiyar
Ruhiçûn el-fatihâ
Zilhicce 1322*

(Arka Yüz)
(Yazısızdır.)

Katalog No: 90

Envanter No: 63-13

Geldiği Yer: Yassıyan (Gölçayır) Köyünden Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

-Ayak Taşı:-

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

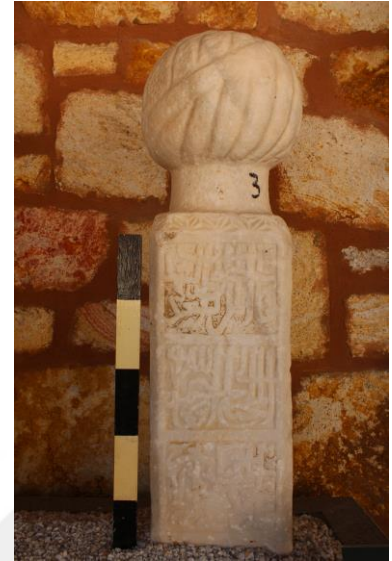
Ölçüsü: 100x20x20cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Prizmal gövdenin dört köşesi pahlıdır.

Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken, gövdede ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Prizmal gövdeni üst kısmı mukarnası andıran üçgenlerin oluşturduğu kuşak ile çevrili olduğu görülür. Prizmal gövdenin bir yüzünde sülüs hat ile yazılmış beş satır yazı, bir yüzünde tek boğumlu şamdan motifi, bir yüzünde ise askılı kandil motifinden oluşan bezeme bulunmaktadır.

Fotoğraf 92.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El merhum el ma'fur
Es seid eş şehid el muhtaç
Îlârahmetillahi tealâ
Hacı Mahmud fî şehri
Cemazeyilahir*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 91

Envanter No: 63-14

Geldiği Yer: Yassıyan (Gölçayır) Köyünden Naklen

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 140x18x18cm

Yazı Türü: -

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Prizmal gövdenin dört köşesi pahlıdır.

Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiş olup prizmal gövdenin dört yüzü boştur. Prizmal gövdeni üst kısmı mukarnası andıran üçgenlerin oluşturduğu kuşak ile çevrili olduğu görülür. Prizmal gövdenin bir yüzünün kenar kısımları zar başlıklıdır.

Fotoğraf 93.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

(Yazısızdır.)

(Arka Yüz)
(Yazısızdır.)

Katalog No: 92

Envanter No: 63-33

Geldiği Yer: İmaret Cami Güney Arsasından Naklen.

Tarihi: Rabiulahir 864 / Ocak 1459

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, üst kısmı kırık (noksan)

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 64x36x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi üst kısmı kırıktır.

Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda balıksırtı sütünceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede gövde de sivri kemerli mihrabiye niş içerisinde üç adet şamdan motifi yer alır. Ortadaki şamdanın kaide kısmında dışa doğru kademeli çentikler bulunmakla birlikte mum fitilinin olduğu bölüm kase şeklinde haznelidir. Kâsenin iç kısmında iki yana açılan yaprak motifi bulunmaktadır. Yanlardaki şamdanlar ince uzun boyunlu, şişkin kaidelidir.

Fotoğraf 94.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Tarih fi şehri rabiulahir
Sene erbe'a ve sitine e semane
mi-e*

(Arka Yüz)
(Yazısızdır.)

Katalog No: 93

Envanter No: 63-34

Geldiği Yer: İmaret Cami Güney Arsasından Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık başlıklı.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 96x18x18cm

Yazı Türü: -

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen prizmal gövdeli ve gövdeye daha ince silindirik bir boyun ile bağlanan, başlık takke kısmı görülmeyecek şekilde geniş sarık dilimleri ile sarılarak oluşturulmuştur. Prizmal gövdenin dört köşesi pahlıdır.

Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilmiş olup prizmal gövdenin dört yüzü boştur. Başlık kısmında aşınma izleri mevcuttur.

Fotoğraf 95.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

(Yazısızdır.)

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 94

Envanter No: 64-35

Geldiği Yer: İmaret Cami Güney Arsasından Naklen.

Tarihi: 820 / 1417

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-**Ayak Taşı:**

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 96x43x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süslemede ortada yer alan stilize hayat ağacı motifinden oluşmaktadır. Kitabe metni ön ve arka cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda düz sarmal spiralli sütunceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Zar başlıklar üzerinde rozet çiçek motifleri yer alır. Arka cephede alınlıkta yer alan süsleme ve yazı aşınma nedeniyle izlenememektedir.

Fotoğraf 96.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El hükmü lillah il Vahidül kahhar
Vefat merhume ma'fure
Saliha seyide Çiçek Melek
Binti Beylerbeyi tabe serahâ*

(Arka Yüz)

*El hükmü lillah
İnekallet el merhume es sêide
Ashl Hande binti Ahi Ali
Fi şehir ve işrine ve semane mie*

Katalog No: 95

Envanter No: 64-36

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: 877 / 1467

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, üst kısmı kırık (noksan)

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 64x36x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi üst kısmı kırıktır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlığın mevcut olan küçük bölümünde bitkisel kompozisyon olduğu görülmektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda zikzaklı baklava dilimli sütünceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede gövde de sivri kemerli mihrabiye niş içerisinde askılı kandil motifi bulunmaktadır. Kandil motifinin dairevi gövdesi içerisinde ince hatlarla işlenmiş çiçek demeti bulunmaktadır. Alt kaidenin her iki yanından simetrik olarak rumi motifi yükselmektedir.

Fotoğraf 97.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Kale en nebiyi aleyh is selam
Ed dünya haramün ala ehlil
ahirati*

Tarihi sene isna seb'ine seb'a mie

(Arka Yüz)
(Yazısızdır)

Katalog No: 96

Envanter No: 64-39

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: 765 / 1363

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 115x30x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerin yarı simetrik olarak pano özelliği göstermektedir. Kitabe metni ön ve arka cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kitabe metninin kenarları örgü bordür ile çevrilidir. Yan kenarlarda kabartma şeklinde çift çizgili daire ve oval geometrik şekillerden oluşan askı biçimli süsleme bulunmaktadır.

Fotoğraf 98.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Her ki mara beniki yaz
Yazeş andere cihan beniki yaz
Tarihahu lisene hamse
Ve sitine ve seb'a mi-e*

(Arka Yüz)

*Cihan yaz kar ki mareftenî
Beniki yemanda yerci mureddemi
Amele Muhammed bin ali bin
Garip şah
Küllü şeyin seyamût ve hüve
hayyün la yemût*

Katalog No: 97

Envanter No: 64-40

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: Zilhicce 892 / Kasım-Aralık 1487

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 142x41x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerin yarı simetrik olarak pano özelliği göstermektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda sarmal spiralli sütunceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede alınlıkta palmet ve Rumilerden oluşan süsleme bulunmaktadır. Gövde de dilimli kemerli niş mihrabiye içerisinde askılı kandil motifi bulunmaktadır. Kandilin dairesel gövdesi içerisinde kıvrım dal ve yapraklardan oluşan bitkisel bezeme bulunmaktadır.

Fotoğraf 99.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Es sahibü hazâ et tarih fî şehir
zi(lhicce)
Zi(lhicce) sene isnâ ve tis'ine
semane mie hicretü
En nebeviye sallallahü aleyhi
vessellem.*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 98

Envanter No: 64-41

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: 834 / 1430-31

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 72x27x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ön ve arka cephede ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal, Rumiler ve lotus çiçekleri ile detaylandırılmış olup, yarı simetrik olarak pano özelliği göstermektedir. Kitabe metni ön ve arka cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda spiralli ters yüz üçgenlerin oluşturduğu sütünceler olup, sütun başlıkları çift zar biçimlidir.

Fotoğraf 100.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Kad ittehalet min dâri el fenâi ilâ
Dâri el bekâi el merhume el
mazlume Selil binti Ahmed*

(Arka Yüz)

*Nura kabrahu ve dâre rahmete
Tarihahu lisene erbe'a ve sela
sûne semane mi-e*

Katalog No: 99

Envanter No: 64-54

Geldiği Yer: Kozağaç Köy Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 130x34x10cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ön ve arka cephede ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal, Rumiler ve lotus çiçekleri ile detaylandırılmış olup, yarı simetrik olarak pano özelliği göstermektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla altı, arka cephede beş satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Ön cephede ilk satır ve kitabe metninin etrafı ile yan yüzü örgü şerit bordür ile çevrilidir. Arka cephede ise ilk satırın etrafı örgü şerit bordür ile çevrilidir. Kenarlar düz bırakılmıştır. Bu taş Kat. No:96'daki taş ile eştir.

Fotoğraf 101.

Kitabe Metni:

(ÖnYüz)

*En nâse yêmürü
Fe izâ.....?
Sahibü hazihit türbete
El merhum el ma'fur
Es seid es-şehid
Yusuf bin Hızır*

(Arka Yüz)

*Zerhunet cihan yandı ha civan
Haş ânu mukerrem senin şehid
yari
Kale en nebiyi aleyhisselam
El mevtü kâsen ven nâse
şarabehâ
El kabrü bâbû ven nâse
dehalehâ*

Katalog No: 100

Envanter No: 64-55

Geldiği Yer: Kozağaç Köy Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Kazıma - Zemin Oyma

Ölçüsü: 136x40x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda iri Rumilerle devam eden bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni kazıma tekniği ile sülüs hatla, bir satır olarak düzenlenmiştir. Arka cephede gövde kısmı palmet motifinden gelişen, iri rumilerin tamamladığı bitkisel bezeme ile meydana gelen, şamdan motifi yer almaktadır.

Fotoğraf 102.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Selcen ibni Hüseyin Ağa

(Arka Yüz)
(Yazısızdır.)

Katalog No: 101

Envanter No: 64-56

Geldiği Yer: Kozağaç Köy Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: -

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, üst kısmı kırık (noksan)

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 95x37x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesinin üst kısmının büyük bölümü kırık ve noksandır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı da kırık olup mevcut değildir. Ön cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden başlayarak gelişen, kenarlarda iri Rumilerle devam eden bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla, iki satır olarak düzenlenmiştir. Arka cephede gövde kısmı hatalı motifinden gelişen, iri rumilerin tamamladığı bitkisel bezeme yer almaktadır.

Fotoğraf 103.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Es seid eş seid el muhtaç
İlâ rahmetillahi teâlâ*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 102

Envanter No: 65-5

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Türbesi'nden
Naklen.

Tarihi: 782 / 1380-81

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 78x32x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan kısmı kabaca biçimlendirilirken, gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabe metni ön cephede alınlıktan başlayarak zemin oyma tekniği ile sülüs hatla, dört satır olarak düzenlenmiştir. Kitabe metninin yan kenarları rumi motifli şerit bordürlüdür. Arka cephe süslemesiz olup düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 104.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Vefatı

Sene isnâ

Selasine ve

Seb'a mie

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 103

Envanter No: 66-39

Geldiği Yer: Seyyid Mahmud Hayrani Türbesi
Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: 747 / 1374-75

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-Ayak Taşı:-

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 78x33x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan kısmı kabaca biçimlendirilirken, gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta üç adet eşit aralıklarda küçük dairesel oyuntu bulunmaktadır. Kitabe metni ön cephede alınlıktan başlayarak zemin oyma tekniği ile sülüs hatla, dört satır olarak düzenlenmiştir. Kitabe metninin yan kenarları rumi motifli şerit bordürlüdür. Arka cephe süslemesiz olup düz bırakılmıştır. (65-5) Envanter numaralı taş bu taşın ayak taşıdır.

Fotoğraf 105.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Sahibu hazihi

Et türbete Süleyman bin

Halil ibni

Endâmiş

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 104

Envanter No: 66-40

Geldiği Yer: İmaret Cami Güney'indeki arsadan.

Tarihi: 7.. / 13...

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, üst kısmı kırık (noksan)

-Ayak Taşı:-

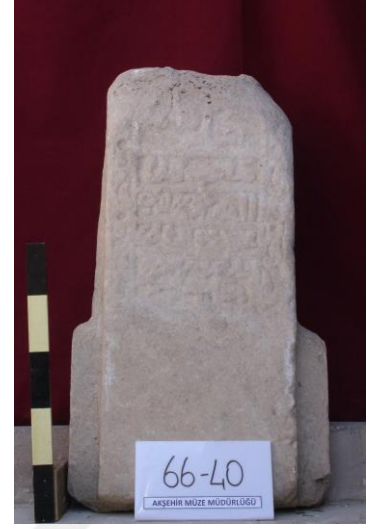
Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 85x37x13cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi başlık kısmı kırık olduğu için düzdür. Kitabe metni ön cephede alınlıktan başlayarak zemin oyma tekniği ile sülüs hatla beş satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları ince şeritler ile birbirinden ayrılmıştır. Gövdeye göre daha geniş olan kaidesi mevcuttur. Arka cephe düz bırakılmıştır.

Fotoğraf 106.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

El Hükmü lillah

Sahibü hazâ

El Kabr Nureddin

Mahmud bin Cemal Ali

Tarih sene..... seb'a mie

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 105

Envanter No: 66-42

Geldiği Yer: İmaret Cami Güney’indeki arsadan.

Tarihi: Recep 841 / Aralık-Ocak 1437-38

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 73x25x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerin yarı simetrik olarak pano özelliği göstermektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda spiral sarmal sütunceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede alınlıkta palmet ve Rumilerden oluşan pano özelliği bulunan bitkisel süsleme bulunmaktadır. Gövde de pano içerisinde askılı kandil motifi yer alır. Kandilin dairesel hatlı gövdesi içerisinde, merkezde altı yapraklı çiçek motifi ve yuvarlak hatlara

Fotoğraf 107.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Tarihahu min azze

Recep sene ihdâ

Erbeine ve semane mie

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

sahip altı kollu yıldız motifli geometrik süsleme bulunmaktadır. Bu süsleme küçük palmet motifleri ile çevrilmiştir. Kaide de ters palmet motifli olup, kaidenin her iki yanında ve mum haznesinin hemen altından simetrik olarak iki yana açılan rumi yaprak bulunmaktadır. Mum fitili işlenmiştir.

Katalog No: 106

Envanter No: 66-44

Geldiği Yer: İmaret Cami Güney'indeki arsadan.

Tarihi: 737 / 1336-37

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 77x50x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabe metni ön cephede alınlıktan başlayarak zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları ince şeritler ile sınırlandırılmıştır. Arka cephede dilimli kemerli mihrabiyeli niş içerisinde kandil motifi yer alır. Kandil yüzeysel olarak işlenmiş olup süslemesizdir. Mum fitili işlenmiştir.

Fotoğraf 108.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Vefatı

Sene seb'a selasine

Ve seb'a mi-e

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 107

Envanter No: 69-17

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: -

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 105x33x6cm

Yazı Türü:-

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen biçimli ayak taşı sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Baş ve orta kısımdan kırılmış üç parça halinde kırık taşın, ön yüzünde; içerisinde bir palmete yer verilen kandil motifi işlenmiştir. Kandil motifinin en üst bölümünde mum alevi, dairesel hatla genişleyen gövde ve hafif dibe doğru daralıp sonrasında genişleyen kaidesi ve altındaki hafif çıkıntılı bir dip ile sonlanmıştır. Diğer yüzünde ise dikey simetrik olarak düzenlenmiş palmet ve çevresinde geniş yapraklardan oluşan bitkisel süsleme bulunmaktadır. Yazısızdır.

Fotoğraf 109.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

(Yazısızdır.)

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 108

Envanter No: 73-90

Geldiği Yer: Sedat YILMAZ'dan satın alma.

Tarihi: Ramazan - 868 / Mayıs-Haziran 1464

Türü: Erkek Mezar Taşı

Formu:

-**Baş Taşı:** Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-**Ayak Taşı:**

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 83x35x6cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kırık durumda olup, gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlık kısmı boş bırakılmıştır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları farklı geometrik formlardaki şerit bordürler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda zikzak çizgili sütünceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Sütun başlıkları çizgisel hatlar ile detaylandırılmış olup, zar başlıklar içerisinde çiçek rozetleri yerleştirilmiştir. Arka cephede alınlık kısmı boş bırakılmış olup gövde ile arasında çift şeritli zencerek bordür bulunmaktadır. Gövde de dilimli kemerli niş içerisinde askılı kandil motifi yer alır. Kandilin dairesel hatlı gövdesi içerisinde, merkezde dokuz yapraklı çiçek motifi bulunmaktadır. Mum haznesinin içinde palmet motifi bulunmakla birlikte mum fitilinin etrafı çizgisel hatlarla detaylandırılmıştır.

Fotoğraf 110.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*El hükmü lillah il vahid ül kahhar
Mate kadeha Ahi Fettullah bin
Sadrettin
Ahi fi şehri Ramazan semane sitine
semane mi-e*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 109

Envanter No: 90-6

Geldiği Yer: Mehmet ÇINAR, Kozağaç Mahallesi

Tarihi: 745 / 1344-45

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, sivri kemer tepelikli.

-Ayak Taşı:

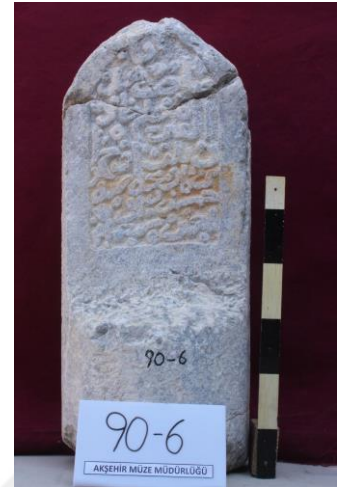
Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 87x34x13cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve baş şahidesi sivri kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla altı satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları boş bırakılmış. Arka cephe taraklanmış süslemesizdir.

Fotoğraf 111.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Sahibu haza

El kabr Kalem Hatu(n)

(n) binti özhada(y)

(y) tarihahu sene

Hamse er

beine seb'a mi-e

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No: 110

Envanter No: 91-8

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: 876 / 1471-72

Türü: Kadın Mezar Taşı

Formu:

-Baş Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

-Ayak Taşı:

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 140x40x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli gövdeli dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta kıvrım dal ve Rumilerin oluşturduğu yarı simetrik girift bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni, zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile ayrılmıştır. Kenarları verev balıksırtı sütunceli olup sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden gelişen, kenarlarda rumi ve kıvrım dalların oluşturduğu pano özelliği gösteren daha sade bitkisel süsleme bulunmaktadır. Gövde de ise ½ simetrik palmet ve Rumilerin oluşturduğu bitkisel süsleme bulunmaktadır.

Fotoğraf 112.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Fate el' merhume el ma'fure
Es seide eş şeide Güher
Binti başa*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No:111

Envanter No: 91-9

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: 876 / 1471-72

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, yuvarlak dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 120x43x8cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli gövdeli dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Ön cephede alınlıkta kıvrım dal ve Rumilerin oluşturduğu simetrik girift bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni, zemin oyma tekniği ile sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile ayrılmıştır. Kenarları belli aralıklar ile bölünmüş, alt ve üst kısımda burmalı çizgiler, ortada balık sırtı biçimli motiflerle süslenmiş sütunceli olup sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede alınlıkta merkezde palmet motifinden gelişen, kenarlarda rumi ve kıvrım dalların oluşturduğu pano özelliği gösteren girift bitkisel süsleme bulunmaktadır. Gövde de ise ½ simetrlili palmet ve Rumilerin oluşturduğu bitkisel süsleme bulunmaktadır.

Fotoğraf 113.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Tarhi sene

Sitte ve seb'ine

Ve semane mi-e

(Arka Yüz)

(Yazısızdır.)

Katalog No:112

Envanter No: 91-10

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: 746 / 1345-46

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, başlık kısmı kırık (noksan)

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 99x36x9cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli gövdeli, başlık kısmı kırık ve noksan. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Kitabe metni, zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile ayrılmıştır. Kenarları spiral sarmal sütunceli olup sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede kitabe metni sülüs hatla tek satır halinde işlenmiştir.

Fotoğraf 114.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Fi tarih

Sene selase

Ve erba'ine

Ve seb'a mi-e

(Arka Yüz)

Amele Muhammed bin Ali

Katalog No: 113

Envanter No: 91-11

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: 950/ 1543-44

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı: -

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 78x40x7cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli başlık kısmı dilimli kemerli tepeliklidir. Taşın kaide kısmı kırık ve mevcut değildir. Arka cephede kitabe metni alınlıktan başlayarak sülüs hatla üç satır olarak düzenlenmiştir. Kenarları spiral sarmal sütunceli yarım zar başlıklıdır. Arka cephede alınlıkta hatai çiçekleri, palmet, rumi, kıvrım dal ve tomurcuk çiçek motiflerinden meydana gelen ½ simetrik süsleme kompozisyonu vardır. Süslemeler dantel gibi detaylandırılmıştır. Arka cephede kitabe metni zemin oyma tekniği ile sülüs hatla (okunabilen kısmı) tek satır olarak düzenlenmiştir.

Fotoğraf 115.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

Fi işırne

Rabiyyûlahir sene

Hamsine ve tis'a mi-e

(Arka Yüz)

Amele Muhammed Nahil

Katalog No: 114

Envanter No: 91-14

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: Rabiyyûlahir 880 / Ağustos 1475-76

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 85x34x5cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli, başlık kısmı dilimli kemerli tepeliklidir. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Alınlıkta yıldız hatai ve rumi grubun oluşturduğu ½ simetrik bitkisel kompozisyon bulunmaktadır. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla iki satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda balıksırtı sütünceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Arka cephede gövde de sivri kemerli mihrabiye niş içerisinde üç adet şamdan motifi yer alır. Ortadaki şamdanın kaide kısmında dışa doğru kademeli çentikler bulunmakla birlikte mum fitilinin olduğu bölüm kase şeklinde haznelidir. Kasenin iç kısmında iki yana açılan yaprak motifi bulunmaktadır. Yanlardaki şamdanlar ince uzun boyunlu, şişkin kaidelidir. Kenarlarda rumi motifli şerit bordür bulunmaktadır.

Fotoğraf 116.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Et tarih fi şehir Rabiyyûlahir
Sene semânine semane mi-e*

(Arka Yüz)
(Yazısızdır)

Katalog No: 115

Envanter No: 91-16

Geldiği Yer: Nasreddin Hoca Mezarlığı'ndan Naklen.

Tarihi: Rabiyyulevvel 866 / Aralık – Ocak 1461-62

Türü: -

Formu:

-Baş Taşı:

-Ayak Taşı: Düşey dikdörtgen gövdeli, dilimli kemer tepelikli.

Malzeme ve Teknik: Mermer / Zemin Oyma

Ölçüsü: 130x53x11cm

Yazı Türü: Sülüs

Tanım ve Kompozisyon:

Düşey dikdörtgen kesitli ve mezar şahidesi dilimli kemerli bir tepelikle sonlanmaktadır. Taşın kaide olarak kullanılan alt kısmı kabaca biçimlendirilirken gövde de ayrıntılı bir işçilik görülmektedir. Taç kısmında yer alan süsleme ortada yer alan bir palmet motifinden gelişen kıvrım dal ve Rumilerin yarı simetrik olarak pano özelliği göstermektedir. Kitabe metni ön cephede zemin oyma tekniği ile sülüs hatla dört satır olarak düzenlenmiştir. Satır aralıkları kalın şeritler ile sınırlandırılmıştır. Kenarlarda sütunceler olup, sütun başlıkları zar biçimlidir. Zar başlıklar geometrik şekillerle detaylandırılmıştır. Sütuncelerin üzerinde Rumilerin oluşturduğu şerit bordür süsleme bulunmaktadır. Arka cephede alınlıkta palmet, Rumilerden oluşan aralarda hatayi grubu ile boşlukları tamamlanan, pano özelliği bulunan girift bitkisel süsleme bulunmaktadır. Gövdede, kenarlarını Rumilerin süslediği dilimli kemerli mihrabiye niş içerisinde, sitilize şamdan motifi ve simetrik olarak birer ibrik yer alır. İbrikler geometrik şekiller ile detaylandırılmıştır. Şamdanın kaidesi ve mum haznesi Rumilerle bezenmiştir. Üç boğumlu gövde çizgilerle detaylandırılmıştır.

Fotoğraf 117.

Kitabe Metni:
(ÖnYüz)

*Tarihahu fi şehri rabiyyulevvel sene
Sitte ve sitine ve semane mi-e
Nurallahü kabır
Der beğakez sân ey rüya rakî
Bedret ve hasret seyyar rakî*

(Arka Yüz)

(Yazısızdır)

3. DEĞERLENDİRME

3.1. Malzeme ve Teknik

Anadolu’da Antik Yunandan başlayarak lahitlerde, Selçuklularda sandukalarda, Osmanlılarda ise mezar taşlarında mermer malzeme çokça kullanılmıştır. Taş, özellikle mermer, bezemenin her çeşidine aynı derecede uygunluk göstermiş; Selçuklu döneminde geometrik desen uygulanması ne kadar başarılı ise Osmanlı döneminde de bitkisel motifler o derece başarıyla uygulanmıştır. Anadolu’da Selçuklular ile birlikte başlayan mimari yapılanma ve yapıların biçimsel özelliklerini destekleyen ve zenginleştiren dekoratif unsurlar, yeni üsluplarla gelişerek Beylikler ve Osmanlı Dönemlerinde de etkisini devam ettirmiştir (Ustura ve Balata, 2009:12).

Taş tezyînatında desen ve yazı sürekli gelişme gösterirken, taş işçiliğindeki kalite 18. yüzyıla kadar hep aynı kalmıştır. Osmanlı’nın son dönemlerine doğru Batı etkisiyle üç boyutlu motiflerin girmesi taş işçiliğini daha zengin bir görünüme kavuşturmuştur. (Perçem, 2010:30). Akşehir Müzesi’nde bulunan mezar taşlarının çoğunlukla mermer kullanılmıştır. Marc WAELKENS’e göre; Mermerler Akşehir’e yakın olan Afyon – Dokimeion’dan getirilmiş olmalıdır (Aktaran: Benli, 1992:9). Yapmış olduğumuz çalışmada az olmakla birlikte gri gözenekli taşlar da kullanıldığı görülmektedir¹. Bununla birlikte mermer kalitesi düşük gözenekli taşlarında olduğu örneklerde karşımıza çıkmaktadır². Taş işlemenin yontma-oyma-kabartma gibi türlü tarzları vardır (Ögel, 1987:101). Malzemenin işlenişinde genelde zemin oyma tekniği uygulanmıştır. Mezar taşlarının zemini boşaltılmış, böylece harf ve motifler daha iyi görünür hale getirilmiştir. Bunun yanında motiflerin oyulmasına dayanan kazıma tekniğinin de kullanıldığını gözlemlemekteyiz³.

¹ Kat. No:9-18-23

² Kat. No: 25-77-80-87

³ Kat. No:1-8-32-38-40-41-47-60-63-64-65-72-73-75-100

3.2.Süsleme

İncelemiş olduğumuz mezar taşlarında süsleme bitkisel, geometrik ve nesnel motifler şeklindedir. Mezar taşları üzerinde yer alan bordürler, alınlık kompozisyonları, başlık formları ve süsleme genel olarak zemin oyma çok az örnekte ise kazıma tekniği ile işlenmiştir. Bitkisel süslemenin ağırlıklı olduğu kadın mezarlarında baş taşlarının tepelik, alınlık, başlık bölümleri daha yoğun süslemeye sahiptir. İncelenen mezar taşlarındaki süsleme unsurları bitkisel, geometrik ve nesnel süsleme olarak üç başlık altında incelenmiştir. Benzer ve farklı kompozisyonlara sahip olan örneklerin birbiriyle arasında farklar benzerlikler ortaya konmuş ve aralarındaki ilişki incelenmiştir. Süsleme kompozisyonları Sanat Tarihinin güncel terimleri kullanılarak tanımlanmış mahiyeti hakkında bilgiler verilmiştir.

3.2.1 Bitkisel Süsleme:

Mezar taşlarında görülen süslemelerin büyük çoğunluğunu bitkisel karakterli motifler oluşturmaktadır. İncelemiş olduğumuz mezar taşlarında, hakim olan bitkisel süsleme rumi, palmet, lotus, çiçek, kıvrım dallar ve yapraklardır.

Mezar taşlarında bulunan süsleme unsurları baş taşlarında ve genelde alınlık bölümlerinde, ayak taşlarının ise gövdesi üzerinde görülmektedir. Çoğu zaman ayak taşları baş taşlarına oranla daha sade durumda bırakılmıştır. Mezar taşlarının özellikle geç dönemde bitkisel süsleme konusunda daha da hareketlendiği görülmektedir (Tibet-Işın-Yelkenci, 1996: 224).

Rumî: İslam sanatının ve adını aldığı Anadolu sanatının en çok kullanılan ve sevilen motifidir. Menşenin zoomorfik ve bitkisel olduğu hakkında çeşitli kanaatler vardır. J. Strzowski, Kaynağı'nın Orta Asya Hayvan üslubuna dayandığı, değişik hayvan formlarının ayak, kanat, ağız, kuyruk hareketlerinin stilize edilmesiyle ortaya çıktığını belirtmiştir (Mülayim,1999: 69). Zoomorfik motif zamanla tamamen dekoratif, bir şekil haline gelmiş ve floral bir karakter almıştır (Yağmurlu,1973:80). Akşehir Mezar taşlarında Rumiler genelde mezar taşlarının dilimli üçgen alınlıklarında kıvrım dal, yaprak, ve saplardan oluşan diğer süslemeler ile birlikte iç içe yer alır. En erken örneklerden biri olan 103 katalog numaralı mezar taşının ise kitabe metninin yan kenarları rumi motifli şerit bordürlüdür. (Fot. No:105) Taşın

arka yüzünde tamamen rumi motiflerle kaplandığı görülmektedir⁴ (Çizim:3,12,13,14,16,19,23,31,32,36,40)

Palmet: yaygın olarak kullanılan bir diğer motif ise palmettir. Kökeni tam olarak bilinmemekle birlikte palmetin, Sümer, Mısır, Asur, Grek ve Roma kültürlerinde süsleme unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Orta Asya sanatlarında da akislerini bulduğumuz palmet motifi Abbasiler devrinde Samarra Süslemelerinde Türk – İslam zevkine uydurulmuştur (Yusufoğlu,1949:19). Sağa ve sola simetrik bir şekilde kıvrılan iki yaprağın ortasından sivri bir tepe yaprağı çıka. İki yaprağın sapına yakın yerin bünyesinde düğme olduğu gibi yaprakların ucunda da görülür (Ögel,1987:75). Klasik formu böyle olmakla birlikte yaprakların boyutu, oranı, hareket yönünün değişim çeşitlerdeki değişmesiyle bazen de yepyeni öğelerin katılmasıyla yeni tiplere dönüşebilmektedir. Çeşitlerdeki değişme, yaprakların biçimi ve yapısını oluşturan çizgilerin hareketleriyle, iç çizgiler volütlerin oluşumu, tepelğin parçalı oluşu, yaprakların tek parçalı veya katmerli oluşudur (Mülayim,1984:141-153). Süsleme kompozisyonu içerisinde yerini alan palmet motifi alınlığın tepeliğinden başlayarak aşağıya doğru sıralanmaktadır. Mezar taşının ön ve arka yüzlerinde de işlendiği görülmektedir. Akşehir mezar taşlarında palmet, genellikle baş taşlarının alınlık kısmında ana motif olarak ve etrafı bitkisel yaprak ve kıvrım dallar ile zenginleştirilerek verilmiştir. İncelemesini yaptığımız mezar taşlarının 65 adedinde palmet motifi kullanılmıştır⁵(Çizim: 3,19,5,11,12,13,19,32,33,44,46,49,50). En erken örneklerden biri olan 96 katalog numaralı mezar taşının taç kısmında palmet motifi görülmektedir (Fot. No:94).

Lotus: Rumi, palmet ve lotus gurubundaki motiflerin en eskisidir. Mısır sanatında çok kullanılmıştır. Genellikle palmet motifi ile beraber kullanılan lotus motifi, İslam sanatında da görülür. 10. Yüzyılda Samarra “C üslubu”nun devamı olan tezyini kompozisyonlarda görülür (Ögel,1987:78). Lotus çiçeğinin mezar taşları üzerinde bulunmasını araştırmacılar, uhrevi alemle bağlantılı olduğunu ifade ederler

⁴ Kat.No: 1-2-4-6-8-9-11-16-19-20-18-29-30-31-32-38-39-40-41-42-43-47-49-50-53-54-55-56-59-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-78-81-82-83-84-85-86-95-96-97-98-99-101-102-103-105-110-111-113-114-115.

⁵ Kat. No:1-2-4-6-8-9-10-11-16-19-20-24-27-28-29-30-31-32-40-41-42-43-47-49-50-53-54-55-56-59-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-78-79-81-82-83-84-85-86-96-97-98-100-101-105-107-108-110-111-113-115.

(Bakırcı,2005:104). Lotusun kökleri ölümsüzlüğü, sapının hayatı simgelediği, ayrıca lotusun geçmişin, geleceğin bu anın simgesi olduğunu mezar taşlarında ise tanrısal gücün göstergesi olarak ifade edilmektedir (Karamağaralı,1998:36). Lotus, Akşehir mezar taşlarında palmet ve rumi motifleri ile birlikte kullanılmıştır. İncelemesini yaptığımız mezar taşlarının 10 adedinde lotus motifi kullanılmıştır⁶(Çizim: 3,19,5,11,12,13,19,32,33,44,46,49,50). En erken örneklerden biri olan 98 katalog numaralı mezar taşının ise taç kısmında palmet-rumi grubu içerisinde yer almaktadır (Fot. No:100).

Hatai: Çin, Türkistan, Orta Asya kökenli olan ve çoğu zaman kökenleri belli olmayacak ölçüde stilize edilen, çiçek ve yaprak motifleri “hatai” şeklinde isimlendirilmektedir (Birol ve Derman, 1995:26). Akşehir mezar taşlarında 15. Yüzyılla beraber ortaya çıkan hatai motifi Moğol istilas ı ile beraber Asya kültür cereyan ı ile girmiş olması mümkündür (Benli,1992:14). İncelemesi yapılan mezar taşlarında 21 adet örnekte hatai motifi diğ er bitkisel motifler ile birlikte görülmüştür⁷. (Çizim: 3,5,14,28,33,34,36,40,41,49,50,51) Bunlardan en erken örneklerden biri olan Şubat-Mart 1437 tarihli, 11 katalog numaralı mezar taşının ise arka yüzü gövde kısmında palmet-rumi grubu içerisinde yer almaktadır (Fot. No:12).

Servi: Türk sanatında başta mezar taşları olmak üzere pek çok alanda görülen servi özellikle ayak taşlarında, sağa eğik vaziyette taşın gövdesine yerleştirilmiştir. Servi motifinin insan ruhunun tanrıya kavuşmasının sembolü olduğu düşünülmektedir (Karamağaralı,1972:17). Laquer tarafından İstanbul’da en yaygın kullanıma sahip süsleme olarak belirlenen (Laquer, 1984: 265) servi motifi mezar taşlarından başka çeşmelerde ve duvar resimlerinde karşılaşmak mümkündür (Çal, 2011: 50) İncelemesini yapmış olduğumuz mezar şahidelerinin iki adedinde servi motifi kullanılmış olup, tarih ibaresi bulunmayan bu taşlarda, betimleme genellikle mezar taşlarının arka yüzlerinde kullanılmıştır⁸. (Çizim:29)

⁶ Kat.No: 38-41-42-53-62-63-64-65-98-99.

⁷ Kat.No: 6-11-16-19-23-41-43-62-66-67-71-81-82-84-85-86-101-113-114-115.

⁸ Kat. No: 29-62.

Haşhaş/Nar: Haşhaş mezar taşlarında ölümü ve ebedi uykuyu sembolize ederken, Nar ise ebedi hayat ve kudret olarak süslemedeki yerini alır. Daha çok figürlü mezar taşlarında görülen her iki motif, kesin olarak birbirinden ayırt edilememektedir. Gönül ÇANTAY, narın İslam inancında önemli bir yeri olduğunu, narın bir cennet meyvesi olduğunu ve mezar taşları ve lahit yüzeylerindeki bezeme kuruluşlarında yer almasının mefdun kişinin yapmış olduğu çok sayıdaki iyi işler ile ilişkilendirilebileceği gibi bu iyiliklerden dolayı cennet mekanında olacağını da ifade ettiğini söylemektedir (Çantay, 2008:36-37). İncelemesini yapmış olduğumuz mezar şahidelerinin üç adedinde haşhaş veya nar motifi diğer bitkisel motifler ile birlikte kullanılmıştır⁹. Tarih ibaresi bulunmayan örneklerde nar motifi hatayi ve rumi gibi stilize çiçek motifleri ile birlikte yer almıştır.

3.2.2. Geometrik Süsleme:

Nokta çizgi ve yaylardan meydana gelen kavramlar topluluğuna dayanan geometrik süsleme belirli eksenlere, belirli ilkelerin uygulanması ile düzenlenmiştir (Benli,1992:14). İslam mimarisindeki geometrik süslemenin çizgi yöntemleri ile ilgili çeşitli görüşler vardır.

Akşehir mezar taşlarında geometrik süsleme askılı kandil motiflerinin gövdesinde çok kolu yıldız kompozisyonu, mühür-ü Süleyman motifleri halinde, sütuncelerde spiraller, balıksırtı ve zikzaklar şeklinde, zar başlıklardaki küp biçimlerinde, rozetlerde, çarkıfelek, mukarnaslı şeritlerde işlenmiştir. Bunun yanında mezar taşlarını ve kitabeleri çevreleyen bordürlerde geometrik örgü şeklinde karşımıza çıkmaktadır. İncelemesini yapmış olduğumuz mezar şahidelerinin 53 adedinde geometrik kompozisyonlar bazen bitkisel düzenlemelerle birlikte, bazen de ayrı olarak kullanılmıştır.¹⁰

Çok Kollu Yıldız: çok kollu yıldız uygulamalarının hemen hemen hepsi askılı kandil motifleri üzerinde uygulanmıştır.¹¹ (Çizim:19,21,24,25,37) Bu örneklerden en eski örnek 1426-27 tarihli 2 katalog numaralı Hacı Mehmed'e ait mezar taşının arka yüzünde askılı kandil içerisindeki haçvari dört kollu yıldız motifi

⁹ Kat. No: 38-74-83.

¹⁰ Kat. No: 2-6-8-9-10-11-13-15-16-17-18-23-27-29-30-43-44-45-49-53-54-57-59-62-70-71-72-73-74-78-79-81-85-86-88-90-91-92-94-95-96-97-98-99-103-105-108-110-111-112-113-114-115.

¹¹ Kat. No: 2-23-45-73-74-105.

şeklinde betimlenmiştir (Fot. No:4). 1449-50 tarihli bir diğer örnekte ise yine askılı kandilin gövdesinde on kollu yıldız olarak uygulanmıştır (Çizim:19).

Balıksırtı ve Zikzaklar: genellikle kenar sütuncelerin yüzeyinde uygulanmıştır. ¹² Akşehir Mezar taşlarının büyük çoğunluğunun kenarları sütuncelidir. Sütunceler mimari özellikli olup fonksiyonel olmasından ziyade süsleme amaçlı kullanılmıştır. Cepheyi hareketlendirmek adına üzerleri zikzak taramalı veya balıksırtı motifleri ile bezenmiştir (Çizim:6-73-114).

3.2.3.Nesnel Süsleme:

Akşehir mezar taşlarında bitkisel ve geometrik süslemelerin yanında süs unsuru olarak kandil, şamdan ve mimari öge olarak sayabileceğimiz sütunceler kullanılmıştır. Selçuklu mimarisinde strüktürel ödevi olmayan köşe sütunları, bezeme programlarının karakteristik öğelerindendir (Öney,1992:34).

Kandil: Kandil motifi gerek dekoratif özellikleri, gerekse taşıdığı sembolik anlamları itibariyle Türk Süsleme Sanatı içerisinde önemli bir yer teşkil etmektedir. En yaygın kullanım alanı mezar taşlarıdır. Mezar taşları üzerine işlenen kandillerin, çoğunlukla ölünün gömüldüğü mezarı kıyamete kadar aydınlatmakla ilgili sembolik bir rolü vardır (Karamağaralı,1992:114). Kur'an-ı Kerim'in Nur Suresi 35. Ayetinde: ("Allah göklerin ve yerin nurudur...) bahsedildiği üzere, kandilin özelliklerinin kutsal kitapta betimlenerek Allah'ın Nur adıyla özdeşleştirilmiş olması İslam sanatı açısından önemli bir sembol motif olduğunu ortaya koymaktadır (Kalfazade ve Ertuğrul, 1989:23-24). Peygamber efendimiz'in (S.A.V.) hadis-i şeriflerinde : "her kim mescide bir kandil asarsa yetmiş bin melek ona dua eder (salavat getirir) Hatta o kandil kırılrsa bile" buyurmuşlardır. Kandil motifleri genellikle mezar taşlarının arka yüzlerinde bitkisel kompozisyonlar ve geometrik kompozisyonlar ile detaylandırılarak verilmiştir. Akşehir mezar taşlarında kandil motifi askılı şekildedir. İncelemesini yapmış olduğumuz mezar şahidelerinin 24 adedinde, geometrik kompozisyonlar bazen bitkisel düzenlemelerle birlikte, çoğunlukla zemin oyma çok

¹² Kat No: 8-23-27-54-69-92-95-99-108-110-111-114.

az örnekte kazıma tekniği ile işlenmiştir¹³ (Çizim: 19,24,25,29,35,36,37). Bunlardan en erken örnek 106 katalog numarasında yer alan 1336-37 tarihli ayak taşının arka yüzeyinde görülmüştür. En geç tarihli örnek ise katalog 41’de yer alan 1494-95 tarihli ayak taşının arka yüzünde rastlanılmıştır.

Şamdan: Arapça şem‘ (mum) kelimesinden Farsça -dân ekiyle yapılan şem‘dân > şamdan “mum taşıyıcı aydınlatma aracı” demektir. Kollarının ucundaki tablalara lamba veya kandil konulan birkaç kollu seyyar lambalıklar da halk arasında şamdan yahut çırakma / çırakman (Far. چراغ- pâ “ışık ayağı”) diye anılır. (İslam Ansiklopedisi, 2010:328-330)

Dini ve sivil mimari birimleri içerisinde bir aydınlatma aracı olarak, genellikle bakır, pirinç ya da bronz türü metallerden yapılmış şamdanlar, genellikle üzerine bir mumluk konulmuş biçimde ya da bir figür şeklinde yapılabilmektedir (Biçici,2012:640). Mezar taşları üzerine işlenen kandiller gibi şamdanlarında çoğunlukla ölünün gömüldüğü mezarı kıyamete kadar aydınlatmakla ilgili sembolik bir motif olarak kullanılmıştır. Akşehir mezar taşlarında şamdan motifi değişik form varyasyonları şeklinde taşların arka panosunu ana motif olarak doldurmaktadır. Şamdanların tekli, çiftli ve üçlü sistemde resmedildikleri görülmektedir (Benli,1992:22). (Çizim: 21,26,27,29,49,50) Şamdan motifi, incelemesini yapmış olduğumuz mezar şahidelerinin 26 adedinde, bitkisel düzenlemelerle birlikte, çoğunlukla zemin oyma çok az örnekte kazıma tekniği ile işlenmiştir.¹⁴ En erken tarihli örnek 1364 yılına ait katalog 33’de yer alan ayak taşının arka yüzünde ikili şamdan motifi olarak karşımıza çıkmaktadır. En geç tarihli örnek ise katalog 40’da yer alan 1542 tarihli ayak taşının arka yüzünde rastlanılmıştır.

Sütunce: Akşehir mezar taşlarında oldukça çok örnekte karşımıza çıkan sütunceler, mimari bir öge olmasının yanında, mezar taşlarında dekoratif öge olarak kullanılmıştır.

İncelemesini yapmış olduğumuz mezar taşlarının 36 adedinde sütunce motifi kullanılmıştır¹⁵. Genellikle mezar taşlarının yan kenarlarında, zar başlıklar ile

¹³ Kat. No:2-9-21-22-23-30-41-45-53-56-59-62-63-64-65-68-70-72-73-75-78-90-95-97-105-106-107-108.

¹⁴ Kat.No:21-31-32-33-40-44-47-49-53-56-59-62-63-64-65-68-70-72-73-75-84-90-92-100-114-115.

¹⁵ Kat. No:3-6-8-11-27-30-45-49-50-54-59-69-70-71-72-74-75-78-79-81-85-86-91-92-94-95-97-98-105-108-110-111-112-113-114-115.

üzerleri zikzak, spiral sarmal ve balıksırtı gibi geometrik ögeler ve rumi yapraklı bitkisel bezemeler ile detaylandırılmıştır. En erken tarihli örnek 1345-46 yılına ait katalog 112’de yer alan, Amele Muhammedd bin Ali ibaraesi bulunan ayak taşının üzerinde karşımıza çıkmaktadır. En geç tarihli örnek ise katalog 113’te alan 1544-45 tarihli Amele Muhammed Nahil ibaresi bulunan mezar taşının üzerinde rastlanılmıştır (Çizim: 3,5,18,19,20,21,22,23,24,26,34,36,37,38,39,41,48,49,51).

3.3. Mezar Taşlarında Yazı:

Mezar taşlarının yazılı belge niteliği taşması açısından, yazının mezar taşlarındaki önemi büyüktür. Bu kitabelerde ter alan yazıların çeşitliliği dışında, dönem açısından vermiş olduğu bilgiler ile birlikte birçok bilme kaynaklık ettiği gibi Sanat Tarihinin de konusu içinde yer bulmuştur. İslamın ilk dönemlerinden beri kullanılan yazı zaman içerisinde geliştirilen hat sanatı ile birlikte önemli bir sanat dalı haline gelmiştir. Aklam-ı sitte diye adlandırılan Sülüs, Nesih, Rika, Muhakka, Reyhani ve Tevki yazıları kaidelere bağlanmıştır (Şimşir,1990:10). Akşehir mezar taşlarında yazı genellikle sülüs hat ile yazılmıştır. Bir örnekte talik hat kullanıldığı görülmektedir.¹⁶ İncelemesini yapmış olduğumuz mezar taşlarından sadece beş adedi yazısızdır.¹⁷

Hans – Peter LAQUEUR çalışmasında, Prokosch Kralitz’e dayanarak mezar kitabelerinde yer alan konuları; 1- Yakarış, 2- Dua, 3- Kimlik, 4- Dua İsteme, 5- Tarih olmak üzere beş başlık altında incelemiştir. (Laqueur,1997:127-128).

Prof. Dr. Halit ÇAL’ ise, bu çalışmayı biraz daha genişleterek, kitabelerde yer alan ifadeleri mezar taşlarındaki uygulama sırasına göre; 1- Başlangıç İfadesi, 2- İnsanlara Uyarı, 3- Durum Bildirme, 4- Sebep Bildirme, 5- Tanrıdan İstek, 6- İnsanlardan İstek, 7- Meslek, 8- Aile – Baba Adı, 9- Tanrıdan İstek (Dua), 10- Ölenin Adı, 11- İnsanlardan İstek (Dua) ve 12- Tarih olmak üzere 12 başlık altında incelemiştir. Araştırmamızda bizde bu yöntemi ele aldık (Çal ve İltar,2011:22).

3.3.1. Başlangıç İfadeleri

İncelemesini yaptığımız mezar taşlarında en çok kullanılan başlangıç ifadesi “Vefat El Merhum El Mağfur” 12 örnekte¹⁸, “İntekal El Merhum El Mağfur” sekiz örnekte¹⁹, “El Merhume El Mağfure” beş örnekte²⁰, “Fate El Merhum” iki örnekte²¹, “Vefat El Masum” bir örnekte²², “İla Rahmetilahi Teala” iki örnekte²³,

¹⁶ Kat.No: 89.

¹⁷ Kat.No:5-14-91-93-107.

¹⁸ Kat. No: 13-19-20-23-28-39-42-53-63-64-69-86.

¹⁹ Kat.No: 9-21-22-36-43-58-67-74.

²⁰ Kat.No: 8-83-85-87-90.

²¹ Kat.No: 10-110.

²² Kat. No:1.

²³ Kat. No: 2-66.

“El Hükmü Lillahl Vahid” üç örnekte²⁴, “El Hükmü Lillah” sekiz örnekte²⁵, “İntekal Es-Seid, Es Şehid” bir örnekte²⁶, “Haza El Kabr” üç örnekte²⁷, “Sahibu Hazihi” dört örnekte²⁸, “Hüvel Baki” bir örnekte²⁹, “Hüvel Halakul Baki” bir örnekte³⁰, “Hüvel Hay El Baki” bir örnekte³¹, “Ya Hafız” bir örnekte³², “Besmele” bir örnekte³³, “Ah Minel Firak” bir örnekte³⁴ “Ah El Mevt” üç örnekte³⁵ kullanılmıştır.

3.3.2. İnsanlara Uyarı

Mezar taşlarından iki örnekte insanlara uyarı ifadeleri görülmüştür.

"..... bir fatihadır.

Bugün bana ne el murid sanadır.”³⁶

Bir diğer örnekte ise :

“Ma’şer emvata göz gezdirenler

Âdem olmuş görür hazanla baharı”³⁷

3.3.3. Durum Bildirme

Mezar taşlarından dört örnekte mezarda yatan kişinin durumu veya nasıl öldüğü hakkında durum bildiren ifadeler kullanılmıştır.

“Dilerim bakmaya rabbim yüzümün karasına

Merhemi şefkatli öre kenhem yarasına

Ne kadar mücerrem isem de yine küsmem ümide

Giremez kimse efendi ile kulun arasına”³⁸

²⁴ Kat. No: 4-60-71.

²⁵ Kat. No: 46-48-52-80-82-94-104-108.

²⁶ Kat. No:38.

²⁷ Kat. No: 49-57-61.

²⁸ Kat No: 99-103-104-109.

²⁹ Kat. No:88.

³⁰ Kat. No:77.

³¹ Kat. No:76.

³² Kat. No: 46.

³³ Kat. No:32.

³⁴ Kat. No:89.

³⁵ Kat No: 42-69-85.

³⁶ Kat. No:18.

³⁷ Kat. No:89.

³⁸ Kat. No:12.

“Tefviz bin o duhte aliyeden Şeyh Ahmet
Vefadan hake gitti hanemizden”³⁹

“Ma’şer emvata göz gezdirenler
Âdem olmuş görür hazanla baharı
Bu nazenin dahi bir gonca idi
Bahar âdemde soldu gülizâr
Buna sabretmek gerek Kamil efendi
Hoca Nasreddine Komşuluk zevki
Vahide Hanımı itmiş bahtiyar”⁴⁰

“Zerhunet cihan yandı ha civan
Haş ânu mukerrem senin şehid yarı”⁴¹

3.3.4. Sebep Bildirme

İncelemesi yapılan örneklerde ölüm sebebinin kesin olarak belirtildiği mezar taşı bulunamamaktadır. Nasıl Öldüğü hakkında durum bildiren ifadeler bulunmaktadır⁴².

3.3.5. Allah’tan İstek

Daha çok ölen kişinin adından önce görülen dua kalıplarının çeşitli örnekleri görülmektedir. Araştırmamızda Allahtan istek (dua) ifadesi beş değişik formuyla kullanılmıştır.

“Ne kadar mücerrem isem de yine küsmem ümide
Giremez kimse efendi ile kulun arasına”⁴³

“Nurullahu kabır”⁴⁴

³⁹ Kat. No:65.

⁴⁰ Kat. No:89.

⁴¹ Kat. No:99.

⁴² Kat. No:89.

⁴³ Kat. No:12

⁴⁴Kat. No:15-36.

“İlârahmetillahi tealâ”⁴⁵

3.3.6. İnsanlardan İstek

İstek bölümünde, ölen kişiler için insanlardan genellikle dua istediğinin yapıldığı kalıplardır. Araştırmamızda Allahtan istek (dua) ifadesi üç değişik kalıp formuyla kullanılmıştır.

“Binti Ömer hali Sitare bir dua eyleye”⁴⁶

“Gelub kabrim ziyaret iden ihvân
İdeler ruhuma bir Fatiha ihsan”⁴⁷

“..... bir fatihadır
Bugün bana ne el murid sanadır.”⁴⁸

3.3.7. Meslek-Unvan

İncelemesini yapmış olduğumuz mezar taşlarında tespit edilen meslek ve unvanlar; Yüzbaşı⁴⁹, Paşa⁵⁰, İbni⁵¹, Efendizade⁵², Emir⁵³, Hacı⁵⁴, Yahşi⁵⁵, Seyyid⁵⁶, Mevlana⁵⁷ Kadi⁵⁸, Şehzade⁵⁹, Bezas⁶⁰, Kadızade⁶¹, Ahi⁶², Hoca⁶³, Amele⁶⁴, Şeyh⁶⁵

⁴⁵ Kat. No:90-101

⁴⁶ Kat. No:62.

⁴⁷ Kat. No:17.

⁴⁸ Kat. No:18.

⁴⁹ Kat. No:18.

⁵⁰ Kat. No:23.

⁵¹ Kat. No:25-57.

⁵² Kat. No:26.

⁵³ Kat. No:36.

⁵⁴ Kat. No:46-70.

⁵⁵ Kat. No:49.

⁵⁶ Kat. No:52-71-77.

⁵⁷ Kat. No:55.

⁵⁸ Kat. No:55,57-67.

⁵⁹ Kat. No:61-63.

⁶⁰ Kat. No:64.

⁶¹ Kat. No:66.

⁶² Kat. No:85-94-108.

⁶³ Kat. No:76.

3.3.8. Sülaleler

Akşehir mezar taşlarında sülale isimlerine çok rastlanmamakla birlikte, incelemesi yapılan mezar taşlarında tespit ettiğimiz sülale isimleri; Konyalı Burhan zade Hacı⁶⁶, Keşmir zade Seyyid Şeyh Ahmed⁶⁷, Rumelili Süleyman⁶⁸, Efendi zade Ahmed⁶⁹, Mevlana Hüseyin⁷⁰, Kadızade İsmail⁷¹.

3.3.9. Mezar Taşlarında Geçen İsim ve Lakaplar

İncelemesi yapılan 115 mezar taşlarından 22 kadın, 58 adet erkek mezar taşı tespit edilmiştir.

Erkek İsimleri; Çelebi, Ahmed, Mehmed, Selçuk, Esat, Seyidman, Muhammed, Veliddin, İbrahim, Ali, Selim, Hasan, Hamza, Bali, Süleyman, Keramiddin, Sinan, Yusuf, Mahmud, Yahya, Abdullah, Derviş, Hızır, Yakup, Yahşi, Kasım, Ömer, Hüseyin, Lûlû, Sadrettin, İlyas, İsmail, Bahadır, Murad, Ebubekir, Berk, Tuğra, Şükrü, Kamil, Garip, Cemal, Fetullah isimleri geçmektedir. Bazı isimler birden fazla mezar taşında kullanılmıştır. İsimlerin önünde ve sonunda kullanılan unvan ve lakaplar arasında en yaygınları, emir, ahi, Seyyid, hacı, şeyh, ağa, efendi, bey, paşa'dır.

Kadın İsimleri; Mezar taşlarında geçen kadın isimleri, Hatun, Haşi, Şerife, İbhan, Fatma, Hundi, Hatice, Sitare, Alime, Rana, İlyas, Ivaz, Ayşe, Ünzile, Vahide, Sahila Çiçek, Melek, Aslı, Hande, Selil, Kalem, Güher. Kadın isimlerinde genellikle kullanılan ibareler Hanım, Hatun,'dur.

3.3.10. Mezar Taşlarında Geçen Memleket Ve Mahalle İsimleri

Akşehir gerek konumu gerekse coğrafi yapısının elverişli olması nedeniyle tarihin her döneminde birçok kültürü içinde barındırmış, Osmanlı döneminde ise Sancak ve ilçe olarak yönetilmiştir. Bu mezar taşları Akşehir mezar taşlarında yerli

⁶⁴ Kat. No:96.

⁶⁵ Kat. No:65.

⁶⁶ Kat. No:12.

⁶⁷ Kat. No:17.

⁶⁸ Kat. No:18.

⁶⁹ Kat. No:26.

⁷⁰ Kat. No:55.

⁷¹ Kat. No:66.

halkın köy kasaba veya mahalle isimlerine rastlanılmamaktadır. İncelemesi yapılan mezar taşlarından iki tanesinde “Akşehir” ibaresine rastlanılmıştır⁷².

Farklı olarak bir mezar taşında Konyalı⁷³, bir adedinde Alaiye Sancağı İbradı Kasabası⁷⁴, bir adedinde Rumelili⁷⁵ şeklinde şehir isimlerine yer verilmiştir.

3.3.11. Fatiha Kalıbı

Genellikle kitabe metninin son bölümünde yer alan bu ifadeler, kalıplaşmış olarak 11 örnekte karşımıza çıkmaktadır. En çok “Ruhuna Fatiha” beş örnekte⁷⁶, “Ruhîçün Fatiha” dört örnekte⁷⁷, “Ruhîçün el Fatiha” bir örnekte⁷⁸, “Bir Fatiha” iki örnekte⁷⁹ ifadeleriyle karşılaşılmıştır.

3.3.12 Usta-Sanatçı

İncelemesi yapılan mezar taşları içerisinde sadece altı adet usta-sanatçı tespit edilebilmiştir. İki örnekte Amele Muhammed (Mehmed) bin Ali⁸⁰, bir örnekte Resim Hacı Hafız bin Hacı Halid⁸¹, bir örnekte Resim Şüca El Ni'al⁸², bir örnekte Amele Muhammed bin Ali bin Garip şah⁸³, bir örnekte ise Amele Muhammed Nahil⁸⁴ isimlerine rastlanılmıştır.

3.3.13. Tarih

İncelemesi yapılan mezar taşlarında toplam 63 adedinde tarih ibaresi yer almaktadır.⁸⁵ Bunlardan 33 adedi baş taşıdır⁸⁶. 30 adedi ayak taşıdır⁸⁷.

⁷² Kat. No:67-88.

⁷³ Kat. No:12.

⁷⁴ Kat. No:17.

⁷⁵ Kat. No:18.

⁷⁶ Kat. No:12-18-25-26-34.

⁷⁷ Kat. No:52-80-87-88.

⁷⁸ Kat. No:89.

⁷⁹ Kat. No:17-18.

⁸⁰ Kat. No:22-112.

⁸¹ Kat. No:59.

⁸² Kat. No:85.

⁸³ Kat. No:96

⁸⁴ Kat. No:113.

⁸⁵ Kat. No: 2-3-6-7-8-9-11-12-15-18-24-26-27-30-31-33-37-40-41-44-45-46-49-50-52-54-56-58-59-66-67-68-72-75-76-77-78-80-81-84-87-88-89-92-94-95-96-97-98-102-13-104-105-106-108-109-110-113-11-115.

⁸⁶ 2-36-7-8-9-12-15-18-26-30-31-37-46-49-50-52-58-59-66-67-76-77-80-84-87-88-89-94-103-104-108-109-110-113.

⁸⁷ 11-24-27-33-40-41-44-45-54-56-68-72-75-78-81-92-95-96-97-98-102-105-106-114-115.

En erken tarihli mezar taşı 737/1336-37 tarihli ayak taşıdır⁸⁸. Hepsi hicri tarihli olup, iki örnek rumi tarihlidir⁸⁹. Mezar taşlarının büyük çoğunluğu 14. ve 15. yy.'a aittir. Yedi adedi 19.yy.⁹⁰, bir adedi 18. yy.'a tarihlenmektedir⁹¹.

3.4. Mezar Taşı Tipleri

Müze envanterinde bulunan ve incelemesi yapılan mezar taşlarının tipoloji çalışması ile ilgili olarak; söz konusu mezar taşlarının, Akşehir ve çevresindeki mezarlık alanlardan toplanarak, yekpare şekilde müzeye getirilmiş olduğundan, özgün yerinde olmamaları nedeniyle, mezar tipleri belirlenememiştir. Bu nedenle, mevcut mezar taşlarının sadece mezar taşı tipleri üzerinden tipoloji çalışması yapılmıştır.

Mezar taşları ile alakalı yapılmış kapsamlı bir tipoloji çalışması bulunmamaktadır. “Hatta terminolojide bile bir birlik olmayıp çelişkiler görülmektedir. Bunun nedeni muhtemelen, kavuklara verilen adların tek bir kavuk biçimi için kullanılmasının ötesinde bütün diğer çeşitler için de kullanılmasıdır” (Laqueur, 2007: 140). Bununla birlikte “Anadolu’daki mezar taşlarıyla ilgili yayınlar arttıkça yapılan tasnif de yetmemeye başlamıştır” (Çal, 2015: 306).

Bu çalışmayı yaparken Halit ÇAL’ın Giresun İli, Osmanlı Mezar Taşları (Çal ve İltar, 2011), Kastamonu Atabey Gazi Camisi Haziresi (Çal ve Ataoğuz Çal, 2008) çalışması ile Mustafa ÇETİNASLAN’ın Taşların Dili (Çetinaslan, 2014) adlı çalışmalarından faydalanılmıştır.

Mezar taşlarının gövde yatay kesitlerine göre yer alan tipolojide ana şekil düşey dikdörtgen gövdeli yatay kesitli, dikdörtgen prizmal gövdeli olarak iki ayrı ana başlık belirlenmiştir. 19 taşın üst ve başlık kısımlarının kırık olması nedeniyle bu mezar taşları değerlendirme dışında kalmıştır. Bir örneğin ise sadece başlık kısmı olup gövde kısmı mevcut değildir⁹². Geriye kalan 95 mezar taşı gövde yatay kesitleri ve başlık – tepelik özelliklerine göre değerlendirilmiştir.

⁸⁸ Kat. No:106.

⁸⁹ Kat. No:77-89.

⁹⁰ Kat. No: 7-12-18-26-37-45-87.

⁹¹ Kat. No:52.

⁹² Kat. No:35.

Bu mezar taşları içerisinde en yaygın tip olarak gövdesi dikdörtgen yatay kesitli, dilimli kemer tepelikle sonlanan örnekler karşımıza çıkmaktadır⁹³. Bu örneklerden yedi adedi kadın⁹⁴, 17 adedi erkek mezar taşıdır⁹⁵. 24 adedi baş taşı olup⁹⁶, 20 adedi ise ayak taşıdır⁹⁷. Bu tipteki mezar taşlarında 14. yy.'a tarihlenen üç örnek⁹⁸, 15.yy.'a tarihlenen 25 örnek⁹⁹, 16. yy.'a tarihlenen bir örnek¹⁰⁰ tespit edilmiştir.

Dilimli kemere sahip olan mezar taşları Konya mezarlıklarında da görülmektedir (Kara ve Danışık, 2005: 37, 39, 41, 113, 239; Bülbül,2017:148; Çetinaslan vd., 2014: 192; Muşmal ve Çetinaslan, 2013: 349, 351, 352, 354).

Bunların dışında Kastamonu'da 16 örnekte (Çal,2008:15), Yozgat Çapanoğlu Cami Hazinesinde 20 örnekte (Çal,2012:909), Sinop Arkeoloji Müzesinde bir örnekte (Yeni,2009:230) Kastamonu Atabey Gazi Camii Hazinesinde (Çal,2008:11) yedi örnekte karşımıza çıkmaktadır. Çal-Çal tarafından yapılan tipolojide D-II-6 içerisinde yer almaktadır.

İncelemesi yapılan mezar taşlarından 22 adedi, gövdesi dikdörtgen yatay kesitli sivri kemer tepeliklidir¹⁰¹. Bunlardan beş adedi kadın mezar şahidesi¹⁰², 11 adedi erkek mezar şahidesidir¹⁰³. 17 adedi baş şahidesi olup¹⁰⁴, yedi adedi de ayak şahidesidir¹⁰⁵. Bu tipteki mezar taşlarında 14. yy.'a tarihlenen dört örnek¹⁰⁶, 15.yy.'a tarihlenen dört örnek¹⁰⁷, 16. yy.'a tarihlenen iki örnek¹⁰⁸, 19.yy.'a tarihlenen bir örnek¹⁰⁹ tespit edilmiştir.

⁹³Kat. No: 2-5-6-11-22-23-27-28-29-30-41-44-45-48-49-50-54-59-60-61-68-70-71-72-73-74-75-78-84-85-86-94-96-97-98-99-105-106-108-110-111-113-114-115.

⁹⁴ Kat. No:23-29-48-60-94-98-110.

⁹⁵ Kat. No: 2-6-22-28-30-49-50-59-61-7071-74-84-85-86-99-108.

⁹⁶ Kat. No: 2-6-222-28-29-30-48-49-50-59-60-61-70-71-74-84-85-86-94-108-110-113.

⁹⁷ Kat. No: 5-11-27-41-44-45-5456-68-72-73-75-78-96-97-98-99-105-106-111-114.

⁹⁸ Kat. No:27-96-106.

⁹⁹ Kat.No: 2-6-11-30-41-44-45-49-50-54-59-68-72-75-78-84-94-97-98-105-108-110-111-114-115.

¹⁰⁰ Kat.No:113.

¹⁰¹ Kat. No:9-32-38-40-46-47-53-55-56-62-63-64-65-66-69-76-81-82-83-100-102-103-107-109.

¹⁰² Kat. No:53-55-62-63-76.

¹⁰³ Kat. No:9-32-46-64-65-66-69-83-100-103-109.

¹⁰⁴ Kat No:9-32-38-46-53-55-62-63-64-65-66-69-76-83-100-103-109.

¹⁰⁵ Kat. No:40-47-56-81-82-102-107.

¹⁰⁶ Kat. No:9-102-103-109.

¹⁰⁷Kar. No:47-56-76-81.

¹⁰⁸ Kat. No:40-66.

¹⁰⁹ Kat. No:46.

Sivri kemere sahip olan mezar taşları Konya mezarlıklarında en yaygın olan tip olarak görülmektedir (Kara ve Danişık, 2005: 475)

Bunların dışında Kastamonu’da 77 örnekte (Çal,2008:15), Boyabat’ta 56 örnekte (Çal,2015:133), Sinop Arkeoloji Müzesinde yedi örnekte (Yeni,2009:230,231) Kastamonu Atabey Gazi Camii Haziresinde (Çal,2008:11) 17 örnekte karşımıza çıkmaktadır. Çal-Çal tarafından yapılan tipolojide D-II-2 içerisinde yer almaktadır.

Dört adet mezar taşı üçgen alınlıklı olup¹¹⁰, bu örneklerden iki adedi kadın¹¹¹, bir adedi erkek¹¹², şahidesidir. üç adedi baş şahidesi¹¹³, bir dedi ise ayak şahidesidir¹¹⁴. Bu tipteki mezar taşlarında 16. yy.’a tarihlenen iki örnek¹¹⁵, 20.yy.’a tarihlenen bir örnek¹¹⁶ tespit edilmiştir.

Konya mezarlıklarında rastlanan bu tipe mezar taşı ustaları “mimkafa” olarak adlandırmışlardır. (Kara ve Kuru, 2003: 451). Benzerlerine Silile 2, Tekke, Ahmet Dede, Yediler ve Dere Büyük Mezarlığında rastlamak mümkündür (Kara ve Danişık, 2005:57, 59, 81, 83, 137, 211).

Bu tipteki benzer örneklere, Giresun’da 12 örnekte (Çal-İltar,2011:371), Boyabat’ta 22 örnekte (Çal,2015:123), Sinop Arkeoloji Müzesinde altı örnekte (Yeni,2009:230) Kastamonu Atabey Gazi Camii Haziresinde (Çal,2008:10) 24 örnekte karşımıza çıkmaktadır. Çal-Çal tarafından yapılan tipolojide D-II-1 içerisinde yer almaktadır.

Gövdesi dikdörtgen yatay kesitli zar biçimli tepelikli olan tip tek örnekte görülmüştür. Bir adet erkek baş şahidesi zar biçimli tepeliklidir¹¹⁷. Sadece bir örnekte karşılaştığımız şahidenin tarih ibaresi bulunmamaktadır.

Bir diğer örnek gövdesi yatay kesitli dikdörtgen biçimli baş şahidesi, oval şekilde basık kemer biçimli bir tepelikle sonlanmaktadır. Gövdesi dikdörtgen yatay

¹¹⁰ Kat. No:24-36-67-89.

¹¹¹ Kat. No:67-89.

¹¹² Kat. No:37.

¹¹³ Kat. No:36-69-89

¹¹⁴ Kat. No:24.

¹¹⁵ Kat. No:24-67.

¹¹⁶ Kat. No:89.

¹¹⁷ Kat. No:42.

kesitli oval (basık) kemerli erkek baş şahidesi olan örneklerden bir adet bulunmaktadır¹¹⁸.

Benzer örnek ise Yarım Daire Kemerli tepeliklidir ¹¹⁹. Erkek şahidesine ait olan bu örnek tarihsizdir.

Bu tipteki benzer örneklerle, Giresun'da iki örnekte (Çal-İltar,2011:373), Boyabat'ta 1895 tarihli tek örnekte (Çal,2015:124), Sinop Arkeoloji Müzesinde bir örnekte (Yeni,2009:231) Kastamonu Atabey Gazi Camii Haziresinde (Çal,2008:10) altı örnekte karşımıza çıkmaktadır. Çal-Çal tarafından yapılan tipolojide D-II-3 içerisinde yer almaktadır.

3.5. Başlık Tipleri

Başlık, çeşitli amaçlarla başa giyilen nesnelere verilen genel bir isimdir. Osmanlı döneminde baş giyimleri, dönemlerine göre pek çok şekil almıştır. Bunlara Farsça, başı örten anlamına gelen serpuş da denilmiştir (Arseven,1983:184).

Mezar taşlarının başlıkları mezarda yatan kişinin sosyo-ekonomik durumu, mesleği, ailesi gibi pek çok konuda bilgi edinmemizi sağlayan önemli verilerdendir (Laqueur, 1997:159-163).

İncelemiş olduğumuz mezar taşlarında yer alan başlıklar, erkek başlık tipleri ve kadın başlık tipi olmak üzere iki başlık altında ele alınmıştır. Biçim ve işleniş özelliklerinden yola çıkılarak erkek başlık tipleri; kavuk, sarık, fes ve başlık adı altında, kadın başlık tipi ise kadın başlığı adı altında sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma yapılırken, Prof. Dr. Halit ÇAL'ın "İstanbul Eyüp'teki Erkek Mezar Taşlarında Başlıklar" (Çal,2000:226-241) adlı makale çalışmasından, Mustafa ÇETİNASLAN'ın "Taşların Dili" (Çetinaslan, 2014:21-34) adlı kitap çalışmasından, tanımlamalar ile ilgili olarak ise İzzet KUMBARACILAR'ın Serpuşlar (Kumbaracılar, 1980) adlı kitap çalışmasından faydalanılmıştır. Bunun yanı sıra araştırmamızda farklı formda başlık tipleri de ortaya konulmuştur.

3.5.1. Sarık Şeklindeki Başlıklar

İncelemesini yapmış olduğumuz Akşehir Müzesi Beylikler ve Osmanlı Dönemi Mezar Taşları içerisinde 12 adedi düşey dikdörtgen prizmal gövdeli, sarık

¹¹⁸ Kat. No:4.

¹¹⁹ Kat. No:57.

erkek başlıklı tiptedir¹²⁰. Bu örneklerden 10 adedi baş taşı olup ¹²¹, üç adedi ayak taşıdır ¹²². Bir örneğin üzerinde 886/1481-82 tarih ibaresi vardır¹²³. Üç örneğin üzeri yazısızdır¹²⁴.

Bu tipteki sarıkların başlık kısmı yuvarlaktır ve başlık aynı noktadan başlayan düşey çizgilerle hafif eğimli olarak dilimlere ayrılmıştır. Sarık başlıklı mezar taşları sarıkların işleniş biçimlerine göre kendi içlerinde de farklı biçimlerde yer alırlar. İki örnekte¹²⁵, sarık başlığın diğer örnektekilere göre daha ince şeritlerle sarılmış olduğunu görmekteyiz (Çizim:1). Dilimli sarıklar Laqueur'ın tipolojisindeki E-I türüne benzemektedir (Laqueur, 1997:148) Laqueur, bu sarıkların çoğunun zanaatkâr, tüccar ve alt düzey din adamlarına ait olduğunu belirtir.

Benzer örnekleri Akçaabat yöresinde beş örnekte, Kastamonu Nasrullah Kadı Camisinde bir örnekte, Trabzon Sülüklü Mezarlığı'nda üç örnekte vardır. (Gedikli,2010:163), Giresun'da yedi örnekte (İltar,2005: 30-312) karşımıza çıkmaktadır.

Altı örnekte görülen başlık türünde ise destarın başlığın büyük bir bölümünü sardığı, destarın ya sağ üst köşeden sol alt köşeye, ya da sol üst köşeden sağ alt köşeye doğru atılmıştır¹²⁶ Farklı olarak bir örnekte yapraksız gül motifi işlenmiştir¹²⁷ (Çizim:4). Benzer örneği İzmir Urla'da kimliği belirsiz bir mezar taşında görülmüştür (Bulut,2010:440-441).

Bu örnekteki benzer başlıklar Giresun, İstanbul, İzmir, Sivas, Adıyaman, Kastamonu, Ordu, Bursa ve Yunanistan bölgelerinde toplam 15 tanesine ulaşılmıştır (Güzel,2016:50).

Bir örnekte sarığın içinde olan külah biçiminde başlıklı, çapraz eğimle dilimli sarıkların oluşturduğu tiptedir. Külah biçimindeki bu başlığın yüzeyi düşey çizgilerle dilimlere ayrılmıştır. Çapraz eğimde yerleştirilmiş sarık dilimleri ile sarılıdır. Serdengeçti olarak adlandırılan bu kavuğa Laqueur E-5 tipi demiştir. (Laqueur,

¹²⁰ Kat. No: 1-10-13-14-15-16-19-20-43-79-90-91-93

¹²¹ Kat. No: 1-10-13-15-16-19-20-43-79-90

¹²² Kat No: 14-91-93.

¹²³ Kat. No:15.

¹²⁴ Kat. No: 14-91-93.

¹²⁵ Kat. No: 1-15.

¹²⁶ Kat. No: 10-14-19-43-90-91.

¹²⁷ Kat. No:10.

1997:149) Bu tipteki başlık sadece bir baş şahidesinde görülmekte olup, tarih ibaresi bulunmamaktadır¹²⁸. (Çizim:7)

Benzer örnekleri Göynük'te beş örnekte (Çal 2008:258), Akçaabat'ta beş örnekte (Gedikli, 2010:164) Giresun'da dört örnekte karşımıza çıkmaktadır. (İltar,2005:362)

Diğer bir örnekte ise başlığın kavuk biçimli ve tek sıra şerit destarlı üzerinde bir rozet bulunmaktadır¹²⁹. (Çizim:39).

3.5.2. Kavuk Şeklinde Başlıklar

Kavuk, yüzü çuhadan olan, içinde bez astarı bulunan, çuha ve astar arasına pamuk konulup, çeşitli geometrik şekiller oluşturacak şekilde dikilip, üzerine ince bezlerden sarık sarılan başlıklara verilen bir isimdir (Çal,2000:226-241).

Akşehir Beylikler ve Osmanlı Dönemi mezar taşlarında kavuk tipi başlığa iki örnekte rastlanılmıştır. Bunlardan bir örnek yıldız desenli yuvarlak başlıklı şerit sarıklıdır¹³⁰. Alaiye sancağı, İbradı Kasabası, Keşmirzade merhum Seyyid Şeyh Ahmed Efendi'te ait mezar taşının başlık kısmı yuvarlak formlu olup, başlık kısmının üzeri stilize yıldız motifleriyle bezenmiştir. Taşkın olan sarık kısmı ince bir şeritle başlıktan ayrılmıştır. Sarık başlığın alt kısmına düz biçimde sarılmıştır (Çizim:8).

Sinop Arkeoloji Müzesi'nde bir örnekte (Yeni,2009:243), Aydın Adalızade Mezarlığı'nda 12 örnekte (Varol, 2019:1181) karşımıza çıkmaktadır.

Bir diğer örnekte ise oldukça basit ve yüzeysel bir biçimlendirme söz konusudur. Külâh kısmı belirgin olarak açıkta kalmış olup kavuk kısmı sarıksız, yassı ve düz bırakılmıştır. 1121/1709 yıllarına tarihlenen mezar taşı üzerinde Seyyid Hacı Ömer ibaresi yer almaktadır¹³¹. (Çizim:22).

3.5.3. Fes Şeklindeki Başlıklar

Diğer bir başlık çeşidi olan fesin tanımı ile ilgili olarak; kırmızı çuhadan yapılır; tepeye doğru daralan silindir şeklinde olup üstünden sarkan bir püskülü bulunur (İslam Ansiklopedisi,1995). Denilmektedir.

¹²⁸ Kat. No:13.

¹²⁹ Kat. No:79.

¹³⁰ Kat. No:17.

¹³¹ Kat. No:52.

İncelemesini yapmış olduğumuz erkek mezar taşları içerisinde iki örnekte fes başlıklı mezar taşına rastlanılmıştır. Konyalı Burhanzade Hacı İbrahim'e ait mezar taşında görülen fes, Hamidiye kalıplı olup, püskül kısmı fesin arkasındadır. Zilkade 1305-Temmuz Ağustos 1888'e tarihlenmektedir¹³²(Çizim:6). Hamidiye kalıplı fes grubuna giren bu örneğin benzerleri Aydın Kuşadası'nda 18 örnekte (Varol, 2019:1176), Akçaabat Yöresinde üç örnekte (Gedikli 2010:168), Kastamonu Atabey Cami'sinde yedi örnekte karşımıza çıkmaktadır. (Çal ve Ataoğuz, 2008:23) Çal-Çal tarafından yapılan tipolojide 7c içerisinde yer almaktadır.

Bir diğer örnekte bulunan Asakirin Yüzbaşı Rumelili Süleyman'a ait olan mezar taşında görülen fes, aziziye kalıplı olup, püskülü fesin yan kısmındadır. 11 Muharrem 1283-26 Mayıs 1866 tarihlidir¹³³(Çizim:9). Aziziye kalıplı fes grubuna giren bu örneğin benzerleri Aydın Kuşadası'nda 9 örnekte (Varol, 2019:1178), Akçaabat Yöresinde sekiz örnekte (Gedikli 2010:167), Kastamonu Atabey Cami'sinde dokuz örnekte karşımıza çıkmaktadır. (Çal ve Ataoğuz, 2008:22) Çal-Çal tarafından yapılan tipolojide 7b içerisinde yer almaktadır.

Bu başlık tiplerinden farklı olarak görülen örnek Mevlevi sikkelerini hatırlatır tarzda armudi gövdeli, gövdenin hemen altında daha ince boyun kısmı olduğu izlenen başlığın, üst külah kısmına yakın bölümde kalın halka şeklinde bir sarık olduğu görülmektedir¹³⁴. İncelemesini yaptığımız kaynaklarda hotoz veya soğan şeklinde başlık olarak da adlandırılan benzer örnekler de karşımıza çıkmıştır. Giresun'da iki örnekte (İltar, 2005:367), Kastamonu'da dört örnekte (Çal,2008:19) karşımıza çıkmaktadır. Laqueur bu tipi kadın başlıkları adı altında değerlendirmiştir. (Laqueur.1990:210-214)

3.5.4. Kadın Başlıkları

İncelemesini yapmış olduğumuz yirmi iki kadın mezar taşından sadece iki örnek bu gruba dâhil edilmiştir. Birinci örnekte taşın boyun bölümü yay biçiminde genişler¹³⁵ (Çizim:42). Buna karşılık olarak üst bölüm bombelidir. Çapları giderek küçülen dilimlerin üst üste dizildiği izlenimini veren bu bombeler, yuvarlak

¹³² Kat. No:12.

¹³³ Kat.No:18.

¹³⁴ Kat. No:35.

¹³⁵ Kat.No:88.

basamaklardan oluşur. Laquer tarafından Y-2 olarak sınıflandırılan bu tipteki başlığı sosyal açıdan sınıflandırmak mümkün değildir (Laquer, 1997: 159,160). Çal tarafından ise kd2 olarak sınıflandırılan (Çal-İltar, 2011: 34) bu tip başlıkların tek örneği 1831 tarihlidir. Trabzon Sülüklü mezar taşlarında 11 örnekte (Ölçay, 2004: 222), Kastamonu’da dört örnekte (Çal, 2008: 369), İstanbul Zeytinburnu Mezar taşlarında ise bir (Berk, 2006: 90) örneği bulunmaktadır.

İkinci örnekte ise üst kısmı düz olan başlığın boyun bölümüyle üst bölümü arası neredeyse dik bir açı çizer, alt bölümü dümdüzdür¹³⁶. Efendi zade Ahmet Efendi’nin kerimesi Şerife Kadın’a ait olan bu mezar taşının başlık kısmı kırık olup mevcut değildir. Düşey dikdörtgen gövdeli olup 1852 yılı tarih ibaresi yer alır.

¹³⁶ Kat.No:26.

4. SONUÇ

Akşehir Taş Eserler Müzesi’nde Sergilenen Beylikler ve Osmanlı Dönemi Mezar Taşları” adlı bu çalışmamızda, müzede sergilenen Osmanlı dönemine ait baş ve ayak şahideleri olmak üzere toplam 115 mezar taşı örneği incelenmiştir.

115 mezar taşı örneğinden, 79 tanesini baş şahidesi, 36 tanesini ise ayak şahidesi oluşturmaktadır. 79 baş şahidesi örneğinden, 56 tanesi erkek baş şahidesi, 21 tanesi ise kadın baş şahidesidir. Geriye kalan iki baş şahidesi örneğinin ise kimliği tespit edilememiştir. 36 ayak şahidesi örneğinden ise, üç tanesi erkek ayak şahidesi, bir tanesi ise kadın ayak şahidesidir. Geriye kalan 32 ayak şahidesi örneğinin, baş şahidelerinden ayrı olmaları nedeni ile kimlikleri tespit edilememiştir.

Ele aldığımız mezar taşı örnekleri form bakımından; gövde yatay kesitlerine göre yer alan tipolojide ana şekil düşey dikdörtgen gövdeli, dikdörtgen prizmal gövdeli olarak iki ayrı ana başlık belirlenmiştir. 19 adet taşın üst ve başlık kısımlarının kırık olması nedeniyle bu mezar taşları değerlendirme dışında kalmıştır. Bir örneğin ise sadece başlık kısmı olup gövde kısmı mevcut değildir ¹³⁷. Geriye kalan 95 mezar taşı gövde yatay kesitleri ve başlık – tepelik özelliklerine göre değerlendirilmiştir. Bu mezar taşları içerisinde en yaygın tip olarak gövdesi düşey dikdörtgen kesitli, dilimli kemer tepelikle sonlanan örnekler karşımıza çıkmaktadır.

Alınlıklı olan mezar taşları da kendi içerisinde, dilimli kemerli olanlar, üçgen alınlıklı biçiminde düzenlenmiş olanlar, sivri kemerli olanlar ve yarım daire kemerli olanlar, zar başlıklı olanlar olmak üzere, örnekler üzerinde değerlendirilmiştir.

İncelemiş olduğumuz 115 mezar taşı örneğinden, başlık kısmının mevcut olduğu örnekler erkek başlık tipleri ve kadın başlık tipi olmak üzere iki başlık altında ele alınmıştır. Erkek mezar şahideleri üzerinde kavuk, sarık, fes olmak üzere üç değişik tipte başlık çeşidine rastlanmıştır. Kavuk, sarık ve fes farklı biçim ve özelliklerine göre, kendi içerisinde alt gruplar halinde incelenmiştir. Kadın baş şahideleri üzerinde ise kadın fesi olarak tanımlanan tek tip başlık çeşidi bulunmaktadır.

Akşehir Müzesi’nde bulunan mezar taşlarının çoğunlukla mermer kullanılmıştır. Yapmış olduğumuz çalışmada az olmakla birlikte gri gözenekli taşlar

¹³⁷ Kat. No:35.

da kullanıldığı görülmektedir¹³⁸. Bununla birlikte mermer kalitesi düşük gözenekli taşlarında olduğu örneklerde karşımıza çıkmaktadır¹³⁹. Malzemenin işlenişinde genelde zemin oyma tekniği uygulanmıştır. Bunun yanında motiflerin oyulmasına dayanan kazıma tekniğinin de kullanıldığını gözlemlemekteyiz.

İncelediğimiz mezar taşı örneklerinde yazı, bitkisel, geometrik ve nesnel karakterli süsleme kompozisyonlarına yer verilmiştir. Bitkisel süsleme olarak hakim olan bitkisel süsleme rumi, palmet, lotus, hatai çiçek, kıvrım dallar ve yapraklardır. Bununla birlikte az örnekte olmakla birlikte haşhaş, nar servi motifleri de kullanılmıştır.

Akşehir mezar taşlarında geometrik süsleme askılı kandil motiflerinin gövdesinde çok kolu yıldız kompozisyonu, mühür-ü Süleyman motifleri halinde, sütuncelerde spiraller, balıksırtı ve zikzaklar şeklinde, zar başlıklardaki küp biçimlerinde, rozetlerde, çarkıfelek, mukarnaslı şeritlerde işlenmiştir. Bunun yanında mezar taşlarını ve kitabeleri çevreleyen bordürlerde geometrik örgü şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Nesnel süsleme olarak ise kandil, şamdan ve mimari öge olarak sayabileceğimiz sütunceler kullanılmıştır. Süsleme unsuru erkek baş şahidelerinin gövde üst kısımları ile başlıkları üzerinde görülürken, kadın baş şahidelerinin ise gövde üst kısımlarında, alınlıklarında, boyun ve tepelikleri üzerinde yer almaktadır. İncelemiş olduğumuz baş ve ayak şahidesi örneğinde, sülüs ve talik yazı olmak üzere iki çeşit yazı tipi tespit edilmiştir. Kitabe metni gövde yüzeyine düz ve eğimli kartuşlar içerisinde yerleştirilmiştir. Kitabe metinleri başlangıç ifadesi, insanlara uyarı, durum bildirme, sebep bildirme, Allah'tan istek, insanlardan istek, meslek-unvan, sülaleler, isim ve lakaplar, memleket ve mahalle isimleri, Fatiha kalıbı, usta-sanatçı, tarih olmak üzere on üç başlık altında incelenmiştir. Ele aldığımız mezar taşları içerisinde en eski tarihli olanı 1336-37 yılına, en yeni tarihli olanı ise 1905 yılına tarihlendirilmektedir.

Sonuç olarak incelemiş olduğumuz mezar taşları, tarih boyunca birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olup, Akşehir ilçesinde önemli birer belge niteliği oluşturmaktadır Akşehir Taş Eserler Müzesinde yer alan, Beylikler ve Osmanlı Dönemi mezar taşları sadece biçimsel özellikleri bakımından değil üzerlerinde

¹³⁸ Kat. No:9-18-13.

¹³⁹ Kat. No: 25-77-80-87.

taşıdıkları süslemeler, taşın işleniş biçimi, işleme yöntemi ve süslemelerin ayrıntılı tanımlarıyla ele alınarak döneminin kültür etkilerinin yanı sıra sanatımıza o dönemde yansımış olan yenilikleri keşfetmek de bu bilimsel çalışmanın amaçlarından bir kısmını oluşturmaktadır. Yazılı ve görsel kültür mirasımızın bir kısmını oluşturan mezar taşlarımızın gereğince ele alınmamış olduğu dikkat çekmektedir. Türk tarihinin en önemli ipuçlarını ortaya koyan mezar taşları geçmişte hangi topraklar üzerinde kimlerin yaşadığına dair bilgiler sunan, tarih içindeki varlığını sonsuzlaştırmaya çalışan ender örneklerdendir. Bu nedenle mezar taşları, tarih ve sanat bakımından ele alınan şehir araştırmalarında da son derece önemli rol oynamaktadır. Tarihi kişilikleri, Türk hat sanatının geçirdiği evreleri, ait olduğu döneme ilişkin unvan ve lakapları barındırması, artık var olmayan bazı meslek gruplarına değinmesi, olum nedenleri içinde çeşitli hastalıklara yer vermesi ve edebi değer taşıyan kitabeleri ile mezar taşları, geçmişten günümüze uzanan bir köprü oluşturmaktadır. Tarihi kimliğimizin bir parçası olan bu Kültür Varlıklarımızın yitip gitmesine engel olmalıyız.

FOTOĞRAFLAR

Fotoğraf 1. Taş Eserler Müzesi (Taş Medrese)

Fotoğraf 2. İlçenin Genel görünüşü

KAYNAKLAR

Arseven, E. Celal (1983). *Sanat Ansiklopedisi*, Cilt: I, İstanbul, s.184.

Bakırcı, N. (2005). *Mevlevi Mezar Taşları*, Rumi Yayıncılık, İstanbul.

BAQUE Jean Louis– GRAMMOND, Hans Peter LAQUEUR, Nicolas VATİN (1990). “Tarihsel Kaynak Olarak Osmanlı Mezarlıkları, Uygulanan Yöntemler ve BilgisayardaYapılabilecek İşlemler”, *Erdem*, 6, 16, (Ekim 1990), 210-214.

Başkan, S. (1996). *Karamanoğulları Dönemi Konya Mezar Taşları*, Ankara.

Benli, Yusuf (1992). *Akşehir’de bulunan Süslemeli Türk Mezar Taşları*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Sanat Tarihi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya.

Berk, S. (2006). *Zamanı Aşan Taşlar, Zeytinburnu’nun Tarihi Mezar Taşları*. İstanbul:Zeytinburnu Belediyesi Yayını, 308, 328.

Biçici, H., K. (2012). İznik Müzesindeki Kandil Ve Şamdan Motifli Mezar Taşları, *Turkish Studies İnternational Periodical Fort He Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic* Volume 7/3, Summer, s.640.

Biröl, İ., Derman, A. (1995). *Türk Tezyini Sanatlarında Motifler*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul.

Bozkurt, N.(2010)., “Fes” TDV İslam Ansiklopedisi, İstanbul, Cilt:38, s.328-330.

Bulut, F. (2010). *İzmir-Urla Merkezdeki Cami Hazirelerinde Bulunan Osmanlı Dönemi Mezar Taşları*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, (Y.Y.L.T.), Ankara.

Bülbül, D., (2017). *Hadim Mezar Taşları*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya.

Çal, H. (2012). Yozgat Çapanoğlu Camisi Haziresindeki Mezar Taşlarında Tipler, *10. Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi 28 Ağustos -2 Eylül 2012*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı İstanbul, s.965-972.

Çal, H. (2008). Giresun Müzesi ve Tirebolu Kalesi'ndeki Mezar Taşı Başlıkları (b). *Uluslararası Giresun ve Doğu Karadeniz Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiriler II 9-11Ekim*, Giresun: Giresun Belediyesi Yayınları, s. 268.

Çal, H., İltar, G. (2011). *Giresun İli Osmanlı Mezar Taşları*, Ankara.

Çal, H., – Ataoğuz, Ö., (2008). *Kastamonu At-abey Gazi Camisi ve Türbesi Hazirelerindeki Mezar Taşları*, Ankara.

Çal, H. (2000). İstanbul Eyüp'teki Erkek Mezar Taşlarında Başlıklar, *Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla III. Eyüpsultan Sempozyumu Tebliğiler (28-30 Mayıs 1999)*, İstanbul, s. 226-241.

Çal, H. (2008). Ah Mine'l Mevt Kastamonu Şehrindeki 14-20. Yüzyıl Mezar ve Mezar Taşları, *Üsküdar'a Kadar Kastamonu İstanbul*, Yapı kredi Yayınları s. 3-23.

Çal, H. (2015). *Boyabat Mezar Taşları*, Ankara Boyabat Belediyesi Kültür Yayınları.

Çetinaslan, M. (2014). *Taşların Dili – İnegöl Mezarlıkları ve Mezar Taşları*, İnegöl.

Çetinaslan, M.-Karapıçak, S. (2018). Akşehir Taş Eserler Müzesi'ndeki Türk Dönemi Mezar Taşlarında Restorasyon Uygulamaları, *I.Uluslararası Türk-İslam Mezar Taşları Kongresi (19-21 Ekim)*, Kuşadası/Aydın, s.184-198.

Demiralp, Y. (1996). *Akşehir ve Köylerindeki Türk Anıtları*, Ankara.

Gedikli, İ., (2010). *Akçaabat Yöresindeki Osmanlı Mezar Taşları*, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun.

Gümüşdağ, G. (2007). *Kastamonu Şehri Nasrullah Camisi, Yılanlı Camisi, Yakup Ağa Camisi, Ahmet Dede Camisi Hazirelerindeki Mezar Taşları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Ankara, 185-186.

Güzel, E. (2016). *Osmanlı Erkek Mezar Taşlarında Serpuş Biçimleri*, Süleyman.Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Türk İslam Sanatları Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Isparta.

İltar, G. (2005). *Giresun İli Sahil Şeridindeki Osmanlı Mezar Taşları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Ankara, 99.

İpşiroğlu, M.Ş. (1973). *İslam'da Resim Yasağı ve Sonuçları*, İstanbul.

Kalfazade, S., Ertuğrul, Ö. (1989). Kandil Ve Kandil Motifi Olarak Anadolu Türk Sanatındaki Kullanımı Üzerine, *Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi*, C. II, S. 5, İstanbul, s.23-24.

Kara, H., Danışık, Ş., (2005). *Konya Mezarlıkları ve Mezar Taşları*, Konya.

Kara, H., Kuru, Ş., (2003). *Konya Tarihi Mezarlıkları ve Mezar Taşı Örnekleri*, Selçuk Üniversitesi Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Lisans Tezi, Konya.

Karamağaralı, B. (1972). *Ahlat Mezar Taşları*, Ankara.

Karamağaralı, B. (1998). *Ejder ve Lotus Motifinin Halı Seccadelerdeki İkonografisi*, Arış, S.4, Ankara, s.36

Karamağaralı, B. (1992). Mevlana Müzesinde Bulunan Bir Onaltı Kollu Şamdan Üzerine, *IV. Milletler Arası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri*, Ankara, s.111-115.

Konyalı, İ.H. (1945). *Nasreddin Hoca'nın Şehri Akşehir Tarihi Turistik Kılavuz*, İstanbul.

Kumbaracılar, İ., (1985), *Serpuşlar*, Türkiye Tuning Otomobil Kurumu, İstanbul.

Laqueur, Hans Peter, (1997). *Hüve'l-Bâki İstanbul'da Osmanlı Mezarlıkları ve Mezar Taşları*, İstanbul.

Meriç.,R. Melül, (1945). Akşehir Türbe ve Mezar Taşları, *Türkiyat Mecmuası Cilt: V*, İstanbul, s.141-212.

Muşmal, H., Çetinaslan, M., (2013). Konya İli Beyşehir İlçesi Fasıllar Köyü Mezar Taşları, *Turkish Studies – International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 8/7*, Ankara, s.323-354.

Mülayim, S. (1982). Geometrik Kompozisyonların Çözümlemesine Bir Yaklaşım, *Arkeoloji ve Sanat Tarihi Dergisi, Sayı: I*, İzmir, s. 51-63.

Mülayim, S. (1984). Selçuklu Palmet Motiflerinin Tipolojisi, *Anadolu, S. XX, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayını*, Ankara, s.141-159

Mülayim, S. (1999). *Değişimim Tanıkları, Ortaçağ Türk Sanatında Süsleme Ve İkonografi*, Kaktüs Yayınları, İstanbul.

Ögel, S. (1987). *Anadolu Selçuklularının Taş Tezyinatı*, Ankara.

Önder, M. (1969). Konya Mezar Taşlarında Şekil ve Süsler, *Türk Etnografya Dergisi, Sayı: XII*, Ankara, s. 10-11.

Perçem, E. (2010). *Bursa Türk İslam Eserleri Müzesindeki XV. Yüzyıla Ait Mezar Taşlarında Bezme Üslubu*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Geleneksel Türk El Sanatları Ana Sanat Dalı (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya.

Şimşir, Z. (1990). *Konya Selçuklu Medreseleri Çinilerinde Kullanılan Motifler*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi),Konya.

Tezcan, H. (1995). “Şamdan”, TDV İslam Ansiklopedisi, Cilt:12, İstanbul, 415-416

Tuncel, G. (1989). *Batı Anadolu Bölgesinde Cami Tasvirli Mezar Taşları*, Ankara.

Ustura, N. – Balata, R. Yalçın, (2009). *Bergama Müzesi Osmanlı Dönemi Mezar Taşları*, Ankara.

Varol, A., (2019). *Aydın Kuşadası Adalızade Mezarlığı Osmanlı Mezar Taşları*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara.

Yeni,Ö., (2009). *Sinop Arkeoloji Müzesinde Sergilenen Türk-İslam Dönemi Mezar Taşları*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ortaçağ Kültürleri Arkeolojisi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi),Konya.

Yetkin, Ş. (1969). Yeni bulunmuş Figürlü Mezar Taşları, *Selçuklu Araştırmalar Dergisi, Cilt: I*, Ankara, s. 149-156.

Yağmurlu, H. (1973). Tezhip Sanatı Hakkında Genel Açıklamalar ve Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesinde İmzalı Eserleri Bulunan Tezhip Ustaları, *Türk Etnografya Dergisi, S.1*, İstanbul, s.80.

Yusufoğlu, M. (1949). Akşehir Tarihine Bir Bakış, *Anıt Dergisi*, 4 Mayıs, s.19

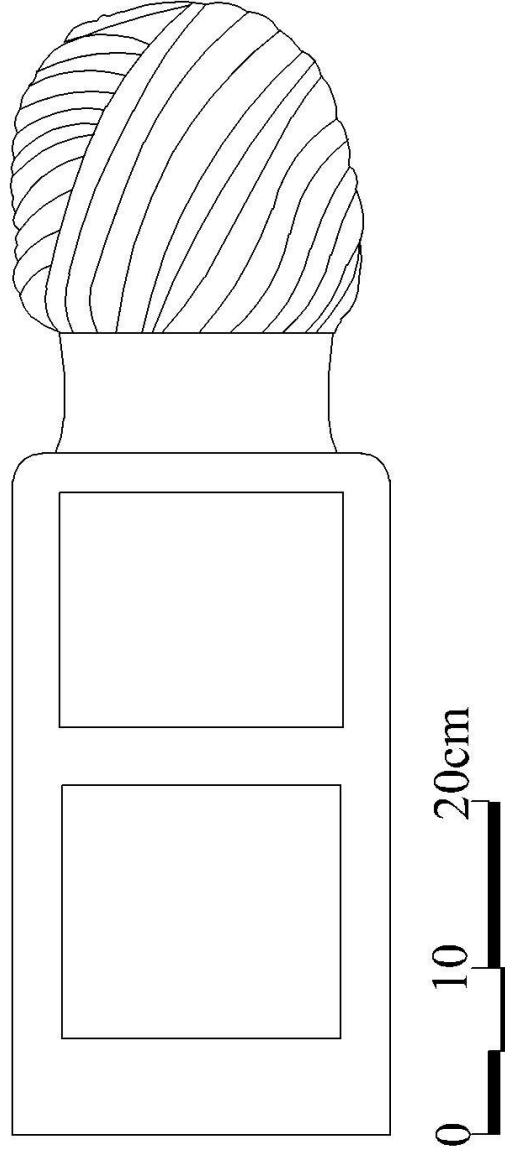
Waelkens, M. (1982). *Dokimeion Die Werkstatt Der Repräsentativen Kleinasiatichen Sarkophage*, Berlin.

İnternet Kaynakları

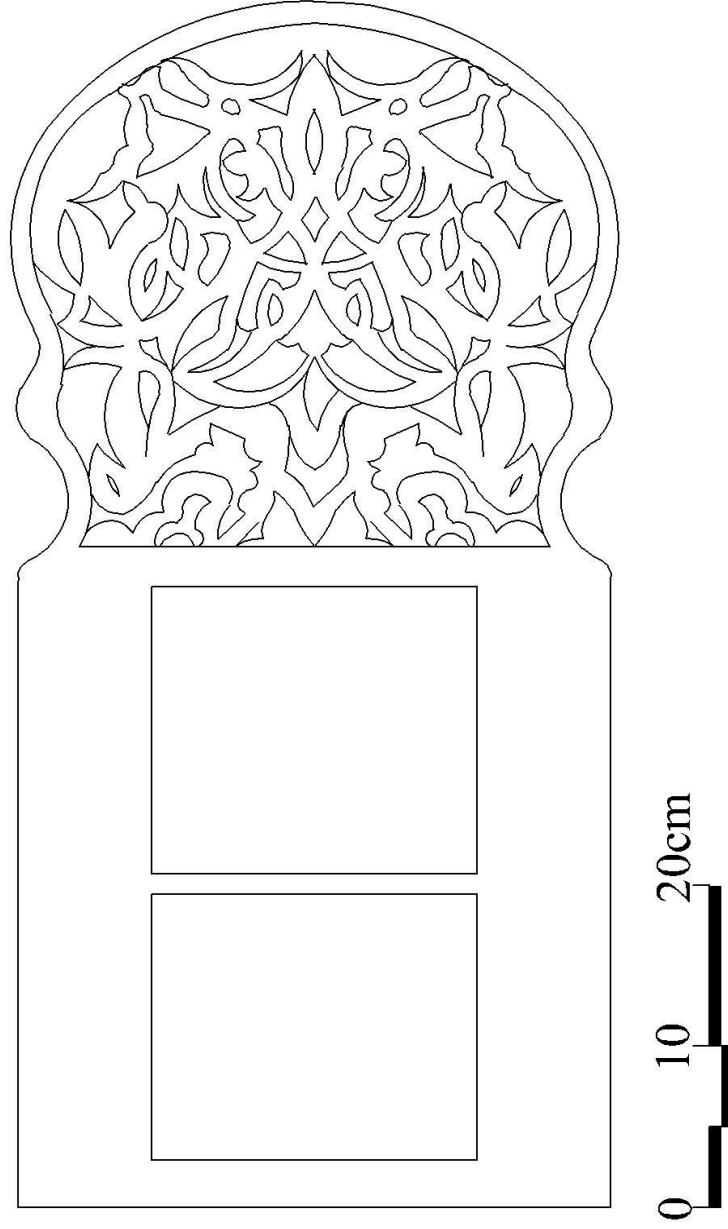
<https://www.aksehirpostasi.com/aksehir-in-nufusu-93-bin-233-oldu/21070>,

Erişim Tarihi: 21.02.2018

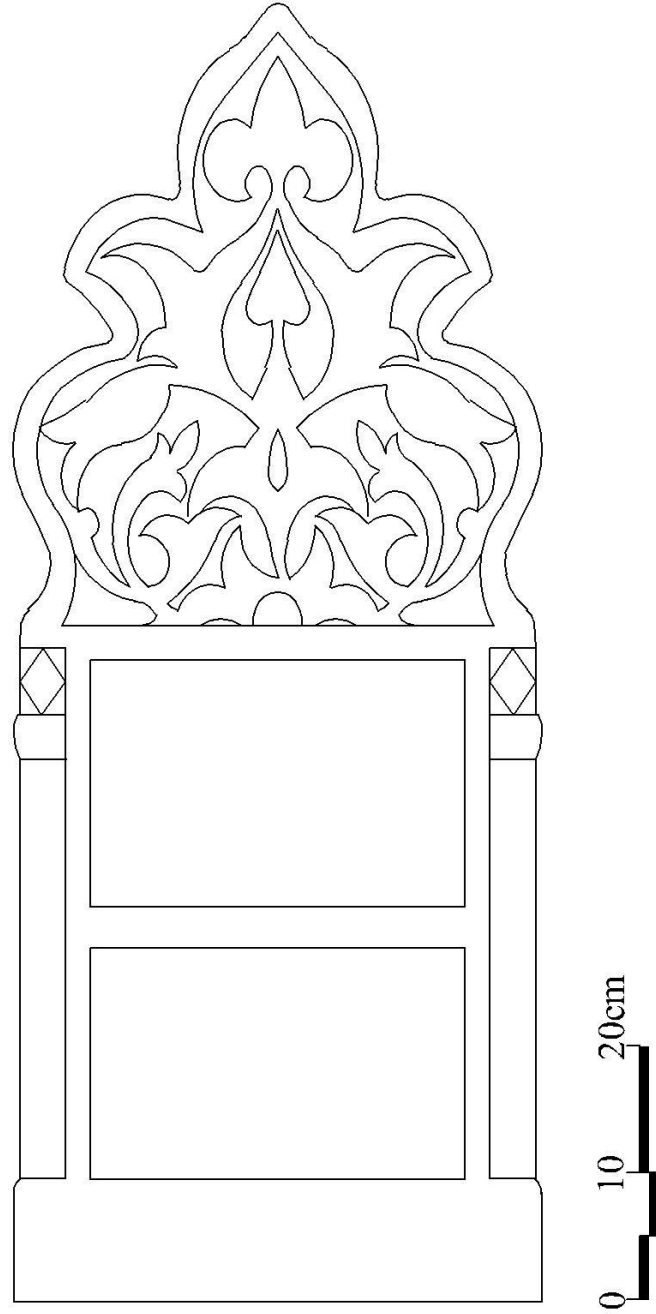
<http://www.ttk.gov.tr/genel/tarih-cevirme-kilavuzu/>, Erişim Tarihi: 25.12.2018

ÇİZİMLER

Çizim 1: Katalog No. 1

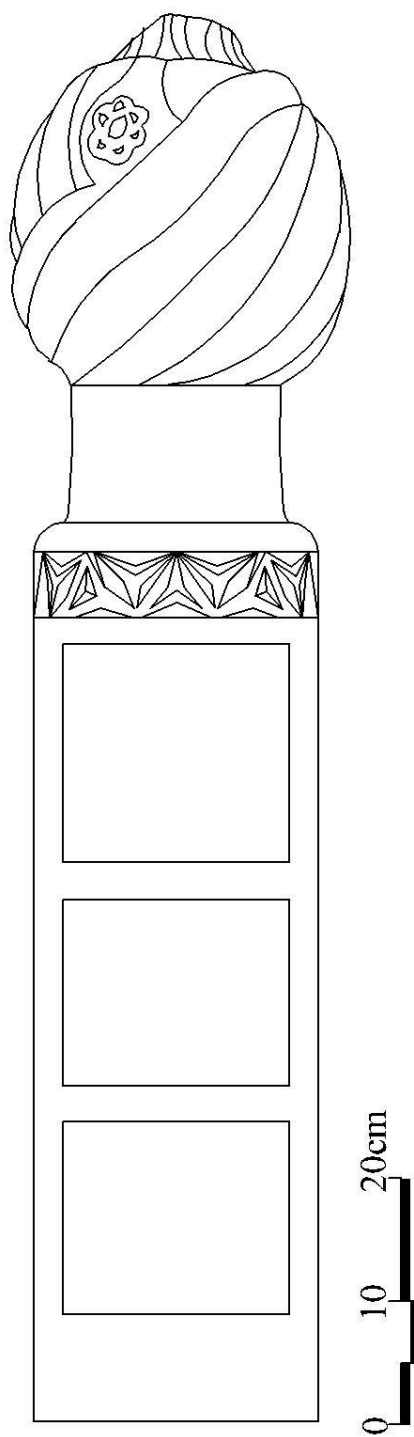

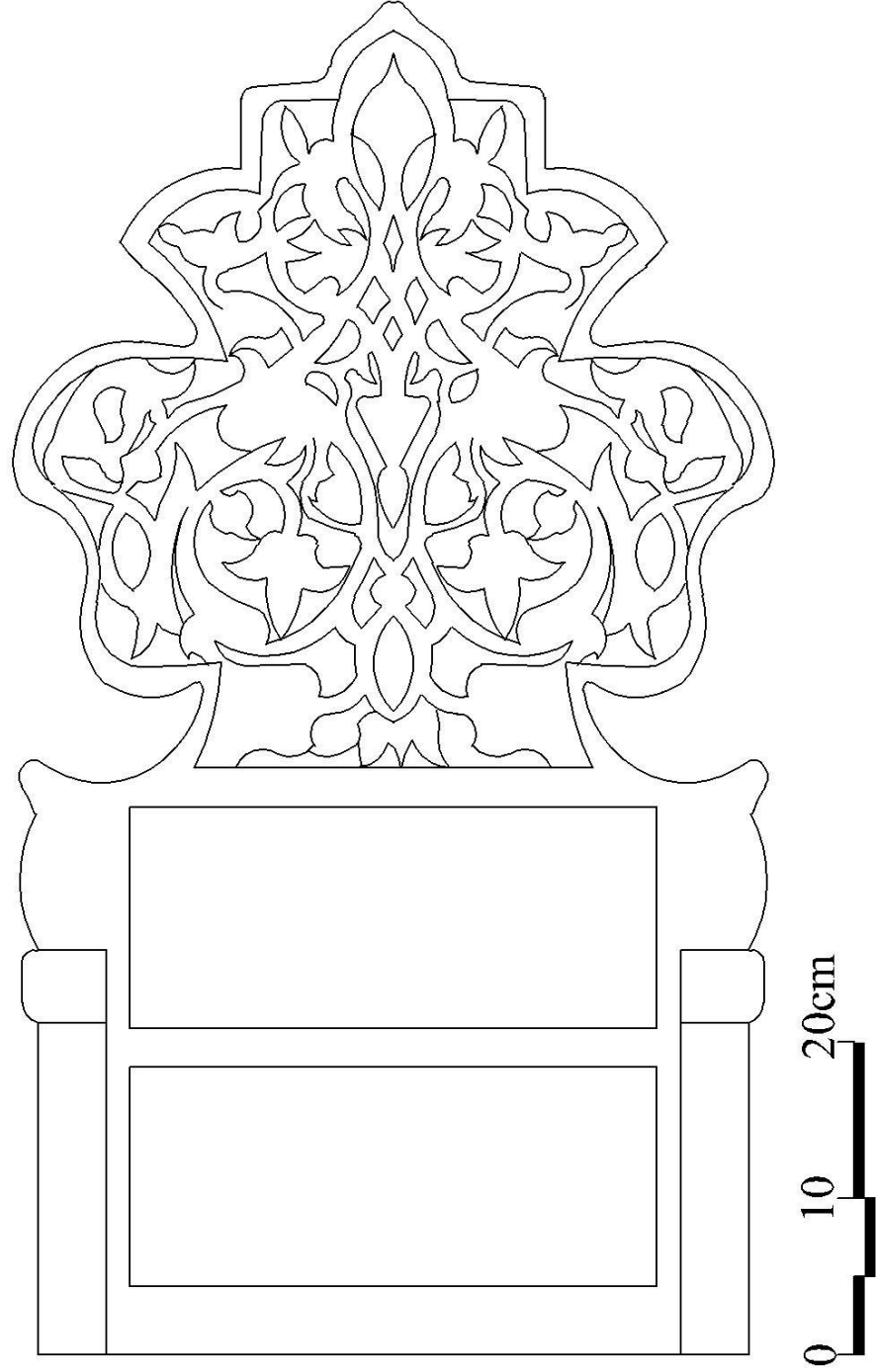
Çizim 2: Katalog No. 4

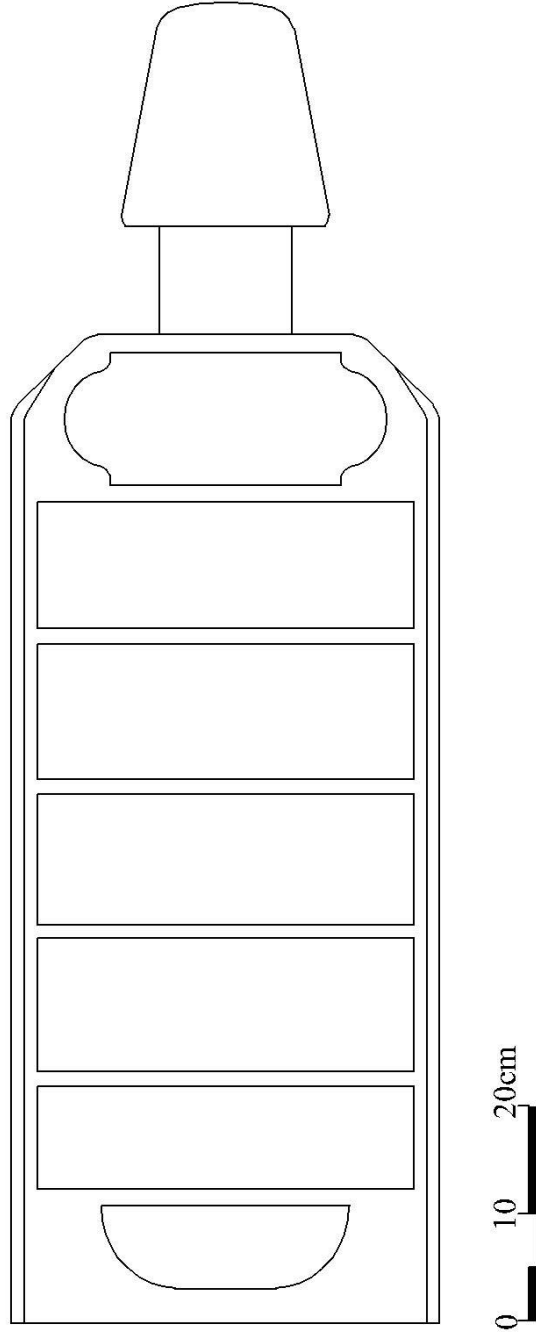
Çizim 3: Katalog No. 6

Çizim 4: Katalog No. 10

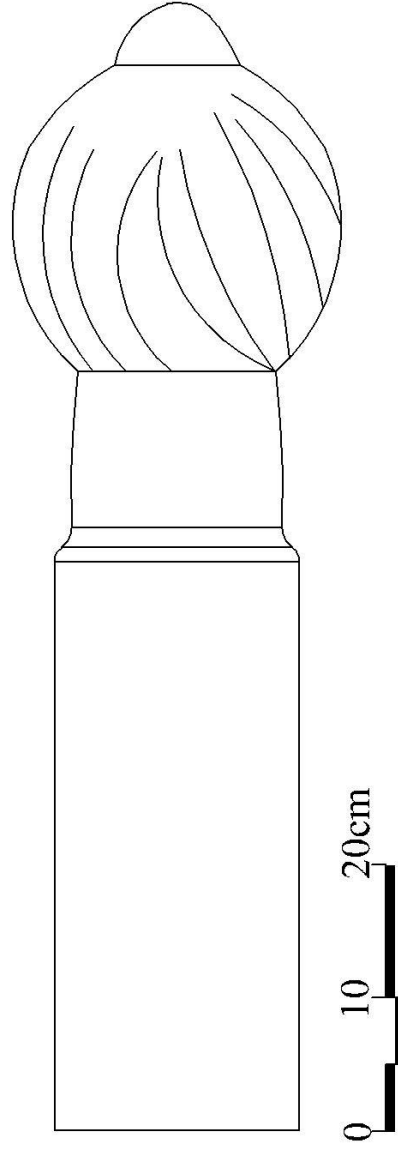

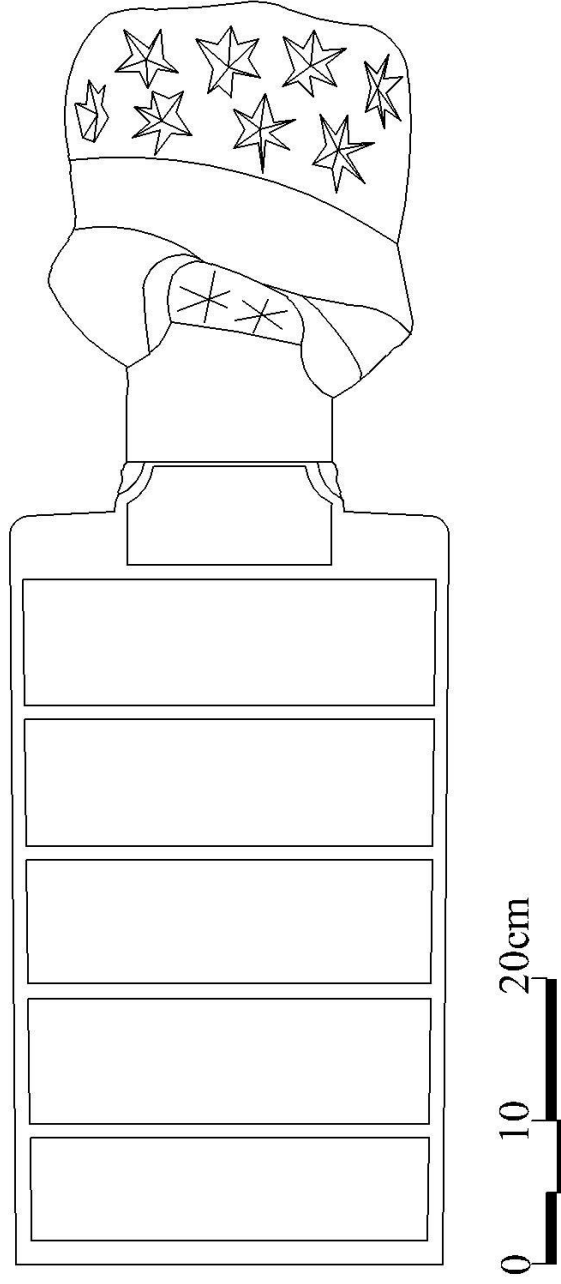
Çizim 5: Katalog No. 11

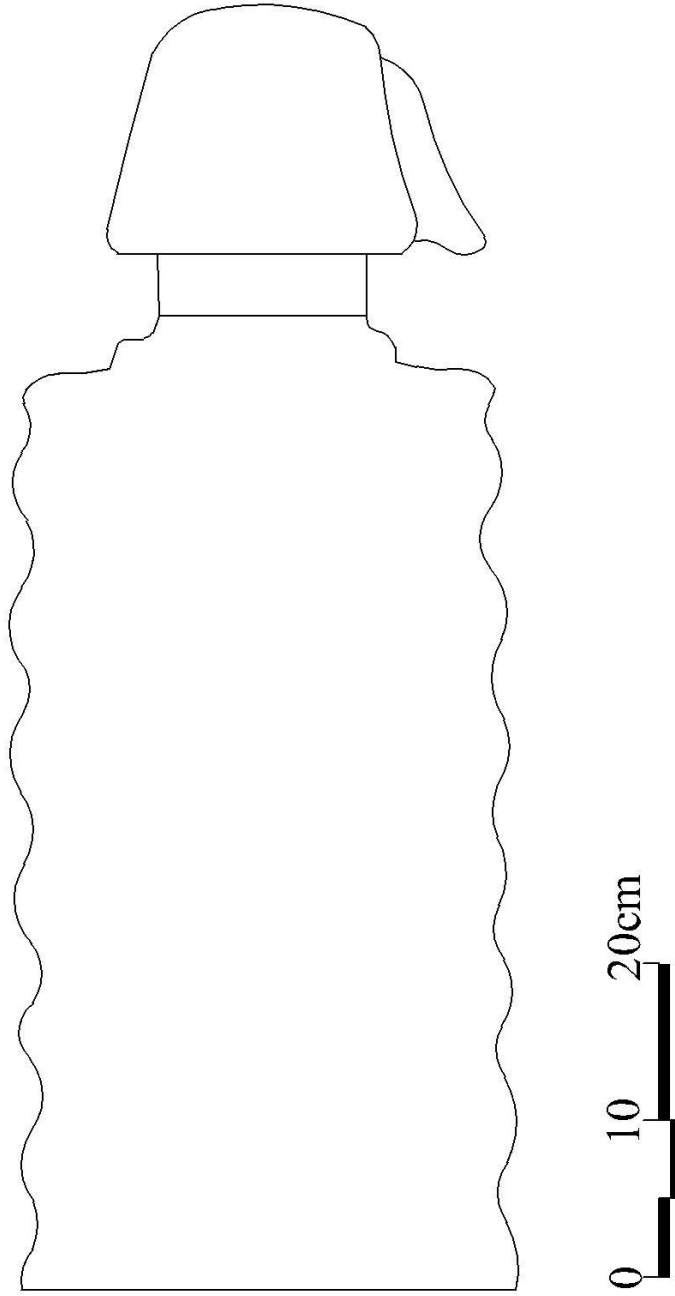
Çizim 6: Katalog No. 12

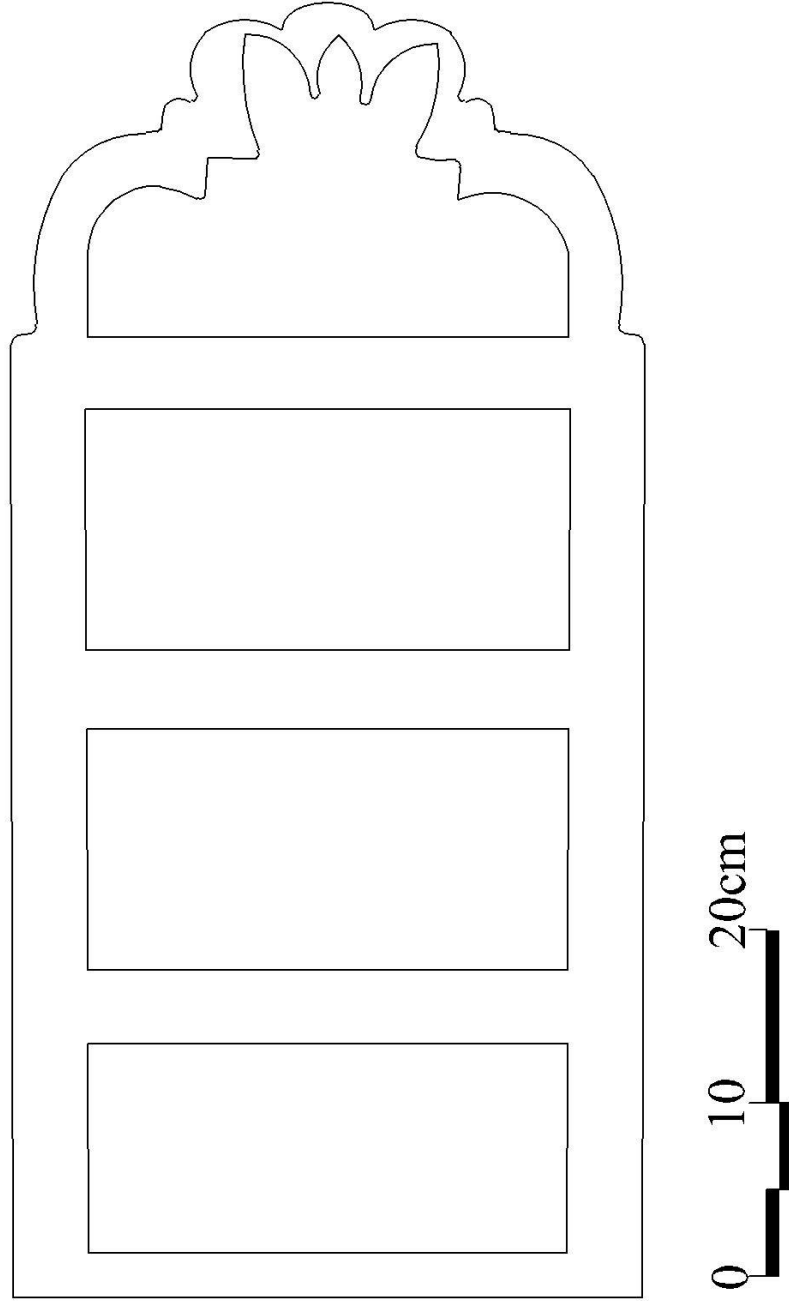
Çizim 7: Katalog No: 13

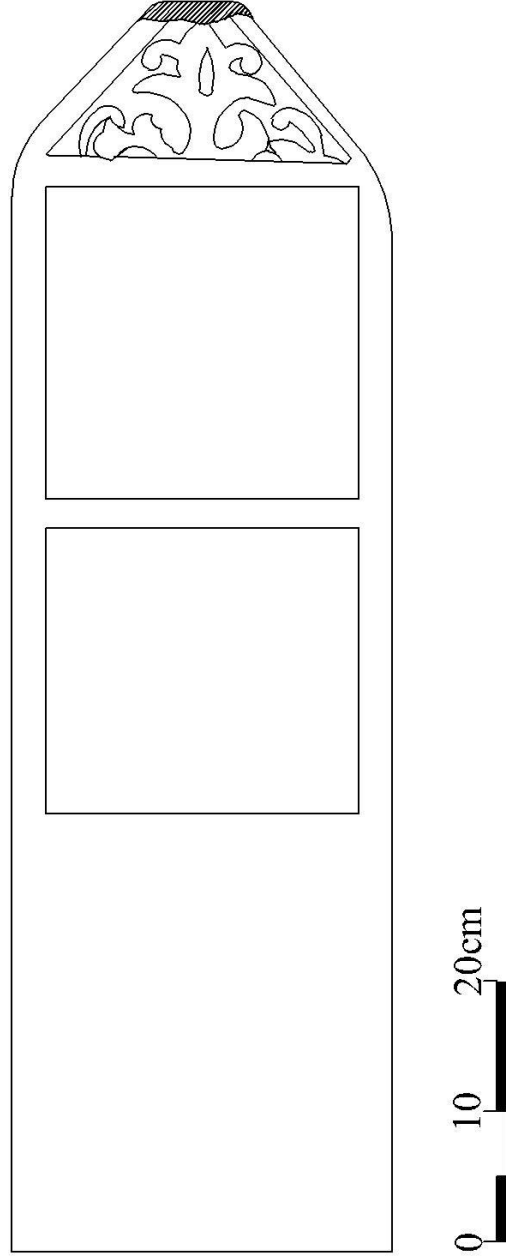
Çizim 8: Katalog No: 17

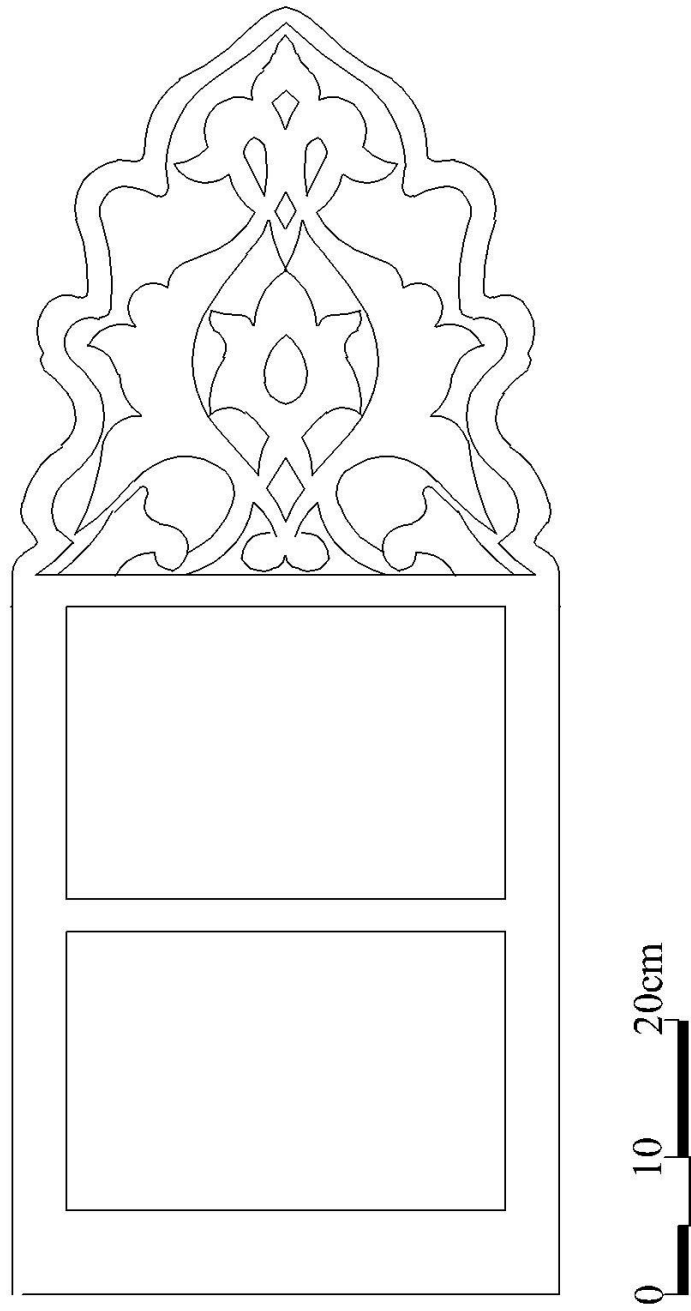
Çizim 9: Katalog No. 18

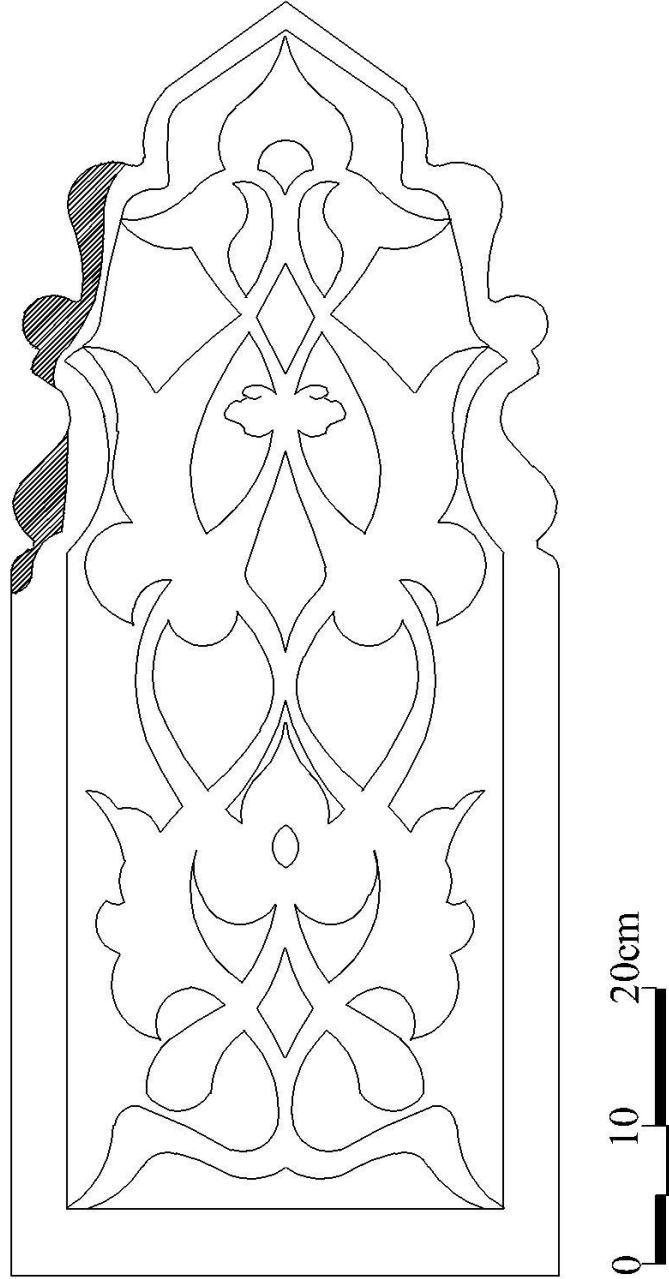
Çizim 10: Katalog No. 22

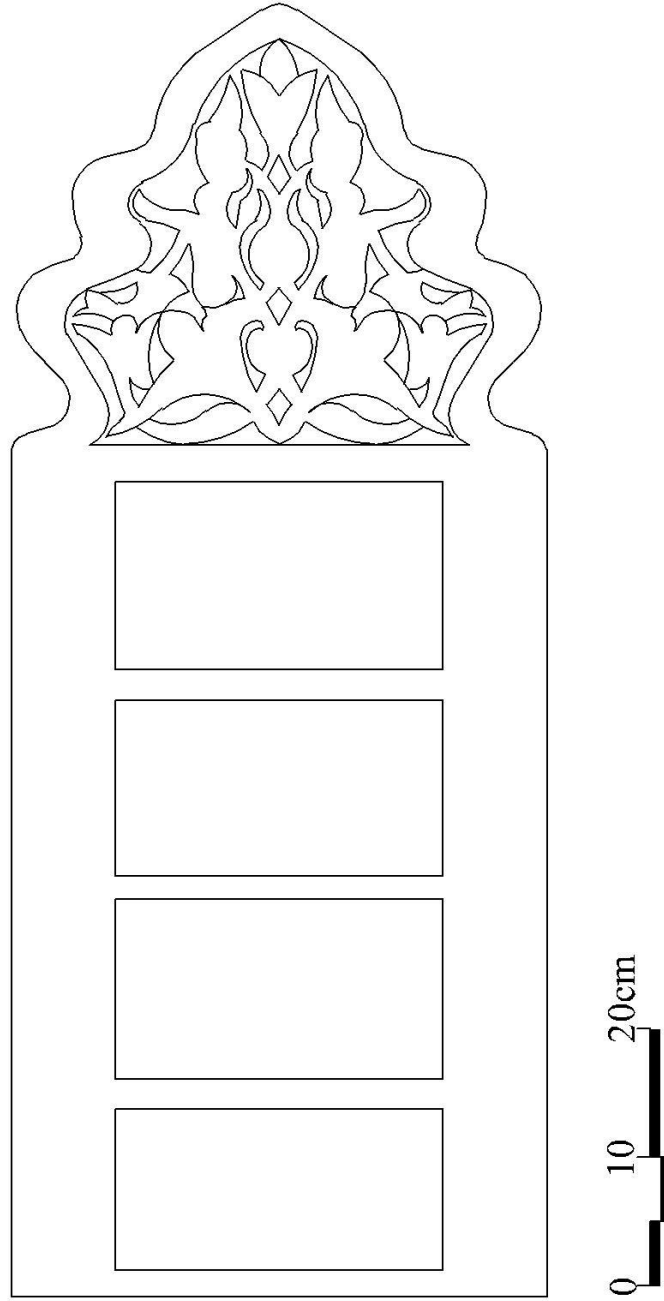
Çizim 11: Katalog No: 24

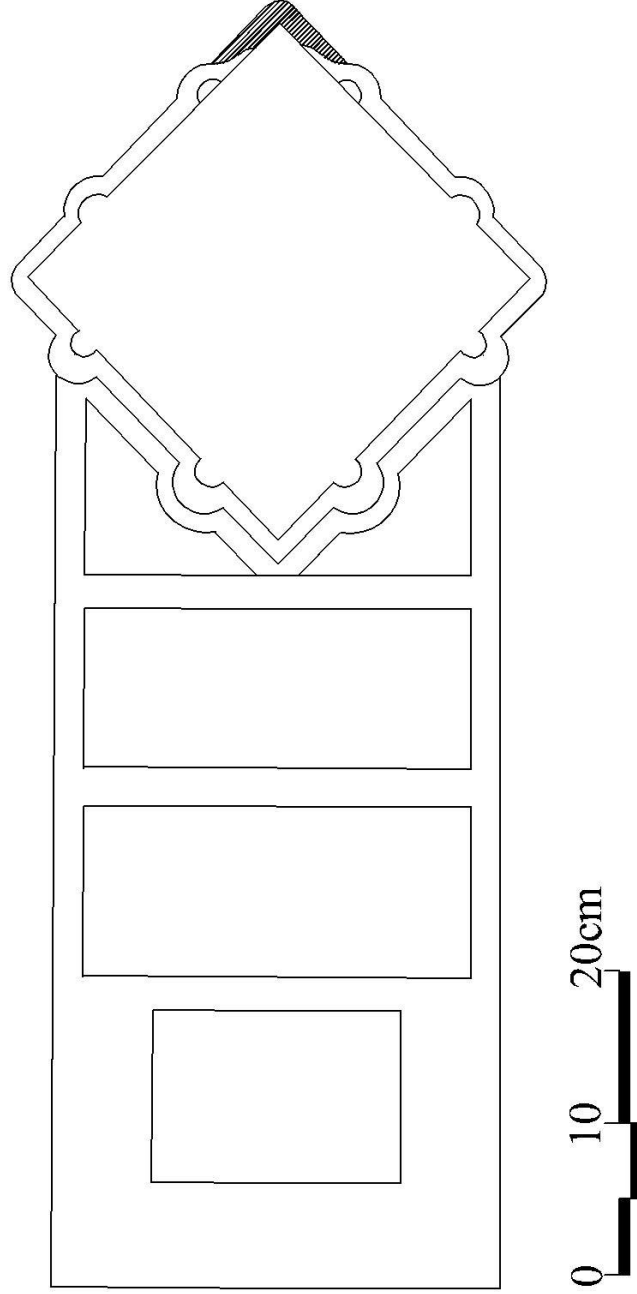
Çizim 12: Katalog No. 28

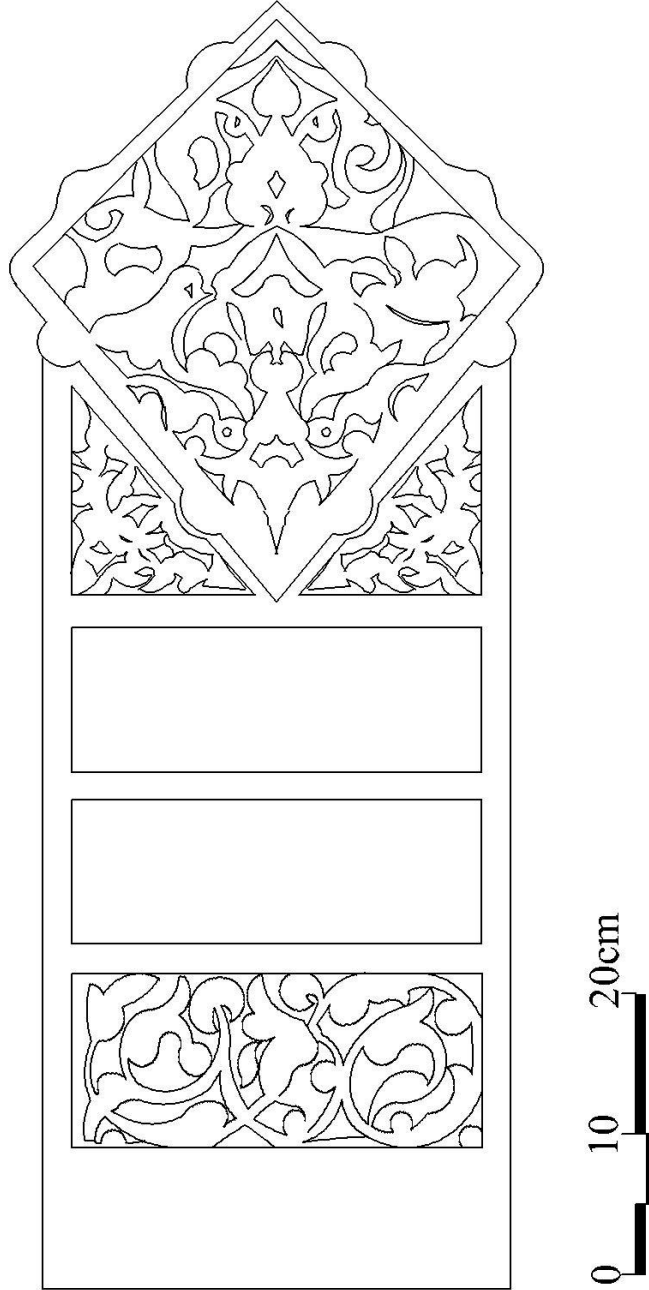
Çizim 13: Katalog No. 28A

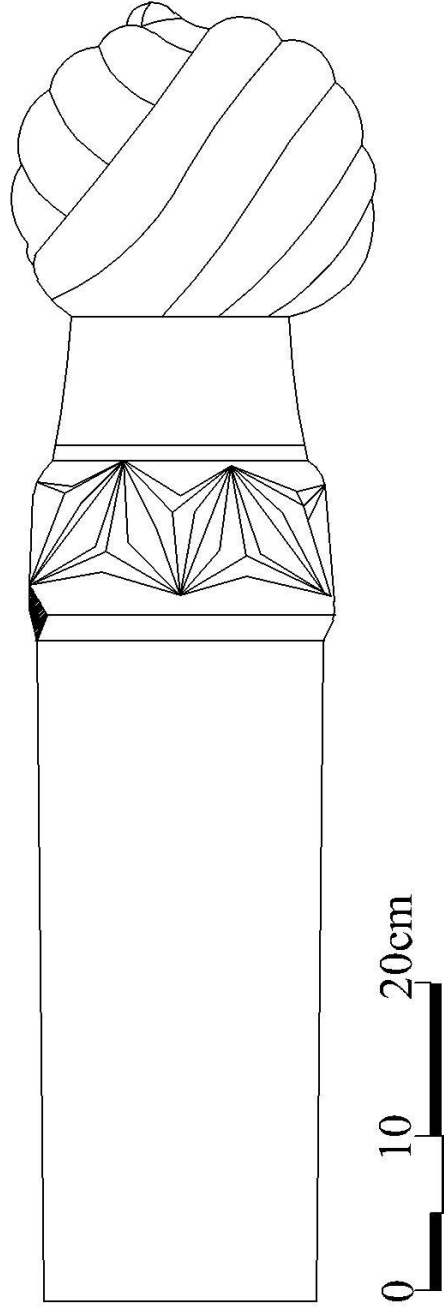
Çizim 14: Katalog No. 41

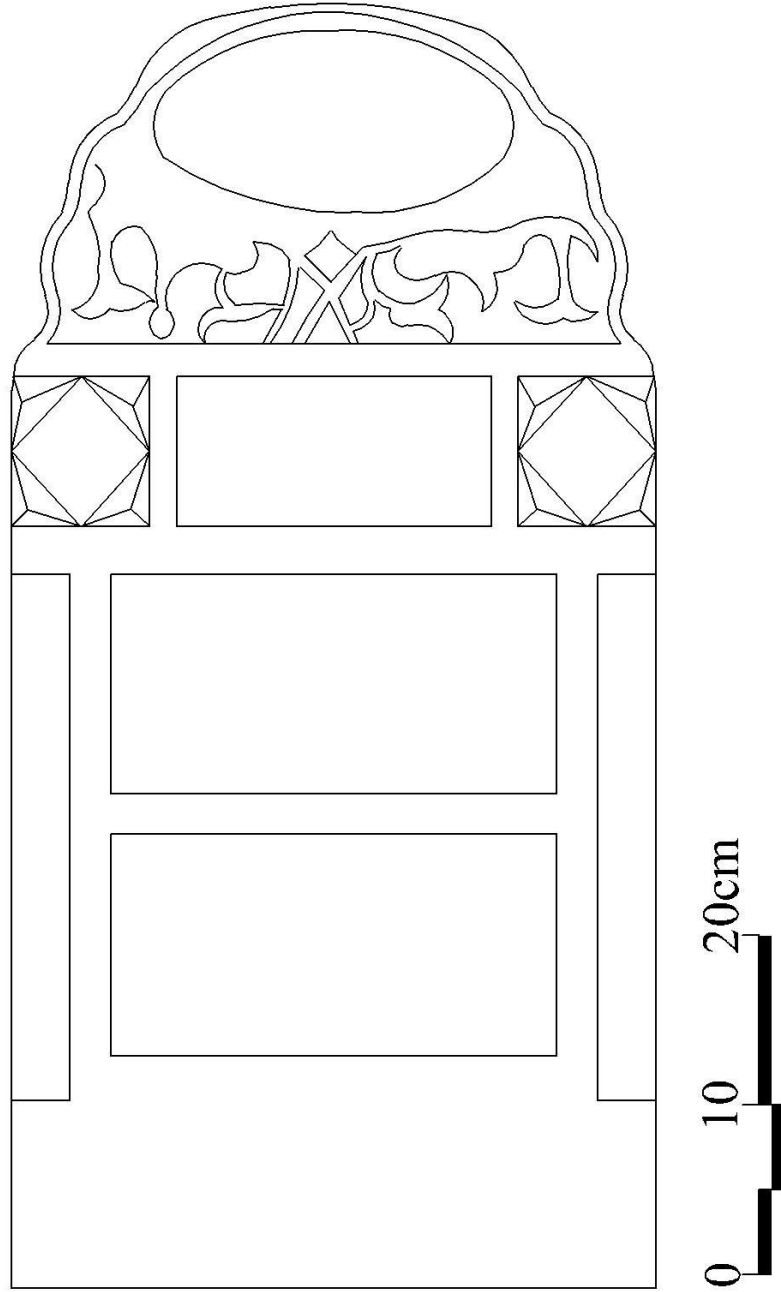
Çizim 15: Katalog No. 42

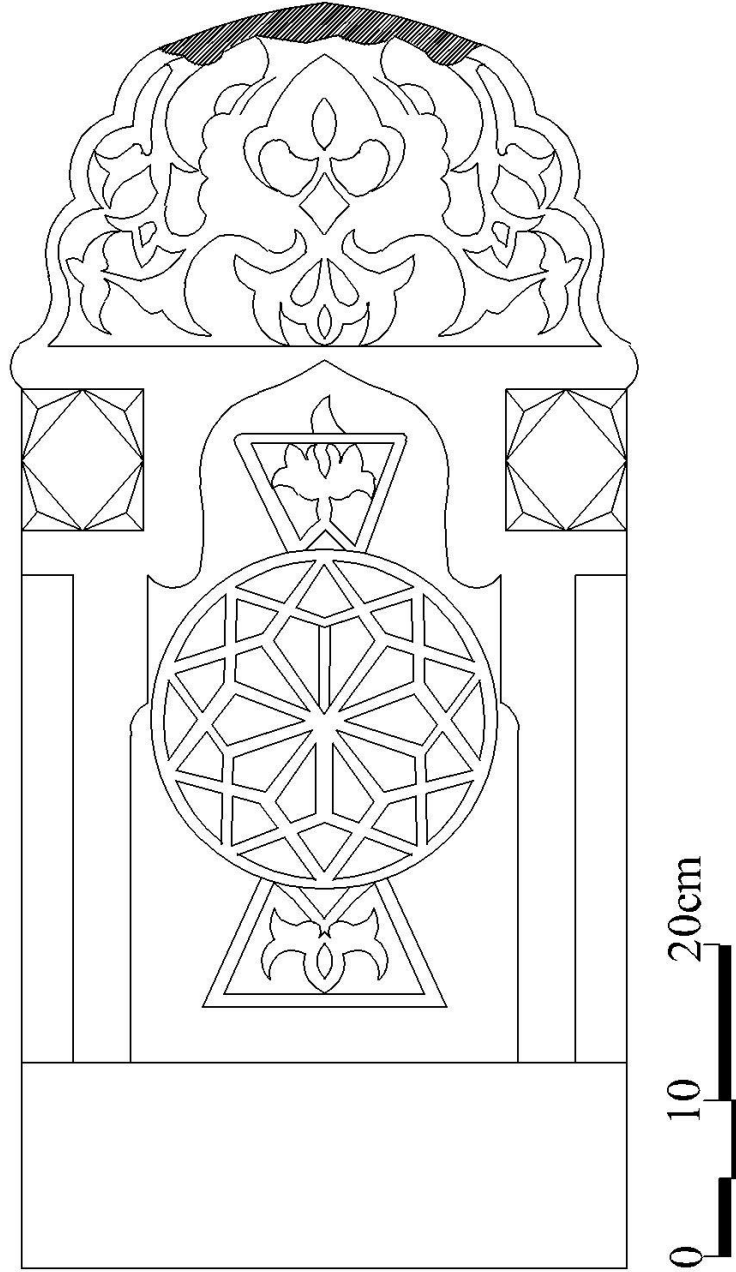
Çizim 16: Katalog No. 42A

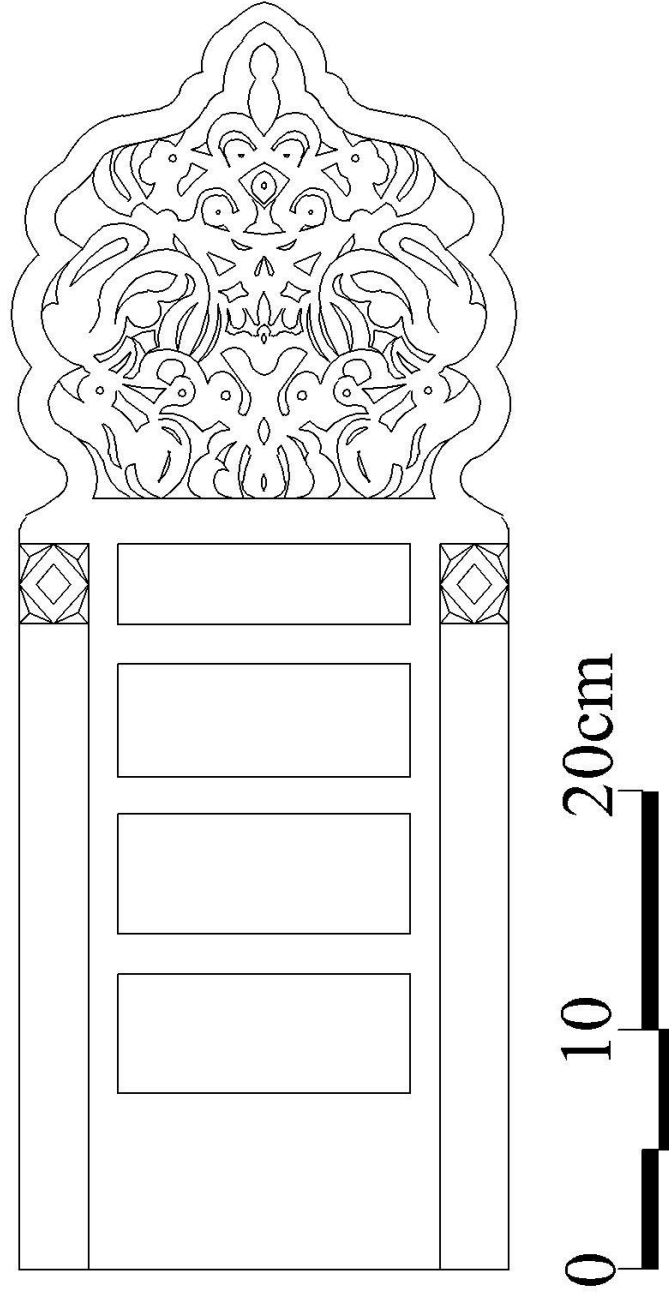
Çizim 17: Katalog No. 43

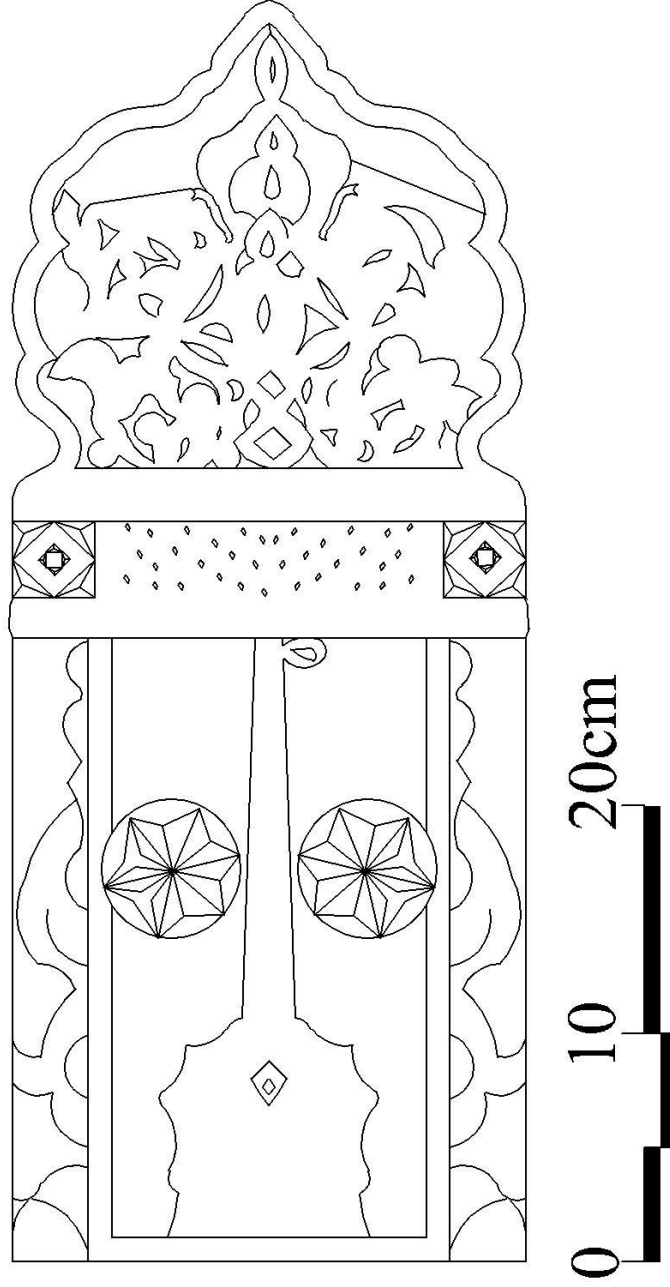
Çizim 18: Katalog No. 45

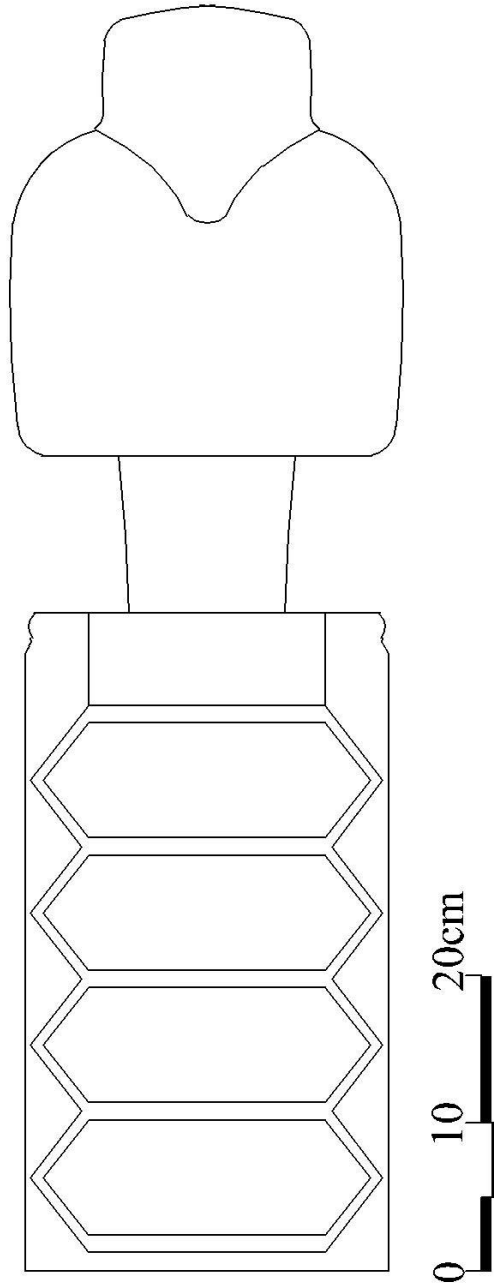
Çizim 19: Katalog No. 45A

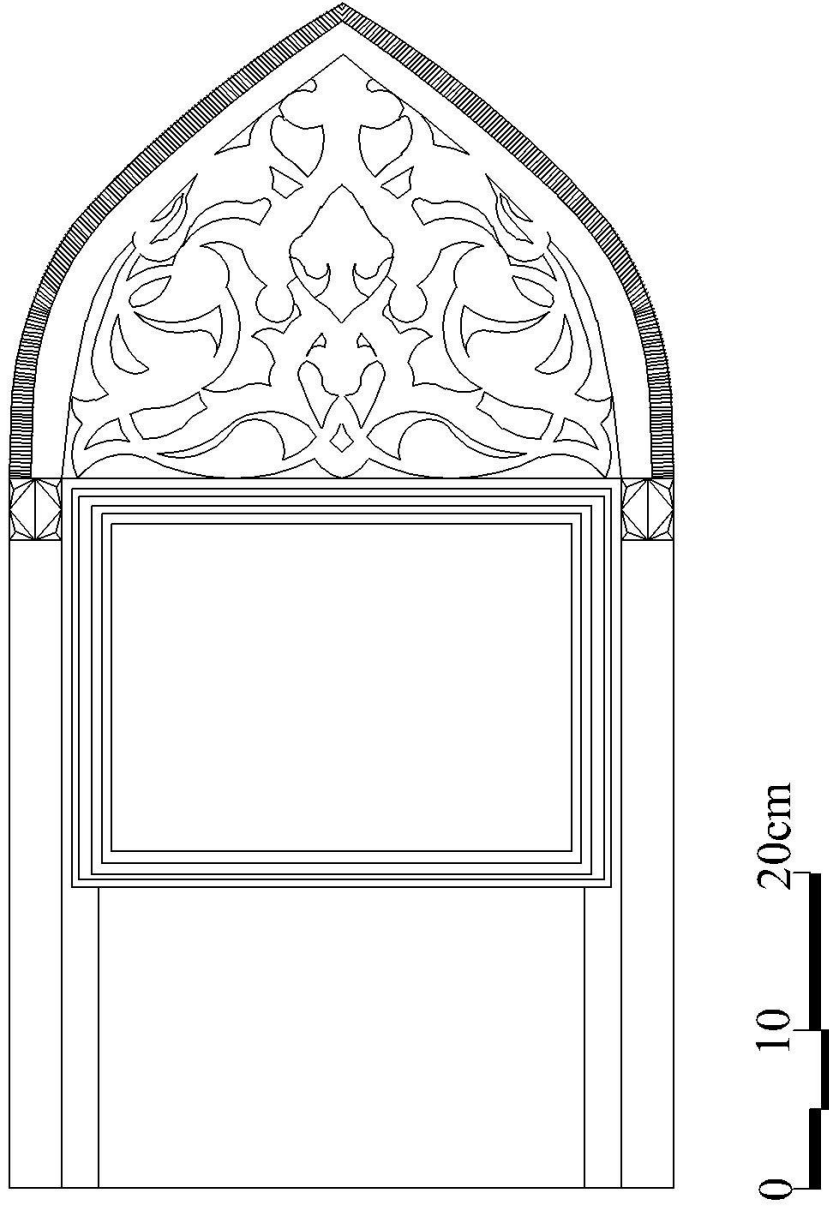
Çizim 20: Katalog No. 49

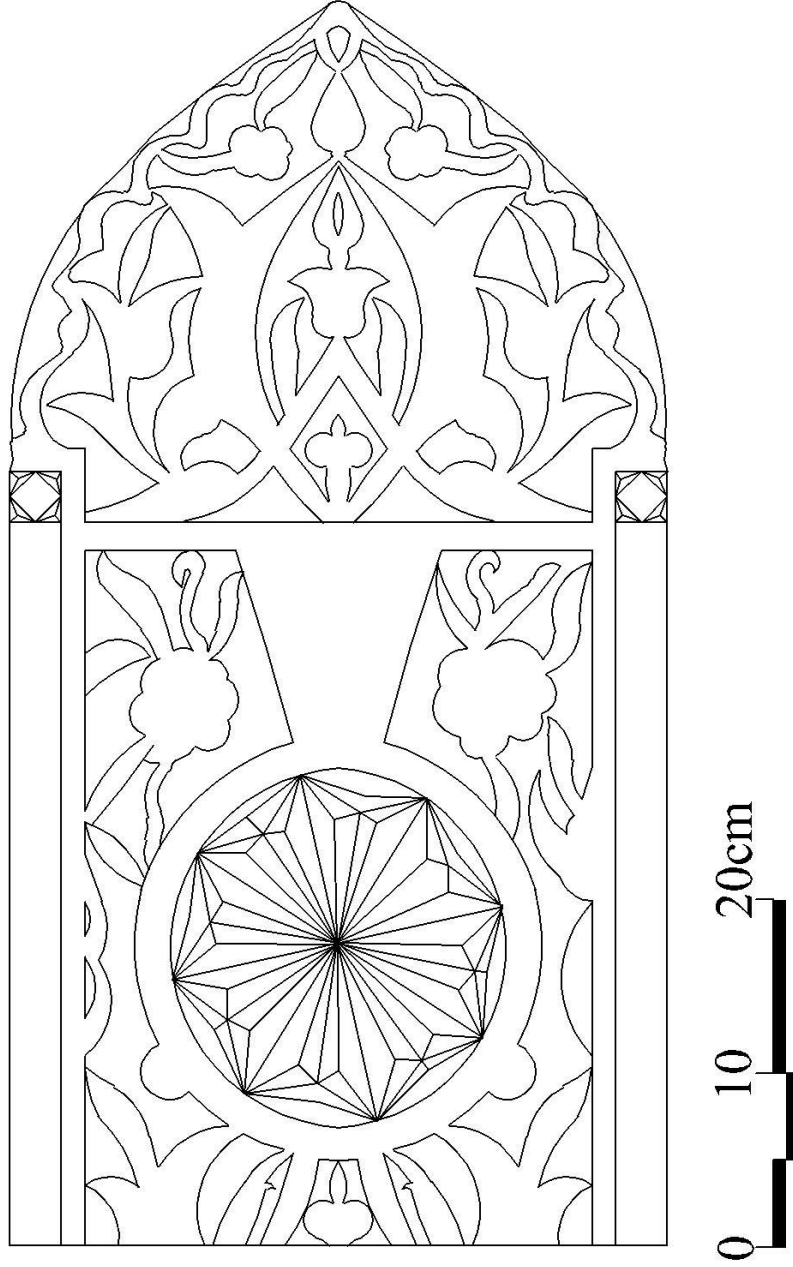
Çizim 21: Katalog No. 49A

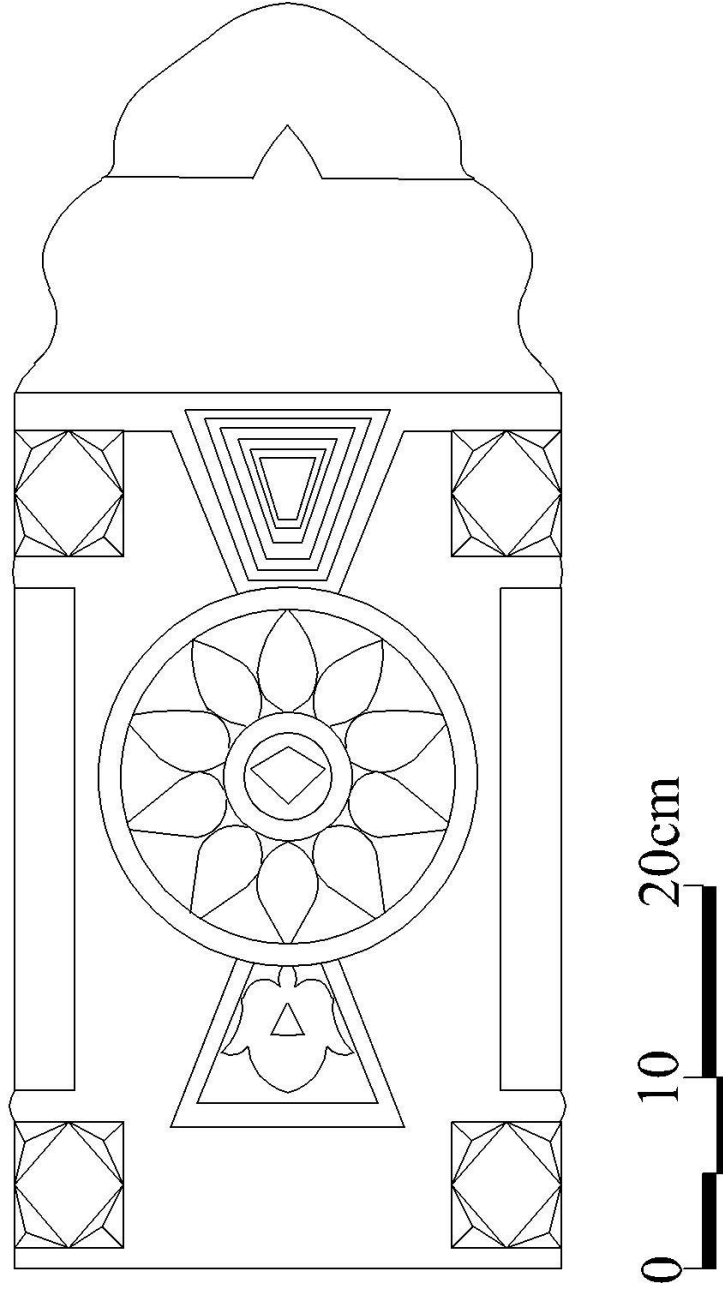
Çizim 22: Katalog No. 52

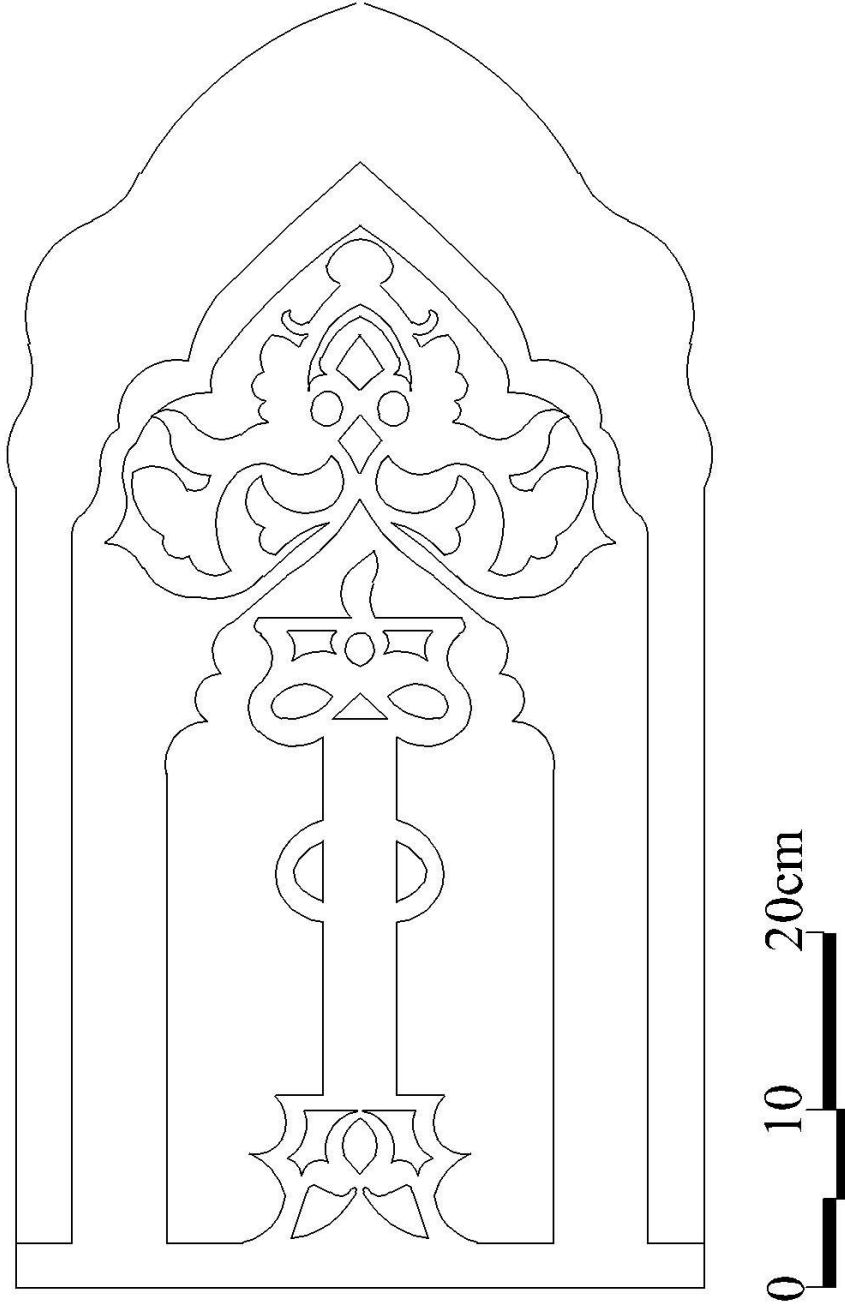
Çizim 23: Katalog No. 53

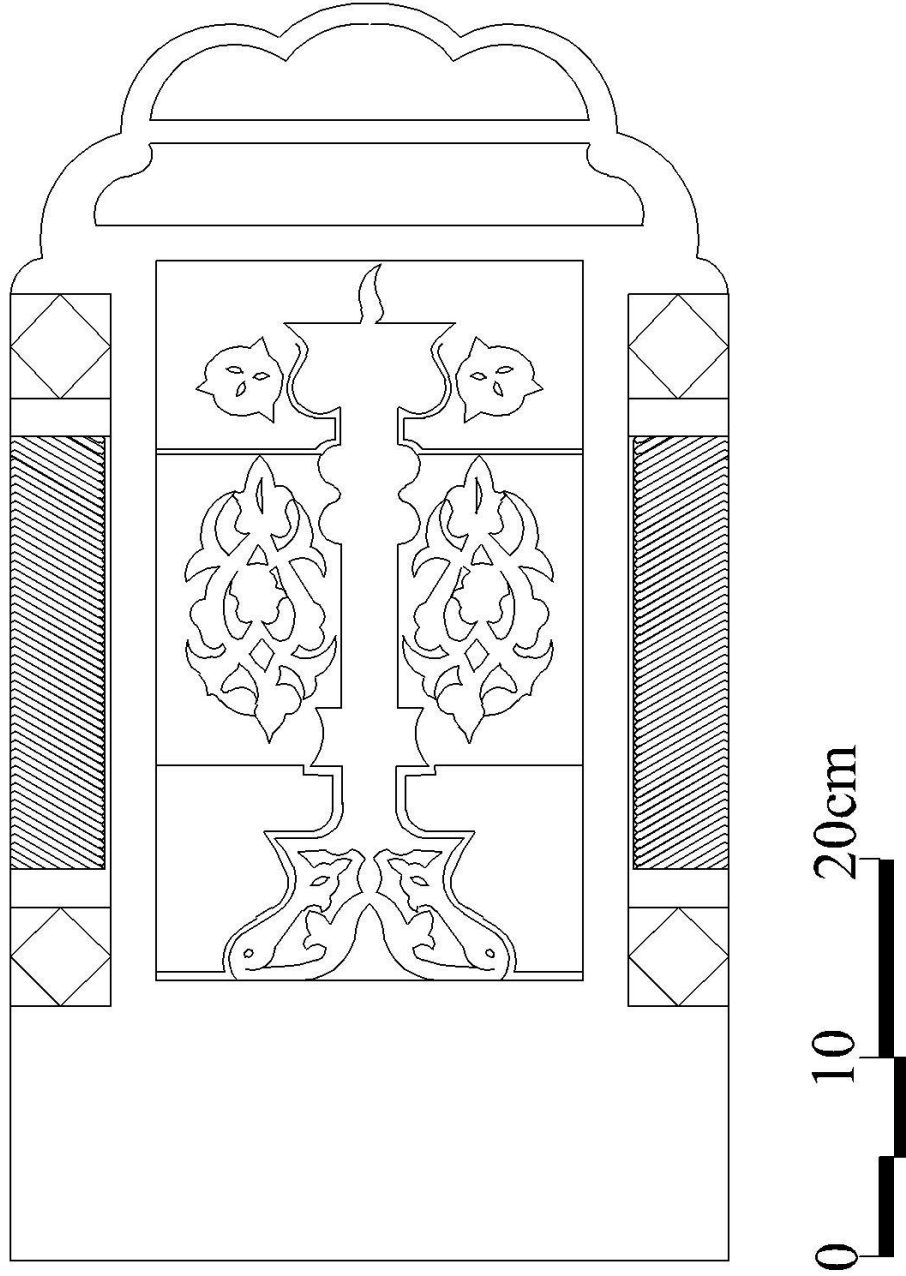
Çizim 24: Katalog No. 53A

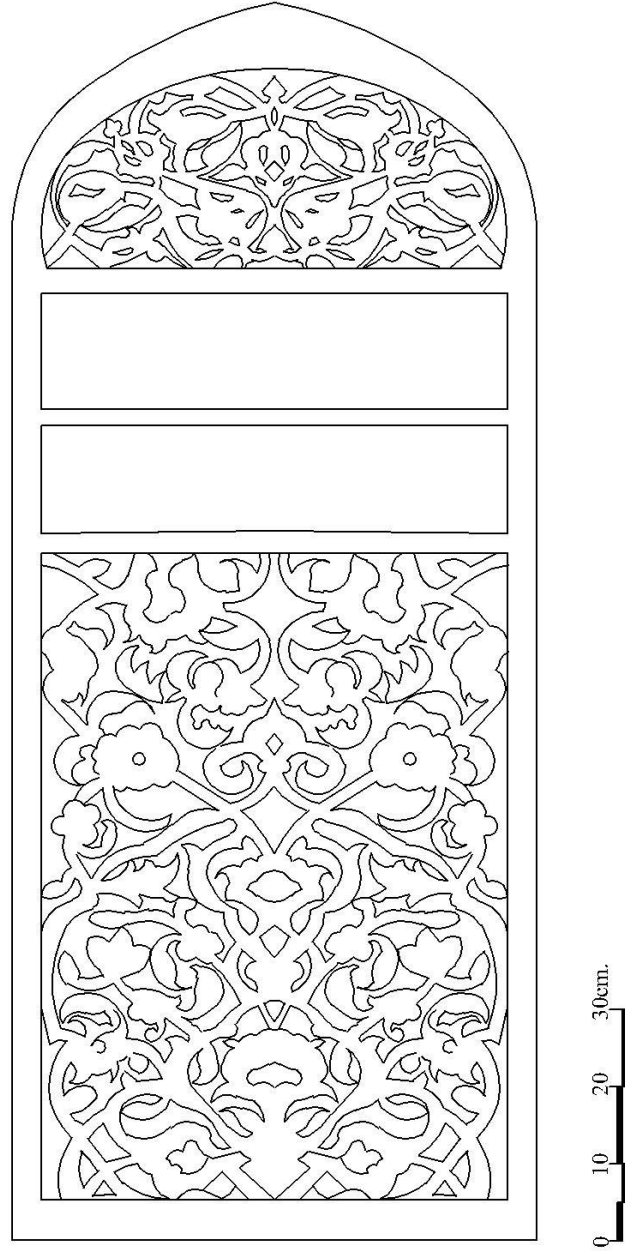
Çizim 25: Katalog No. 54A

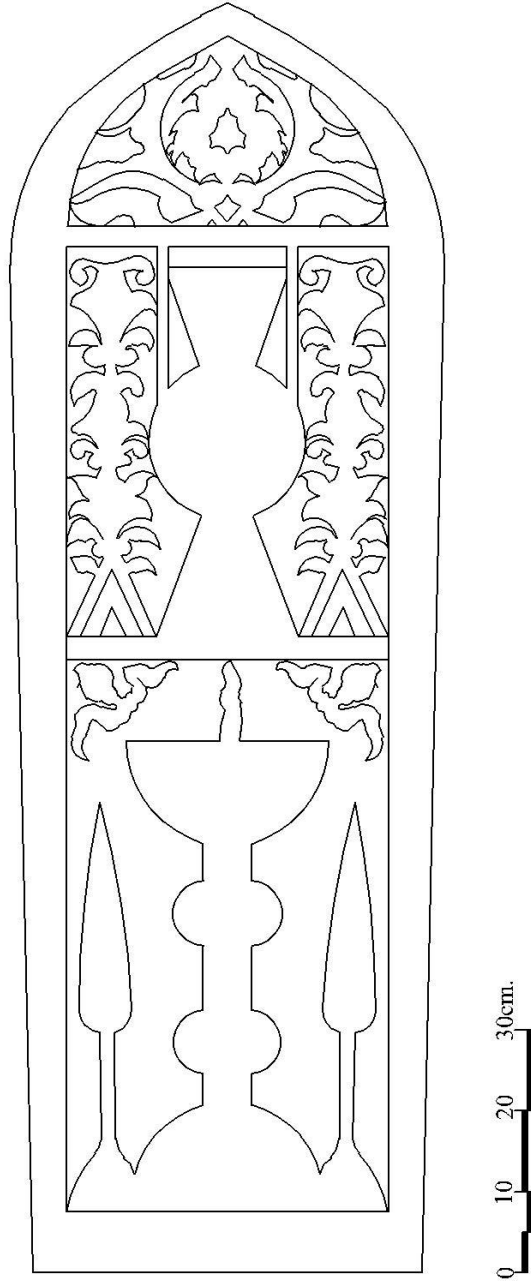
Çizim 26: Katalog No. 56A

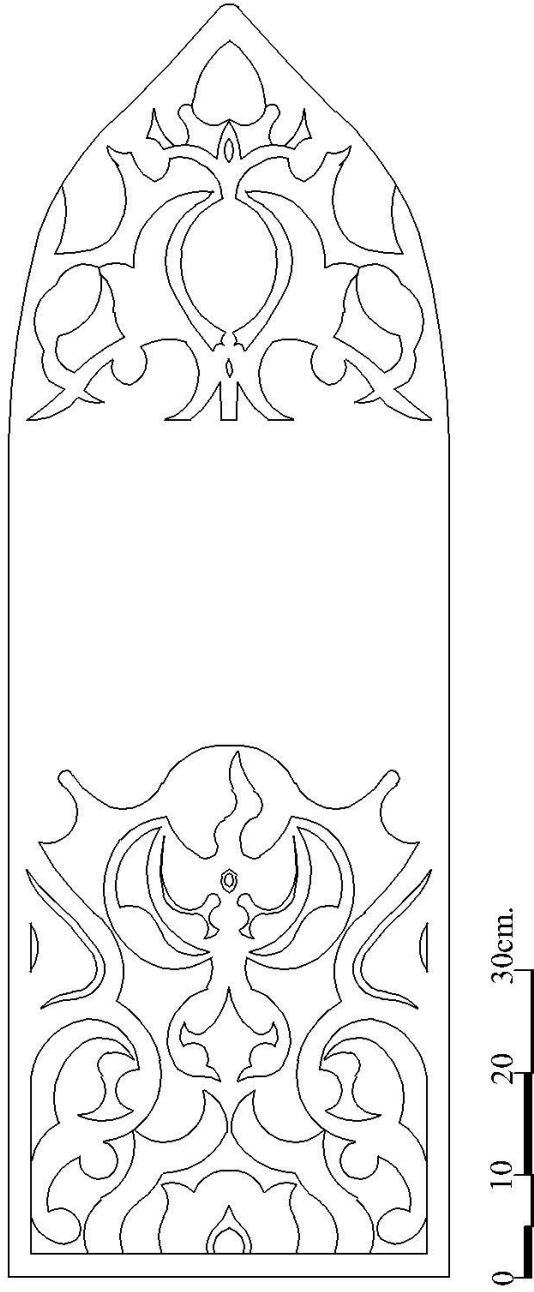
Çizim 27: Katalog No. 59A

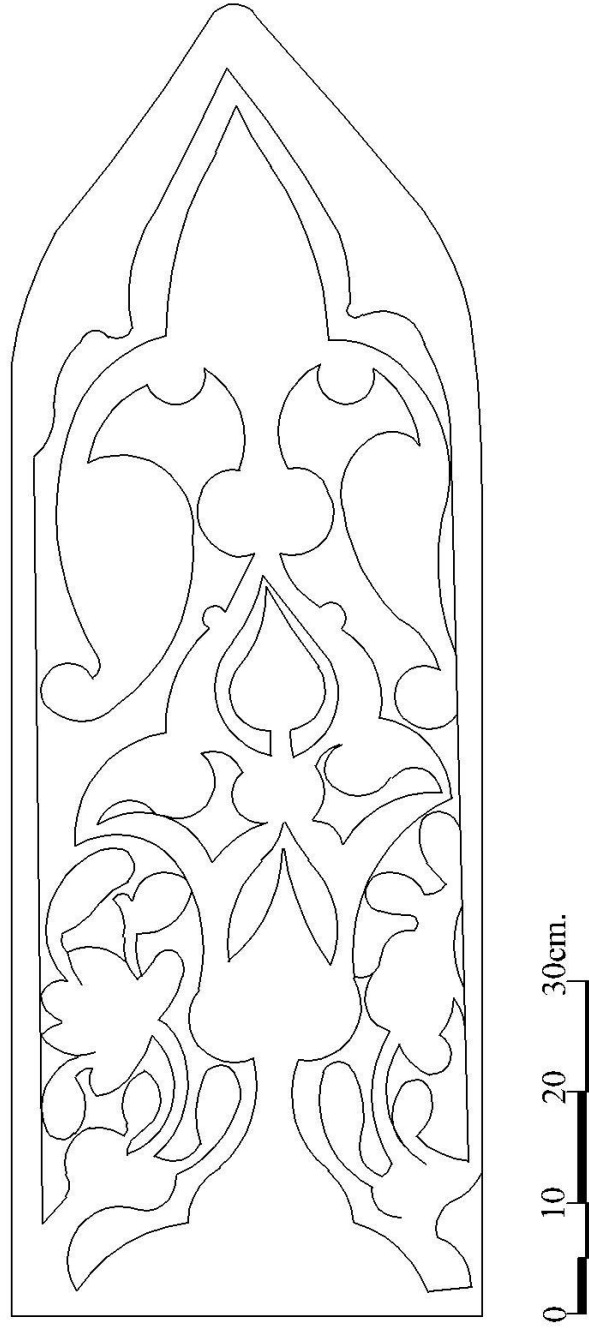
Çizim 28: Katalog No. 62

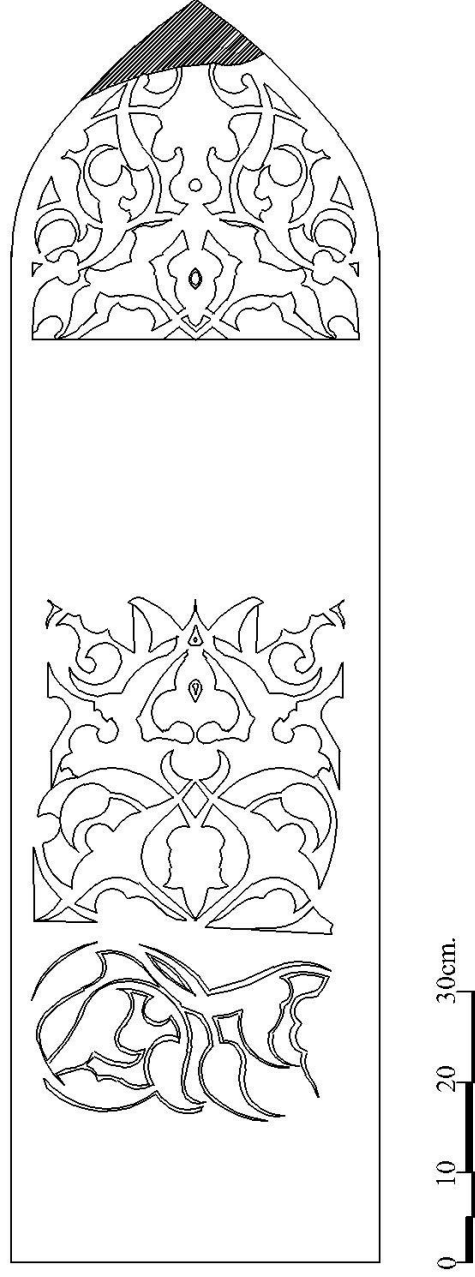
Çizim 29: Katalog No. 62A

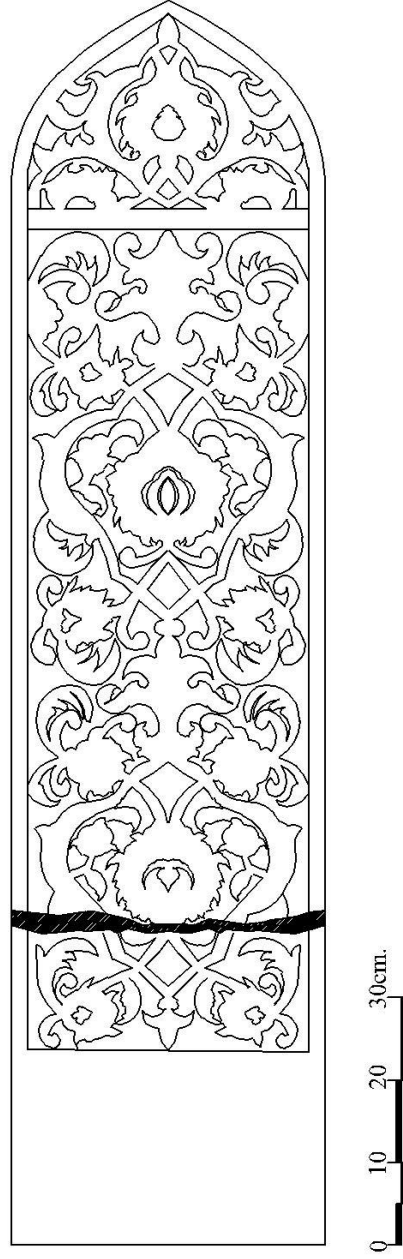
Çizim 30: Katalog No. 63

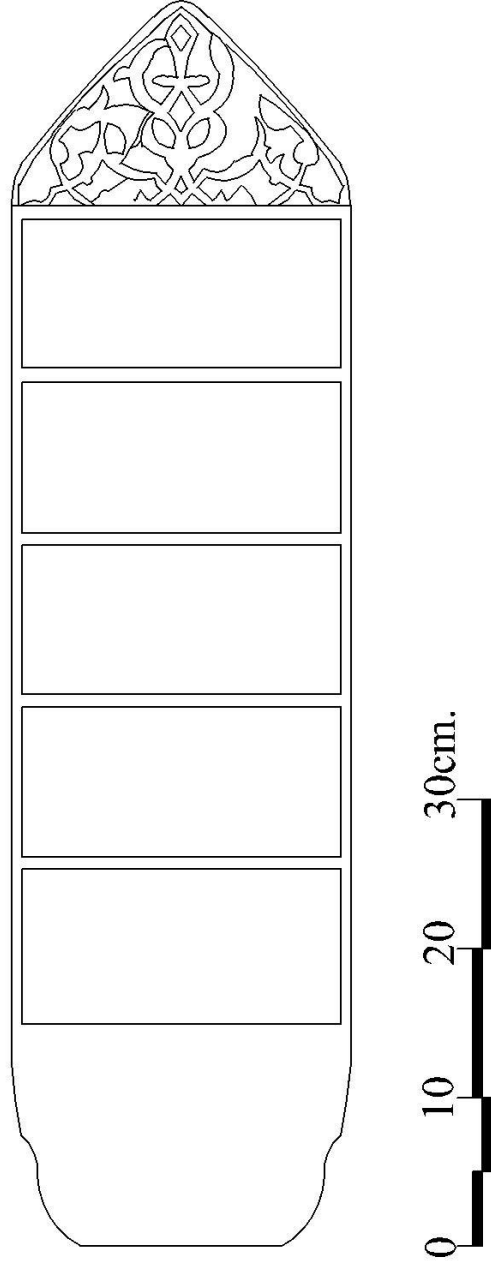
Çizim 31: Katalog No. 63A

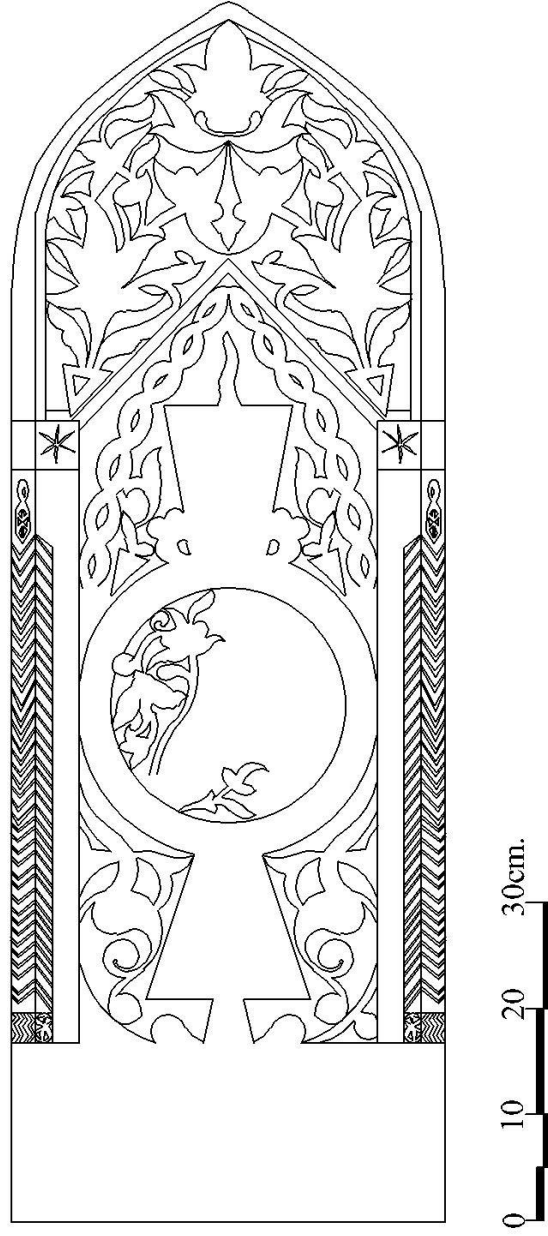
Çizim 32: Katalog No: 65

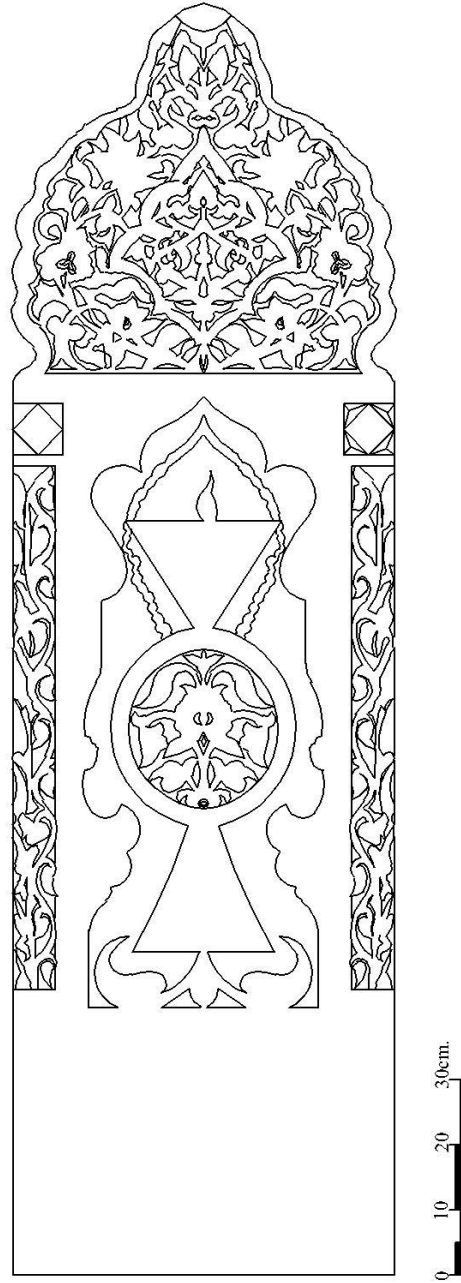
Çizim 33: Katalog No. 66A

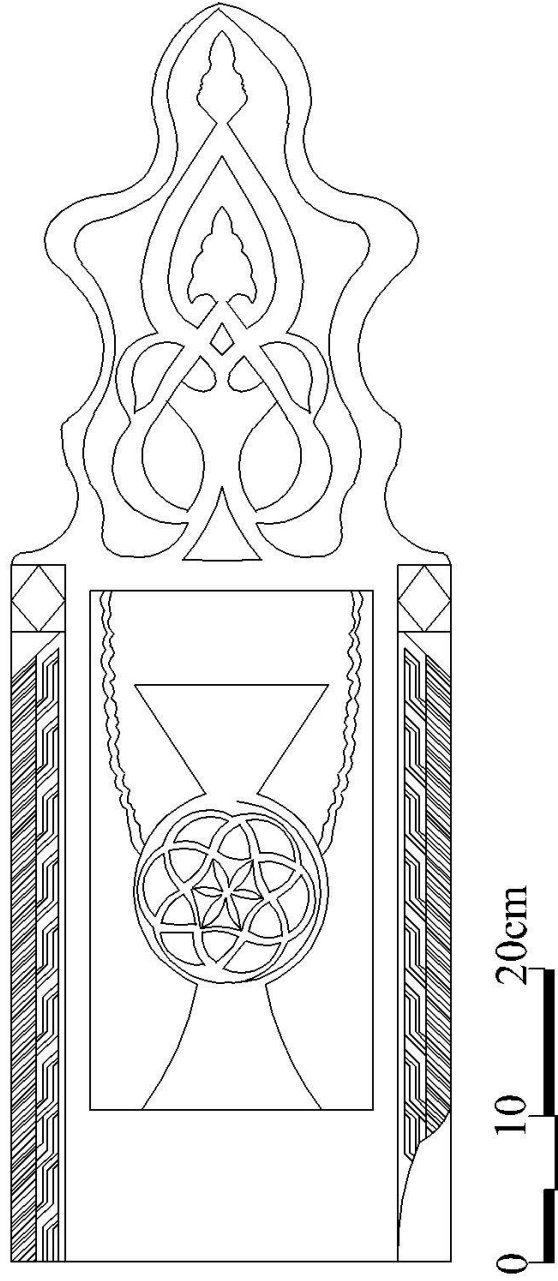
Çizim 34: Katalog No. 67

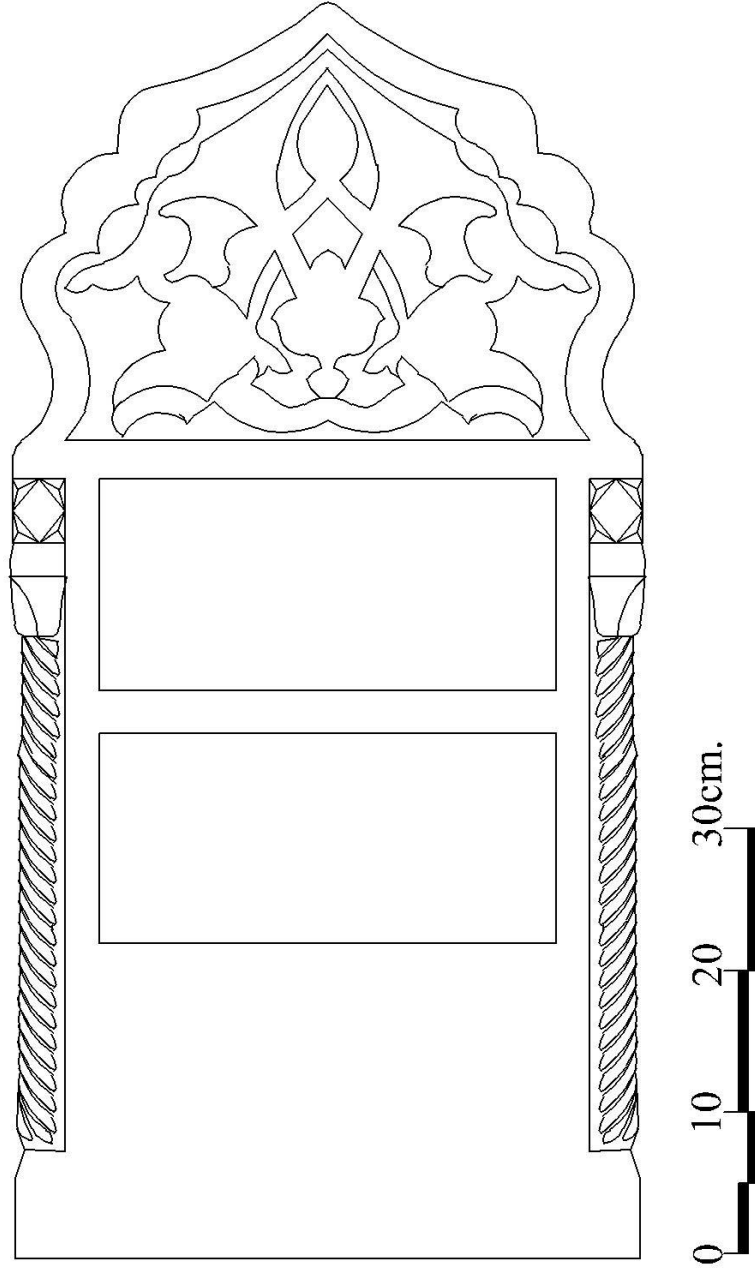
Çizim 35: Katalog No. 69A

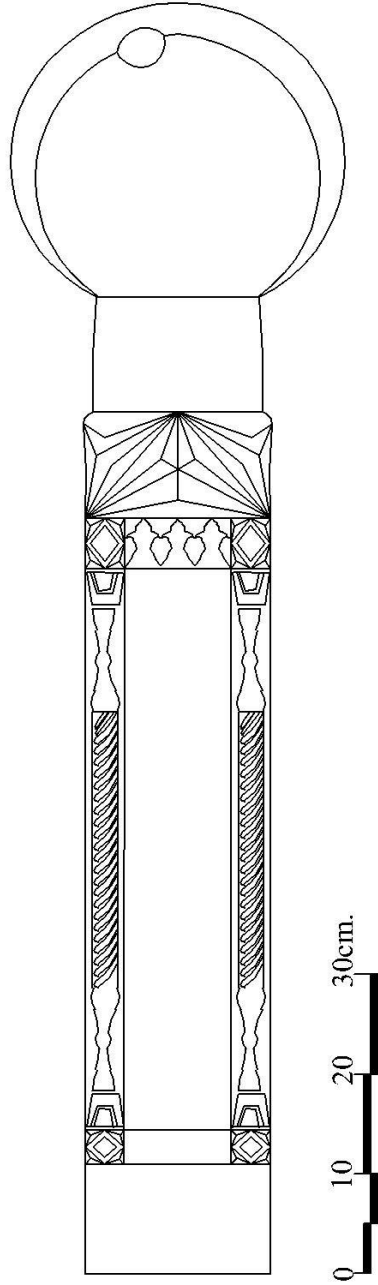
Çizim 36: Katalog No. 71A

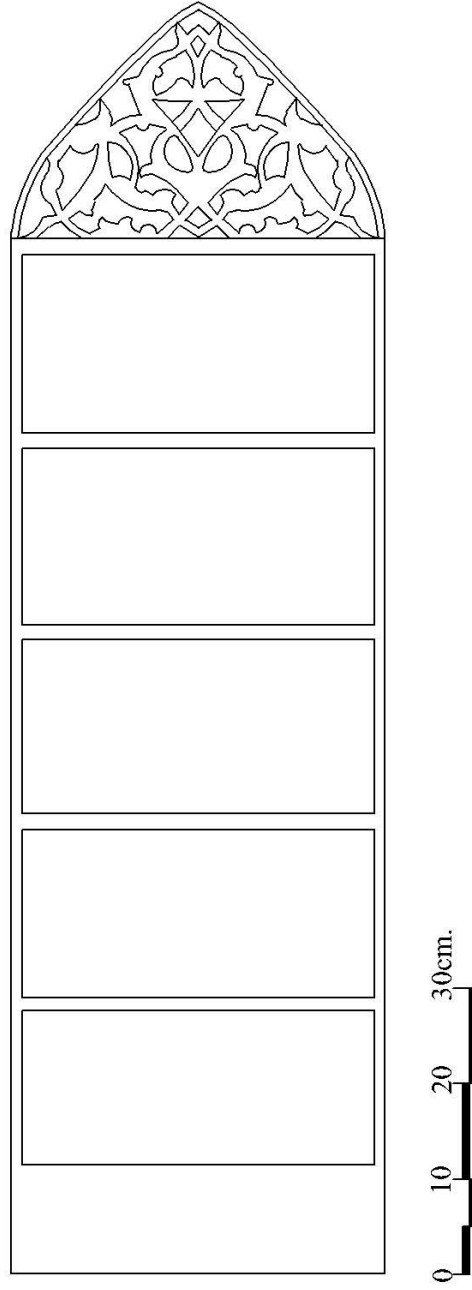
Çizim 37: Katalog No. 73

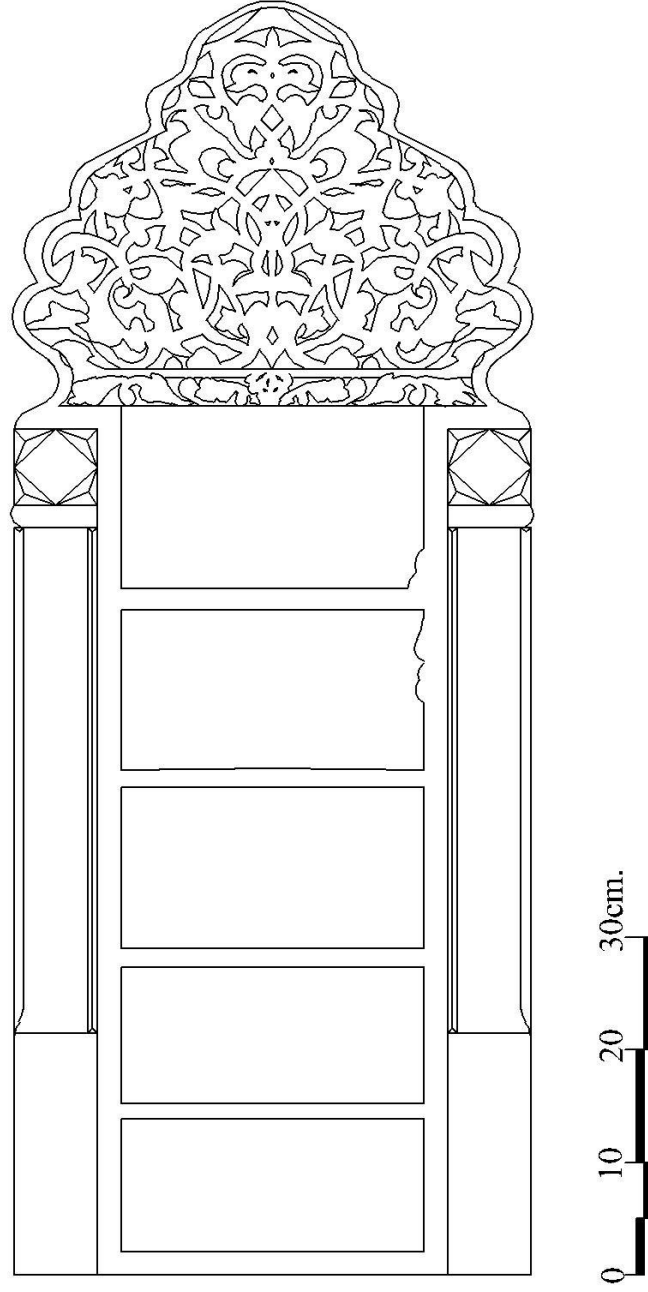
Çizim 38: Katalog No. 78

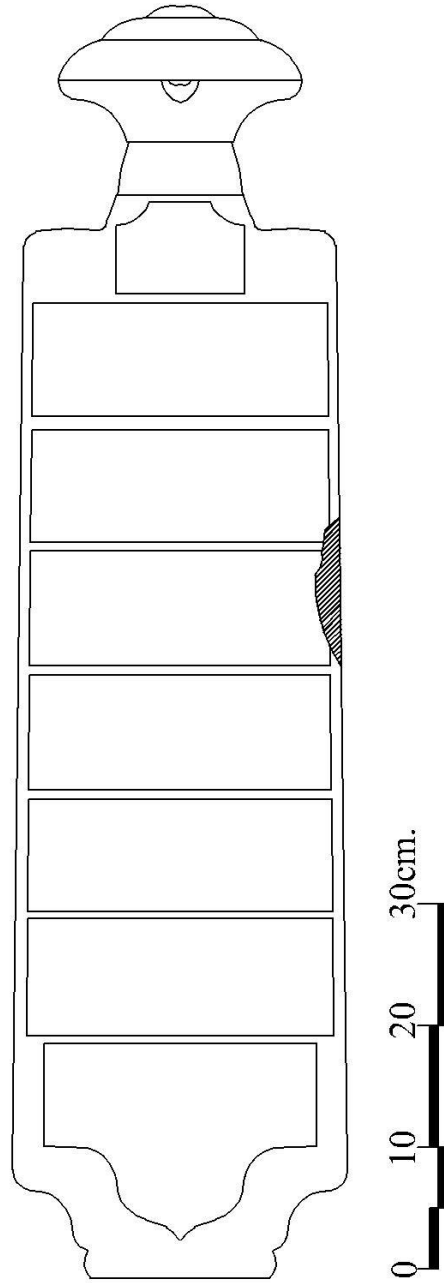
Çizim 39: Katalog No. 79

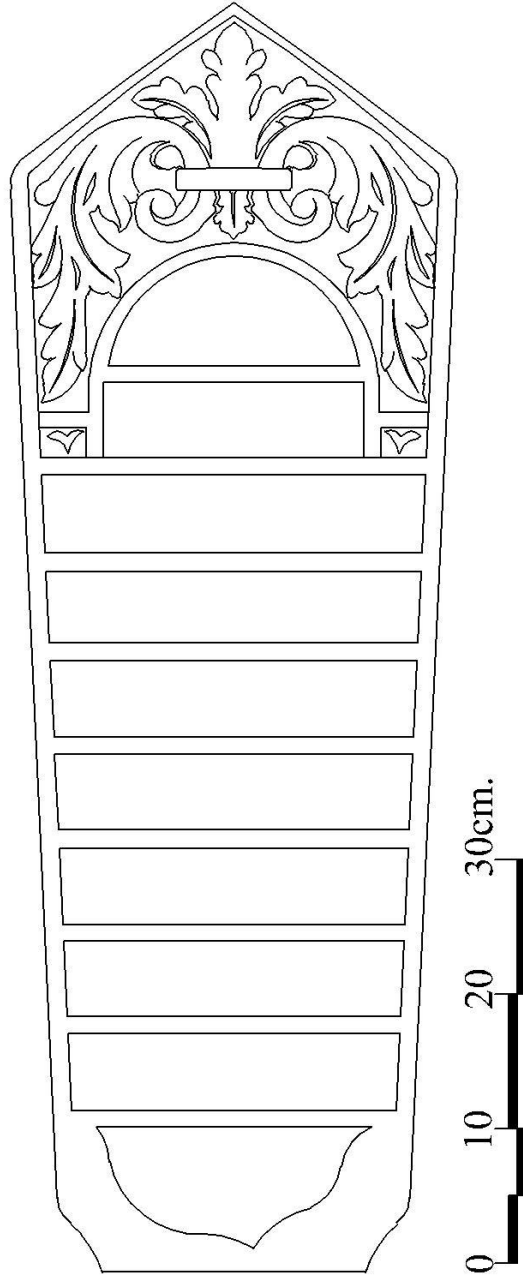
Çizim 40. Katalog No. 82

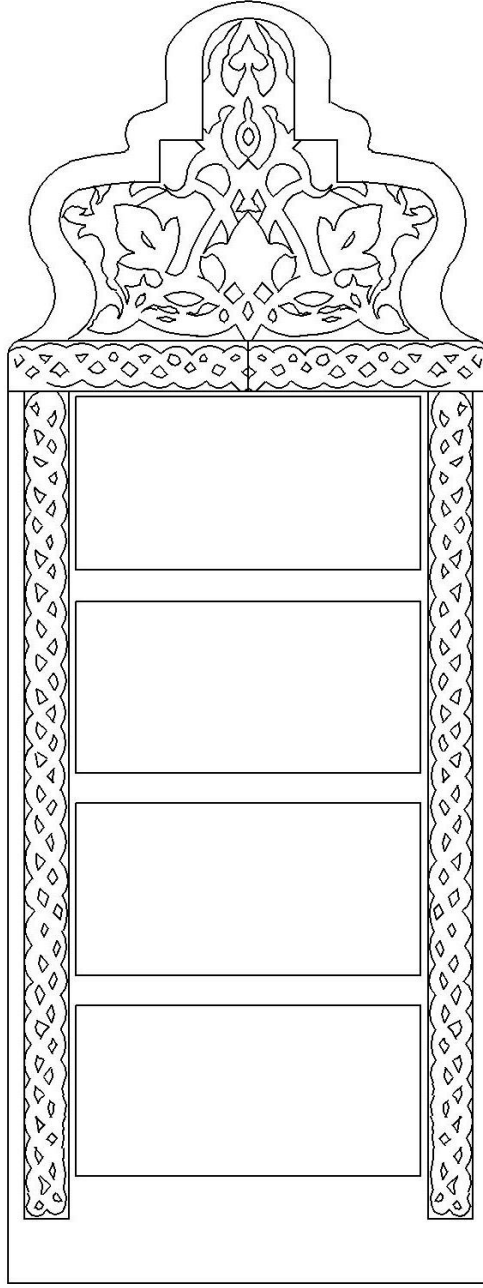
Çizim 41: Katalog No. 85

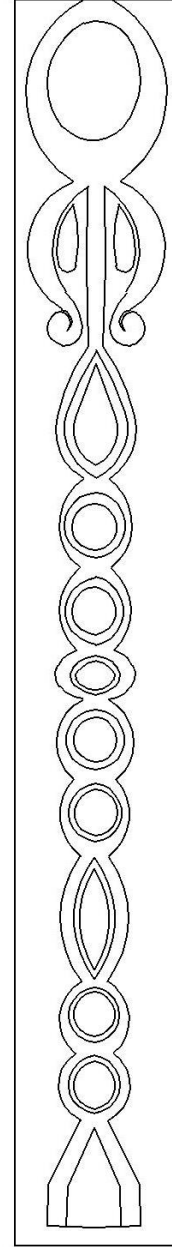
Çizim 42. Katalog No. 88

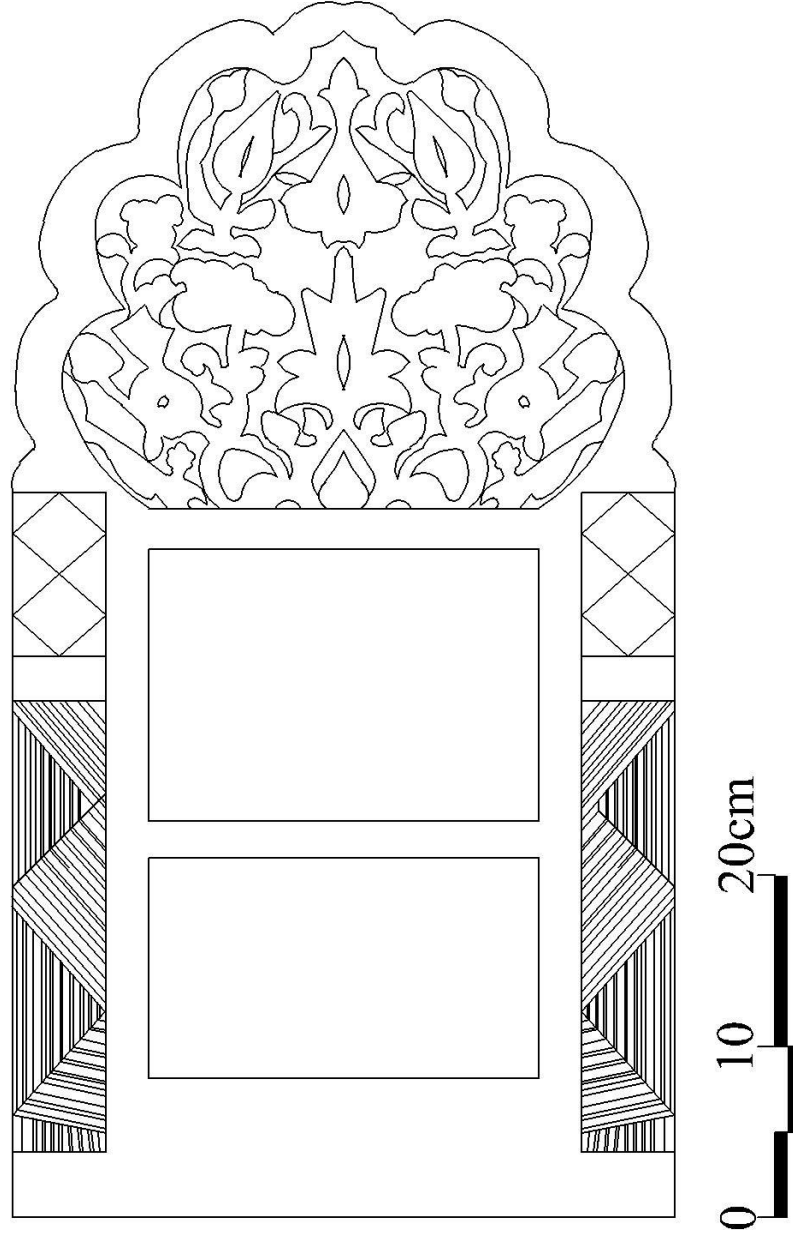
Çizim 43: Katalog No. 89

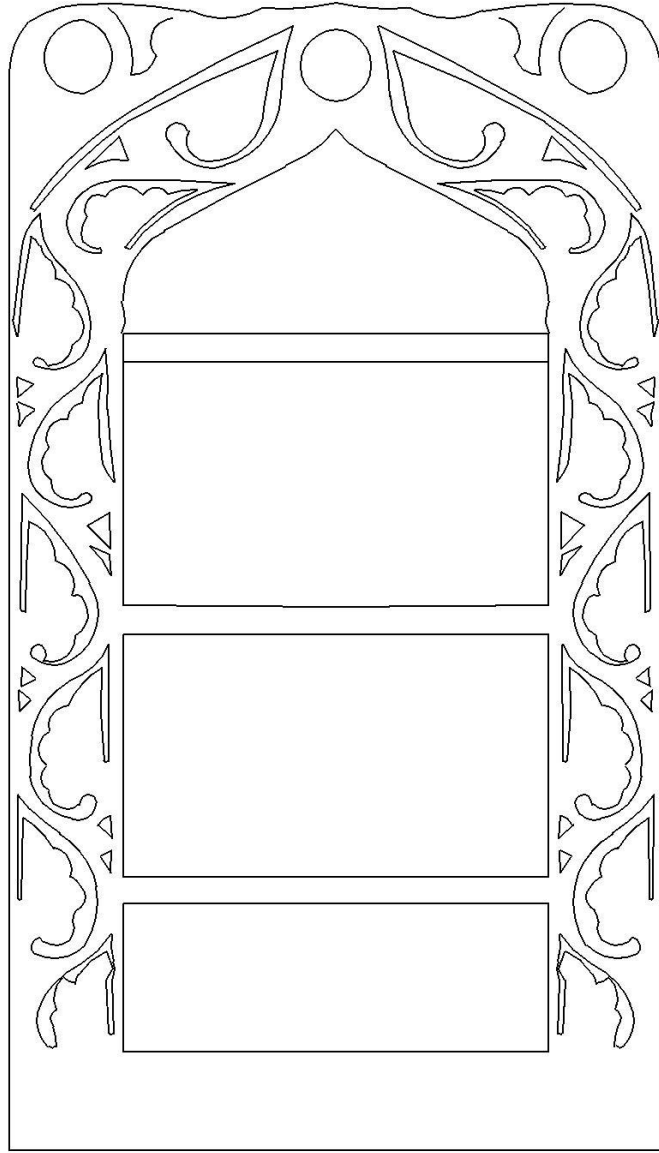
Çizim 44: Katalog No. 96

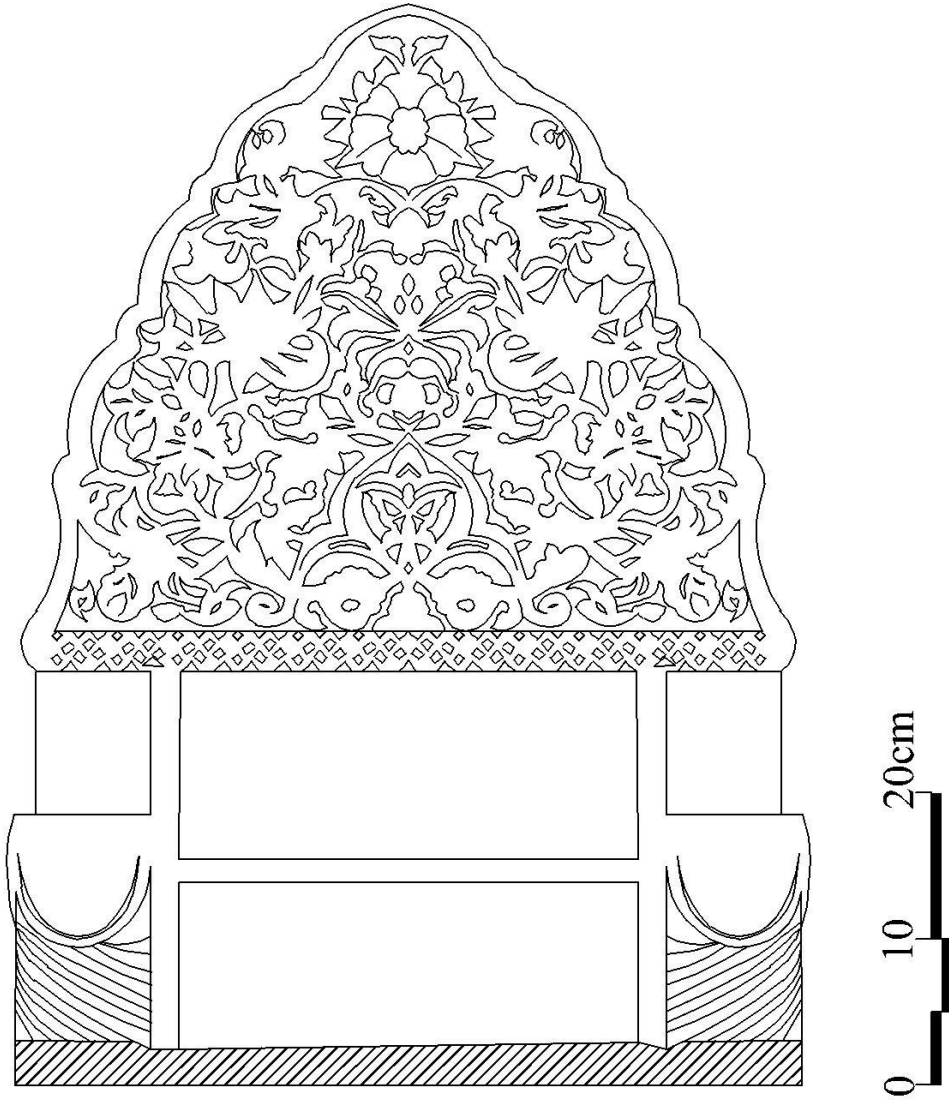
Çizim 45: Katalog No 96 detay

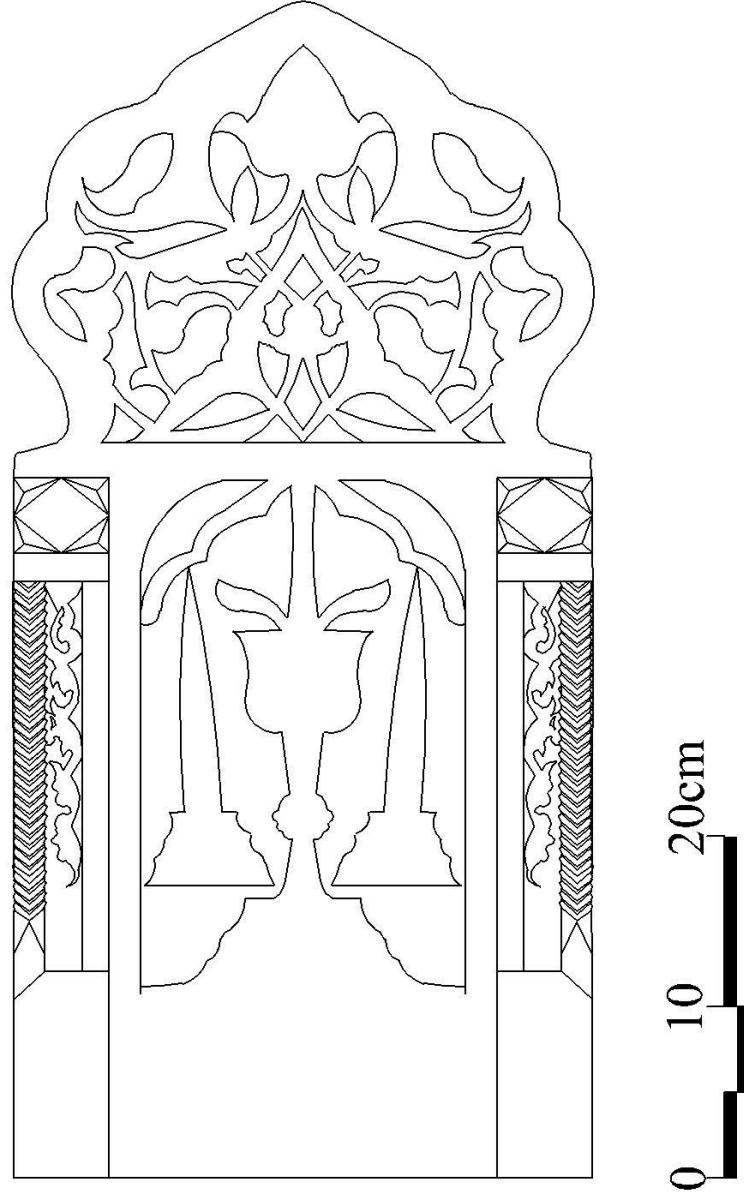
Çizim 46: Katalog No. 99

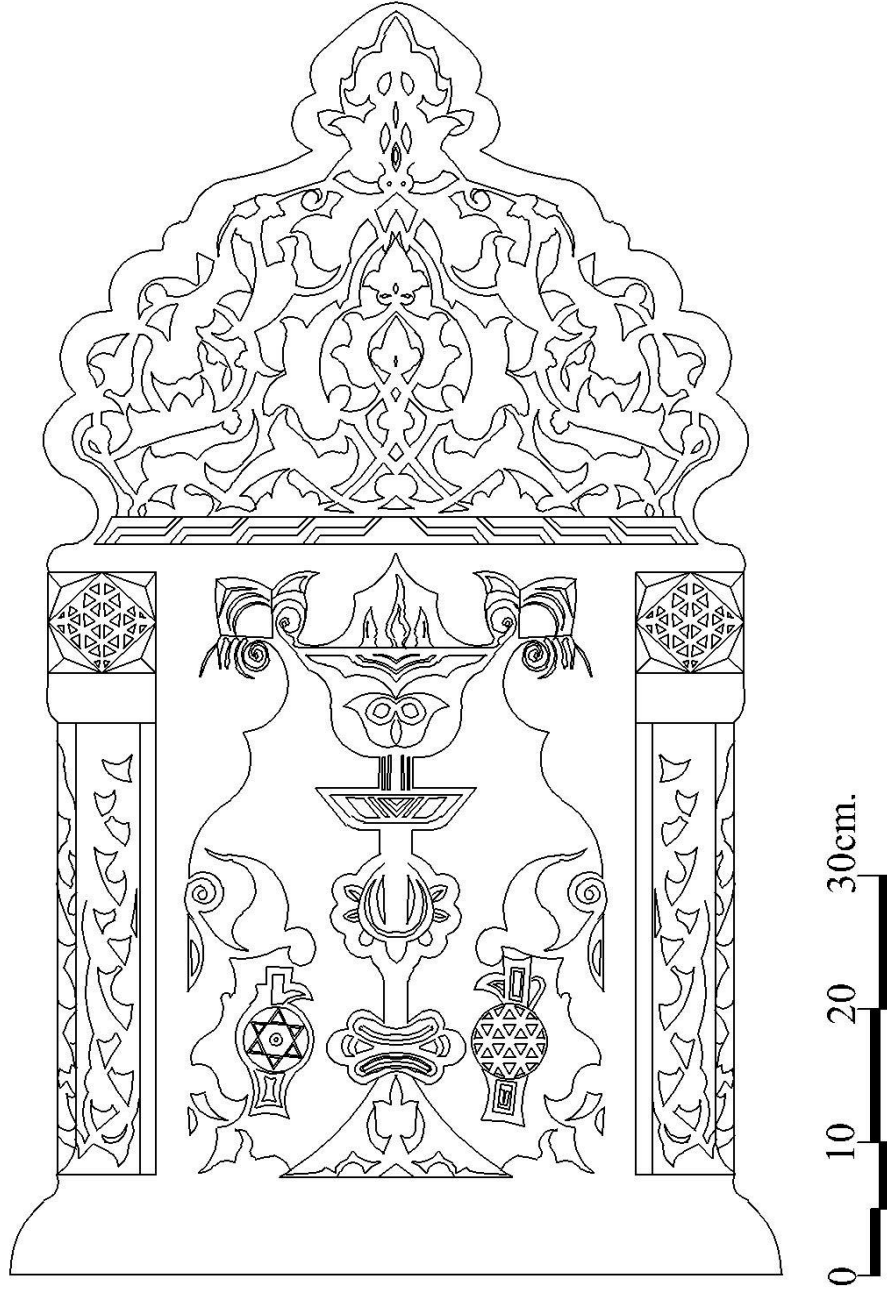
Çizim 47: Katalog No. 103

Çizim 48: Katalog No. 113

Çizim 49: Katalog No. 114A

Çizim 50: Katalog No. 115A

DÖKÜM TABLOSU

[illegible]

DÖKÜM TABLOSU

KATALOG NO	ENV/ENTER NO	CİNSİYET		GELDİĞİ YER	ÖLÇÜLERİ	TARİHİ	MEZAR TAŞI TİPİ	BİTİŞSEL SÜSLEMELER							NESNEL SÜSLEMELER			ŞEYNE TEKNİKLERİ		USTASI		
		KADIN	ERKEK					BAŞ TAŞI	AYAK TAŞI	RUMİ	PALMET	HATAİ	HAŞHAŞ / NAR	SELVİ	LOTUS	GEO METRİK	KANDİLLER	ŞAMDANLAR	SÜTUNCELER		ZEMİN OYMA	KAZIMA
K-51	46-119	X		N.HOCAS Mekt.	74*32*5		Bayraklı Cami, Bursa	X												X		
K-52	46-120		X	N.HOCAS Mekt.	124*28*12	* 427/13/2009	Çarvak Bağlıbaşı	X												X		
K-53	46-127	X		N.HOCAS Mekt.	74*40*9		Yeni İsmail Taşları	X		X					X	X				X		
K-54	46-128			* N.HOCAS Mekt.	88*28*10	* 427/13/2009	Özdemir İsmail Taşları		X	X	X				X	X			X	X		
K-55	46-129	X		N.HOCAS Mekt.	69*42*7		Yeni İsmail Taşları	X		X	X									X		
K-56	46-131			N.HOCAS Mekt.	88*29*6	* 427/13/2009	Yeni İsmail Taşları		X	X	X							X		X		
K-57	46-132		X	N.HOCAS Mekt.	110*43*9		Yeni İsmail Taşları	X							X					X		
K-58	46-134		X	N.HOCAS Mekt.	78*37*8	* 428/13/2009	Bayraklı Cami, Bursa	X								X				X		
K-59	46-136		X	N.HOCAS Mekt.	94*34*10	* 428/13/2009	Özdemir İsmail Taşları	X		X	X				X				X	X		X
K-60	46-140	X		* N.HOCAS Mekt.	114*31*8		Özdemir İsmail Taşları	X										X		X		X
K-61	46-141		X	N.HOCAS Mekt.	55*44*6		Özdemir İsmail Taşları	X												X		
K-62	46-148	X		* N.HOCAS Mekt.	172*43*14		Yeni İsmail Taşları	X		X	X		X		X	X			X	X		
K-63	46-149	X		* N.HOCAS Mekt.	133*33*10		Yeni İsmail Taşları	X		X	X			X					X	X		
K-64	49-6		X	Tahtacıbaşı Camii	193*38*11		Yeni İsmail Taşları	X		X	X			X					X	X		
K-65	49-7		X	Tahtacıbaşı Camii	183*42*10		Yeni İsmail Taşları	X		X	X			X					X	X		X
K-66	46-150		X	* N.HOCAS Mekt.	202*43*14	* 427/13/2009	Yeni İsmail Taşları	X		X	X									X		
K-67	46-152	X		N.HOCAS Mekt.	169*39*8	* 428/13/2009	Tahtacıbaşı Camii	X		X	X	X								X		
K-68	46-153			Özdemir İsmail Taşları	119*38*6	* 427/13/2009	Özdemir İsmail Taşları		X	X	X							X		X		
K-69	46-154		X	* N.HOCAS Mekt.	173*43*10		Yeni İsmail Taşları	X		X	X							X		X		
K-70	46-155		X	* N.HOCAS Mekt.	116*33*10		Özdemir İsmail Taşları	X		X	X				X				X	X		
K-71	46-157		X	* N.HOCAS Mekt.	214*30*9		Özdemir İsmail Taşları	X		X	X	X			X				X			
K-72	46-160			N.HOCAS Mekt.	103*32*9	* 427/13/2009	Özdemir İsmail Taşları		X	X	X				X				X	X		
K-73	50-19			N.HOCAS Mekt.	114*30*5		Özdemir İsmail Taşları		X	X	X				X				X	X		
K-74	50-20		X	N.HOCAS Mekt.	126*30*7		Özdemir İsmail Taşları	X		X	X		X		X				X			
K-75	46-164			N.HOCAS Mekt.	77*24*7	* 427/13/2009	Özdemir İsmail Taşları		X	X	X								X	X		X

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

İsim: Sevcan KARAPIÇAK

Doğum Yeri: Akşehir

Doğum Tarihi: 01.07.1982

Uyruğu: T.C.

İŞ DURUMU

2006- 2018 - Akşehir Müze Müdürlüğü – Müze Araştırmacısı

2018- Devam Ediyor - Akşehir Müze Müdürlüğü – Müze Müdür V.

ÖĞRENİM DURUMU

Başlama Tarihi – Bitiş Tarihi Son Bitirdiğiniz Okul

Lise 1996-1999- Akşehir Selçuklu Lisesi

Üniversite 2000-2004 Selçuk Üniversitesi – Fen-Edb. Fak. Sanat Tarihi Bölümü

Tezsiz Yük Lis. 2005-2006 S.Ü. Sos. Bil. Enst. Orta Öğretim Sosyal Alanlar Tarih Öğretmenliği

Yük. Lisans 2016-2019 S.Ü. Sos. Bil. Enst. Sanat Tarihi Anabilim Dalı

YABANCI DİL VE DÜZEYİ

İngilizce –Orta

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Akşehir Müze Müdürlüğü Selçuk Mahallesi İnönü Cad. No:35 Akşehir/KONYA

[Tel:0332](tel:03328131568) 8131568

e-mail: sevcankarapicak@kulturturizm.gov.tr